

WYKONANIE USŁUGI BADANIA KLUCZOWYCH DLA ROZWOJU MIASTA CIESZYNA BRANŻ

RAPORT KOŃCOWY

Data opracowania: kwiecień 2023

Zamawiający:

Urząd Miejski w Cieszynie

Ul. Rynek 1

43-400 Cieszyn

Wykonawca:

Kreatus sp. z o.o.

43-300 Bielsko-Biała, 11 Listopada 60-62

nr KRS: 0000482632, NIP: 9372667946, REGON: 243401618

tel.: + 48 33 300 34 80, fax.: +48 33 300 30 87

e-mail: biuro@kreatus.eu

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE	4
2	DIAGNOZA	5
2.1	ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	5
2.1.1.	POZIOM WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	5
2.1.1.1.	Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2030”	5
2.1.1.2.	Regionalna strategia innowacji województwa śląskiego 2030	6
2.1.1.3.	Opracowanie „Sektory wysokiej szansy w województwie śląskim”	7
2.1.1.4.	Program rozwoju turystyki w województwie śląskim 2020+	7
2.1.2.	POZIOM REGIONALNY	8
2.1.2.1.	Strategia rozwoju subregionu województwa śląskiego na lata 2014-2020	8
2.1.2.2.	Artykuł „Potencjał inwestycyjny subregionu południowego”	8
2.1.3.	POZIOM POWIATU CIESZYŃSKIEGO	9
2.1.3.1.	Strategia rozwoju powiatu cieszyńskiego na lata 2017-2025	9
2.1.3.2.	Strategia rozwoju elektromobilności powiatu cieszyńskiego na lata 2020-2035	10
2.1.4.	POZIOM POGRANICZA CIESZYŃSKIEGO	10
2.1.4.1.	Strategia Euroregionu Śląsk Cieszyński	10
2.1.4.2.	Czeski Cieszyn	11
2.1.4.3.	Frydek-Mistek	17
2.1.4.4.	Jabłonków	22
2.1.4.5.	Karwina	25
2.1.4.6.	Trzyniec	26
2.1.5.	POZIOM MIASTA CIESZYN	29
2.1.5.1.	Plan rozwoju lokalnego Miasta Cieszyn	29
2.1.5.2.	Strategia Rozwoju Miasta Cieszyna na lata 2010-2020	30
2.1.5.3.	Strategia elektromobilności miasta Cieszyna w latach 2020-2030	31
2.2	ANALIZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ CIESZYNA W ODNIESIENIU DO OKOLICZNYCH GMIN I MIAST REGIONU	32
2.2.1.	DEMOGRAFIA I KONTEKST SPOŁECZNY	32
2.2.2.	RYNEK PRACY	42
2.2.3.	WYMIAR GOSPODARCZY	51
2.2.4.	BRANŻE KLUCZOWE W CIESZYNI	61
3	WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W CIESZYNI	80

4 OCENA POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO UWZGLĘGNIAJĄCA BADANIA INTERESARIUSZY	83
5 ANALIZA SWOT	98
6 BRANŻE PERSPEKTYWICZNE	100
7 REKOMENDOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	102
8 BIBLIOGRAFIA	104
9 SPIS TABEL	105
10 SPIS WYKRESÓW	107

1 WPROWADZENIE

Niniejszy raport zawiera wnioski oraz wyniki badań zrealizowanych na zlecenie Urzędu Miejskiego w Cieszynie, przez firmę Kreatus sp. z o.o. w ramach wykonania usługi badania kluczowych dla rozwoju miasta Cieszyna branż.

W celu oceny obecnej sytuacji gospodarczej miasta Cieszyn, zdiagnozowania jego potencjału gospodarczego, a także wskazania kluczowych dla rozwoju gospodarczego Cieszyna branż, zastosowano niżej wymienione metody badawcze:

- analiza desk research dostępnych danych statystycznych za lata 2012-2021, a także innych dostępnych raportów i opracowań branżowych;
- analiza desk research dokumentów strategicznych na poziomie miasta, powiatu, subregionu i województwa, z odniesieniem do dokumentów strategicznych gmin sąsiadujących po stronie czeskiej;
- badanie ilościowe z udziałem mieszkańców i przedsiębiorców z Cieszyna zrealizowane techniką ankiety CAWI na próbie 387 respondentów;
- badanie jakościowe skierowane do wybranych interesariuszy rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Cieszyn (przedsiębiorcy, mieszkańcy, samorządowcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, lokalni liderzy itp.) zrealizowane w oparciu o następujące techniki:
 - indywidualne wywiady pogłębione (IDI) wg poniższej struktury: 2 wywiady z przedsiębiorcami, 2 wywiady z organizacjami pozarządowymi i 2 wywiady z samorządem miasta;
 - 2 zogniskowane wywiady wg następującej struktury: 1 wywiad grupowy z przedsiębiorcami i podmiotami wspierającymi rozwój lokalny i 1 wywiad grupowy z przedstawicielami rynku pracy;
 - 2 warsztaty strategiczne z interesariuszami;
 - panel ekspercki z ekspertami od rozwoju lokalnego, biznesu i rynku pracy.

2 DIAGNOZA

2.1 ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

W niniejszej części przedstawiona została analiza dokumentów strategicznych dla Cieszyna, pogranicza cieszyńskiego, powiatu cieszyńskiego, subregionu południowego oraz województwa śląskiego. Z poszczególnych dokumentów zostały wybrane najważniejsze informacje dotyczące szans i barier rozwojowych, a także proponowanych w dokumentach głównych kierunków i celów rozwoju.

2.1.1. Poziom województwa śląskiego

2.1.1.1. Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2030”

SZANSE ROZWOJOWE

- Wysoka dostępność opieki przedszkolnej
- Duży potencjał turystyczny
- Wysoka atrakcyjność inwestycyjna
- Duży potencjał energetyczny
- Potencjał edukacyjny
- Niska stopa bezrobocia
- Rozwijająca się współpraca transgraniczna

BARIERY ROZWOJOWE

- Niekorzystne trendy demograficzne
- Niski udział OZE w produkcji energii
- Ograniczone możliwości rozwoju transportu kolejowego
- Spadek liczby osób korzystających z komunikacji publicznej
- Niska liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Rozwój potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego
- Transformacja energetyczna
- Rozwój i integracja wysokiej jakości infrastruktury turystycznej
- Podniesienie jakości drogowych powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, w tym również dróg pieszych i rowerowych

- Rozwój transportu publicznego - poprawa infrastruktury
- Wsparcie zdolności firm do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych
- Zwiększenie wsparcia dla szkół wyższych, instytucji i organizacji badawczych
- Wsparcie procesu tworzenia nowych firm i rozwoju istniejących firm
- Wsparcie produkcji oraz sprzedaży lokalnych produktów rolnych i spożywczych na lokalnych rynkach

2.1.1.2. Regionalna strategia innowacji województwa śląskiego 2030

SZANSE ROZWOJOWE

- Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw
- Wysoki poziom eksportu
- Korzystne położenie transgraniczne
- Silna branża motoryzacyjna
- Wzrost znaczenia nowoczesnych technologii w zakresie zarządzania miastem
- Duża rola Instytucji Otoczenia Biznesu w kształtowaniu przedsiębiorczości
- Przemiany sektora energetyki w kierunku OZE
- Wzrost znaczenia przemysłów wschodzących (kreatywne, mobilności)
- Duży rynek specjalistów ICT
- Wiele ośrodków naukowych o zróżnicowanych kompetencjach badawczych, rozwojowych i edukacyjnych
- Wzrost poziomu cyfryzacji i rozwój cyfrowych modeli biznesu

BARIERY ROZWOJOWE

- Wysokie zanieczyszczenia środowiska
- Ujemne saldo migracji i niekorzystne trendy demograficzne
- Niższa dynamika rozwoju, region tracący siłę gospodarczą
- Niski poziom cyfryzacji firm małych

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Przeprowadzenie transformacji gospodarczej w kierunku gospodarki zrównoważonej, niskoemisyjnej, o obiegu zamkniętym
- Zmniejszanie śladu węglowego i środowiskowego

- Konieczność rozwoju potencjału kadrowego w podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki w zakresie tworzenia rozwiązań innowacyjnych i kreatywnych
- Poprawa poziomu innowacyjności
- Transformacja cyfrowa w gospodarce i społeczeństwie minimalizująca ryzyko wykluczenia cyfrowego

2.1.1.3. Opracowanie „Sektory wysokiej szansy w województwie śląskim”

SZANSE ROZWOJOWE

- Rozwój sektora informatycznego
- Rozwój sektora motoryzacyjnego
- Rozwój sektora energetycznego, transformacja energetyczna i wzrost znaczenia OZE
- Rozwój sektora medycznego, dostępność wysokiej jakości usług i wyspecjalizowanej kadry

2.1.1.4. Program rozwoju turystyki w województwie śląskim 2020+

SZANSE ROZWOJOWE

- Dobre położenie komunikacyjne i transgraniczne
- Duży potencjał turystyczny regionu, w tym rozbudowane zaplecze obiektów noclegowych
- Wzrastająca liczba turystów odwiedzających województwo
- Dominacja powiatu cieszyńskiego w regionie pod względem liczby turystów i liczby udzielonych noclegów

BARIERY ROZWOJOWE

- Ujemne saldo migracji i niekorzystne trendy demograficzne
- Zanieczyszczenie środowiska
- Słaba infrastruktura komunalna
- Niska jakość transportu publicznego i infrastruktury drogowej
- Brak zainteresowania ze strony inwestorów krajowych i zagranicznych inwestowaniem w turystykę

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Udoskonalanie istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych
- Podniesienie atrakcyjności i standardu infrastruktury turystycznej

- Wzrost produktywności i sprawności sektora turystyk

2.1.2. Poziom regionalny

2.1.2.1. Strategia rozwoju subregionu województwa śląskiego na lata 2014-2020

SZANSE ROZWOJOWE

- Transgraniczne położenie Cieszyna oraz bliskość do Metropolii Górnośląskiej
- Stosunkowo zróżnicowane źródła energii
- Duży potencjał turystyczny i wzrost zapotrzebowania na turystykę
- Zdywersyfikowana działalność gospodarcza

BARIERY ROZWOJOWE

- Nieatrakcyjna oferta komunikacji miejskiej
- Brak rozwoju transportu kolejowego
- Zanieczyszczenie powietrza
- Niedoinwestowanie infrastruktury społecznej
- Niski stopień współpracy pomiędzy instytucjami okołobiznesowymi

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Rozwój e-usług publicznych dla mieszkańców i przedsiębiorców
- Zdefiniowanie produktu turystycznego subregionu opartego na posiadanych zasobach
- Inwestycje w sektor komunikacji (transport publiczny, infrastruktura)
- Wsparcie innowacyjnych dziedzin gospodarki i wykorzystanie nowoczesnego wzornictwa przemysłowego
- Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej
- Rozwój e-usług publicznych dla mieszkańców i przedsiębiorców

2.1.2.2. Artykuł „Potencjał inwestycyjny subregionu południowego”

SZANSE ROZWOJOWE

- Cieszyn jako ważny ośrodek edukacyjny (zarówno szkoły branżowe, średnie oraz wybrane wydziały Uniwersytetu Śląskiego)
- Duży potencjał turystyczny
- Transgraniczna współpraca kulturalna

- Dobrze rozwinięta branża badawczo – rozwojowa

2.1.3. Poziom powiatu cieszyńskiego

2.1.3.1. Strategia rozwoju powiatu cieszyńskiego na lata 2017-2025

SZANSE ROZWOJOWE

- Dobrze rozwinięte szkolnictwo
- Bliskie położenie większych ośrodków akademickich (Katowice, Bielsko-Biała, Rybnik, Gliwice, Kraków)
- Położenie transgraniczne (przepływ kapitału ludzkiego i ekonomicznego przez granicę)
- Duży potencjał turystyczny
- Wysoka liczba organizacji pozarządowych
- Różnorodność programów aktywizacji zawodowej
- Rozwój handlu transgranicznego

BARIERY ROZWOJOWE

- Niskie nakłady finansowe na oświatę
- Zanieczyszczenie powietrza
- Niewystarczająca współpraca transgraniczna
- Słaba infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna
- Niskie wynagrodzenia
- Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa i komunikacyjna

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Rozwój szkolnictwa i ośrodków akademickich
- Wspieranie działań służących wzmocnieniu osób poszukujących pracy
- Stworzenie z turystyki istotnej ścieżki rozwoju gospodarczego
- Aktywne promowanie regionu i stworzenie spójnego wizerunku
- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- Zwiększone nakłady na ochronę środowiska i energię odnawialną

2.1.3.2. Strategia rozwoju elektromobilności powiatu cieszyńskiego na lata 2020-2035

SZANSE ROZWOJOWE

- Dobrze rozwinięta sieć dróg

BARIERY ROZWOJOWE

- Niekorzystna sytuacja demograficzna
- Wysokie zanieczyszczenie powietrza
- Niewystarczający standard taboru autobusowego

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Stworzenie warunków dla rozwoju elektromobilności w powiecie cieszyńskim poprzez rozwój infrastruktury i zakup pojazdów elektromobilnych
- Rozwój transportu i jego dopasowanie do potrzeb mieszkańców
- Promocja elektromobilności wśród mieszkańców

2.1.4. Poziom pogranicza cieszyńskiego

2.1.4.1. Strategia Euroregionu Śląsk Cieszyński

SZANSE ROZWOJOWE

- Duży potencjał transgraniczny

BARIERY ROZWOJOWE

- Częściowa rozbieżność interesów czeskiego i polskiego miasta w obszarze zagospodarowania przestrzeni oraz odmienne systemy planistyczne
- Brak planu wspólnego wykorzystania infrastruktury publicznej – komunalnej w obu miastach na wspólne potrzeby
- Brak wspólnej oferty inwestycyjnej miast Cieszyna i Czeskiego Cieszyna skierowanej do inwestorów
- Brak wspólnej komunikacji zewnętrznej obu miast
- Brak większych impulsów do rozwoju turystyki
- Brak wspólnej tożsamości Cieszyna i Czeskiego Cieszyna

- Częściowa rozbieżność interesów czeskiego i polskiego miasta w obszarze zagospodarowania przestrzeni oraz odmienne systemy planistyczne

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Zwiększenie integracji pomiędzy Cieszynem a Czeskim Cieszynem w ramach:
 - planowania przestrzennego,
 - współpracy instytucjonalnej,
 - wymiany informacji,
 - wspólnej oferty turystycznej,
 - współpracy w zakresie kulturowo-społecznym.

2.1.4.2. Czeski Cieszyn

Czeski Cieszyn od 1960 roku, gdy odebrano mu status miasta powiatowego, znajduje się w powiecie Karwina. Kompetencje administracji państwowej z urzędów powiatowych przejęły częściowe urzędy krajskie, a częściowo urzędy gminne gmin o rozszerzonych kompetencjach, które są mniejsze od powiatów. Na początku 2007 roku zmieniono granice powiatów w taki sposób, by gminy o rozszerzonych kompetencjach podlegały wyłącznie pod jeden powiat. W skład okręgu administracyjnego gminy o rozszerzonych kompetencjach Czeski Cieszyn, gdzie znajduje się Urząd Stanu Cywilnego i Urząd Budowlany, wchodzi dwie gminy - Czeski Cieszyn i Kocobędz.

Gminy o rozszerzonych kompetencjach są odpowiedzialne za wydawanie dokumentów i zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej, ponadto za opiekę nad chorymi i osobami starszymi, ochronę społeczną i prawną dzieci, ochronę środowiska, w tym gospodarkę odpadami, zarządzanie lasami oraz zarządzanie drogami. W ramach Euroregionu Śląsk Cieszyński miasto Czeski Cieszyn współpracuje z gminami po czeskiej, jak również polskiej stronie granicy. Czeski Cieszyn ma dwa zagraniczne miasta partnerskie - Rožňava i Cieszyn.

Dla okresu od 2012 do 2016 roku określono 5 obszarów priorytetowych¹:

- 1. Infrastruktura i usługi użyteczności publicznej** – jest to obszar priorytetowy ukierunkowany na infrastrukturę mieszkaniową, przedsiębiorczość oraz wygląd miasta jako całości. Jednocześnie obszar podejmuje również kwestie usług w ramach udogodnień obywatelskich w zakresie kultury, życia towarzyskiego, sportu i sektora społecznego:

¹ Na podstawie: Plan strategiczny rozwoju miasta 2012-2016 Czeski Cieszyn oraz Plan strategiczny rozwoju miasta 2017-2021 Czeski Cieszyn

- Rewitalizacja wybranych części miasta, w tym rewitalizacja niszczących nieruchomości przemysłowych oraz terenów poprzemysłowych (brownfield) oraz inwestycje w infrastrukturę w okolicy tych nieruchomości
- Kompleksowa rewitalizacja wybranych, słabiej rozwiniętych miejskich dzielnic mieszkaniowych, zwłaszcza o charakterze osiedlowym
- Remont istotnych nieruchomości będących własnością miasta
- Rewitalizacja przestrzeni i ulic
- Zakładanie i rewitalizacja przestrzeni i placów publicznych (ryнку), przestrzeni publicznych i innych stref rekreacyjnych z naciskiem na obszary i strefy podmiejskie
- Remonty budowlane i wykończenia przestrzeni publicznych m.in. renowacje budynków lub dobudowy budynków
- Modyfikacje obiektów i przestrzeni mające na celu zapewnienie dostępu bez barier
- Infrastruktura bezpieczeństwa

W związku z wysoką stopą bezrobocia w mieście oraz w wyniku trendu starzenia się społeczeństwa, działanie to skierowane jest do powiększającej się grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rozwój usług społecznych i ochrony zdrowia oraz wsparcie mieszkalnictwa socjalnego i usług społecznych jest działaniem niezbędnym do zapewnienia podstawowych potrzeb mieszkańców, a tym samym ich zadowolenia z życia w mieście.

Grupą docelową są wszyscy obywatele miasta, zwłaszcza grupy szczególnie wrażliwe, takie jak osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością oraz grupa dzieci-młodzież-rodzina, które zostały określone w Planie Wspólnotowym Usług Społecznych Miasta Czeski Cieszyn (czes. Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín) opracowanym w 2011 roku.

Działanie ma również na celu zwiększenie dostępności mieszkań dla gospodarstw domowych w trudnej sytuacji społecznej:

- Realizacja Planu Wspólnotowego Usług Społecznych Miasta Czeski Cieszyn - w szczególności wsparcie działań rozwijających usługi społeczne, które pozwalają wybranym grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym dobrze (najlepiej aktywnie) żyć w ich znanym środowisku, wsparcie działań usuwających bariery architektoniczne, komunikacyjne i informacyjne oraz działań zwiększających profilaktykę społeczną. Rozwijane będą również usługi polegające na świadczeniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi, osób w trudnej sytuacji życiowej oraz osób zagrożonych uzależnieniem.
- Wsparcie i rozwój oferty kulturalnej oraz rekreacyjnej

- Wsparcie działań edukacyjnych oraz działań odpowiadających na zmieniającą się strukturę demograficzną
 - Przygotowanie, przebudowa lub rewitalizacja i budowa obiektów socjalnych
- 2. Wsparcie na rzecz zatrudnienia** – jest to obszar priorytetowy ukierunkowany na interwencje w zakresie tworzenia miejsc pracy, tworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości, wsparcie i rozwój przedsiębiorstw społecznych:
- Wybór, przygotowanie i budowa lokali użytkowych oraz rozwój istniejących lokali użytkowych (wraz z towarzyszącą infrastrukturą transportową i techniczną)
 - Przekształcanie budynków przemysłowych na strefy przedsiębiorczości i objekty dla przedsiębiorstw
 - Przygotowanie, przebudowa lub rewitalizacja oraz budowa nieruchomości użytkowych
 - Wykorzystywanie prac społecznych
 - Wsparcie i pomoc w załatwianiu spraw związanych z działalnością rozwojową podmiotów gospodarczych w mieście
 - Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy
- 3. Miasto zorientowane na klienta i przyjazne** – jest to obszar priorytetowy ukierunkowany na poprawę jakości pracy administracji publicznej, sposób komunikowania się z mieszkańcami oraz zadowolenia mieszkańców z życia w mieście:
- Strona internetowa i systemy informacyjne dla mieszkańców
 - Wykorzystanie szerokiego wachlarza narzędzi do komunikacji z szerokim ogółem społeczeństwa w celu zwiększenia zadowolenia mieszkańców i obywateli korzystających z usług Urzędu Miasta
 - Podniesienie poziomu zawodowego pracowników urzędów i organizacji tworzonych i zakładanych przez miasto, doszkącanie pracowników, usprawnianie zarządzania zasobami ludzkimi
- 4. Ochrona środowiska i infrastruktura transportowa** – jest to obszar priorytetowy ukierunkowany na gospodarkę odpadami, zieleń w mieście, rewitalizację zaniedbanych i niszczących terenów oraz na infrastrukturę gospodarki wodnej, zwłaszcza w odniesieniu do cieków wodnych i zapobiegania powodzi. Ponadto dotyczy również transportu, zwłaszcza statycznego, transportu rowerowego, miejskiego transportu zbiorowego, transportu pieszego oraz połączenia i zintegrowania transportu z polskim Cieszyinem:

- Wdrażanie środków mających na celu generowanie oszczędności
- Wsparcie wdrażania i zwiększonego wykorzystania źródeł energii odnawialnej w budynkach należących do miasta
- Wsparcie ekonomicznej i ekologicznej gospodarki odpadami, w tym m.in. prowadzenie składowiska, rozwój (budowa, przebudowa) innych miejsc zbiórki, zwiększenie ilości segregowanych artykułów, działania promujące skierowane do szerokiego grona odbiorców itp.
- Rozbudowa, utrzymanie i rewitalizacja terenów zielonych i rekreacyjnych (parki, zaporą itp.)
- Środki ochrony przeciwpowodziowej
- Regulacje cieków wodnych
- Zazielenianie korytarza kolejowego
- Utrzymanie, remont i budowa lokalnych dróg i chodników
- Wspieranie, promocja i modernizacja miejskiego transportu zbiorowego, wdrażanie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz działań proekologicznych w miejskim transporcie zbiorowym, zwiększanie bezpieczeństwa i poprawa dostępności miejskiego transportu zbiorowego dla osób z niepełnosprawnością
- Wsparcie działań zmierzających do stopniowej integracji transportu publicznego na terenie Czeskiego Cieszyna i Cieszyna, takich jak realizacja koncepcji tramwaju cieszyńskiego, realizacja zaleceń wynikających z opracowanych studiów urbanistycznych i transportowych
- Wdrożenie działań prowadzących do rozwoju i optymalizacji miejskiego transportu zbiorowego, zwłaszcza w centrum miasta
- Budowa i modernizacja terminali przesiadkowych dla zbiorowego transportu publicznego; modernizacja, przebudowa lub budowa nowego dworca autobusowego
- Rozwiązanie problemu miejsc postojowych przede wszystkim w centrum miasta, np. budowa nowych przestrzeni parkingowych i parkingów wielopoziomowych, przeprojektowanie istniejących miejsc parkingowych itp.
- Promowanie interesów miasta w zakresie transportu na poziomie krajowym lub ewent. krajowym, większe zaangażowanie miasta w regionalny zintegrowany system transportowy
- Rozwój i budowa ścieżek rowerowych oraz tras rowerowych w celu zwiększenia dostępności komunikacyjnej do ważnych miejsc w obrębie miasta, niesłużących przede wszystkim turystyce
- Budowa kładek dla pieszych między Czeskim Cieszynem a Cieszynem
- Modyfikacje mające na celu usunięcie barier dróg, przejść podziemnych i tras

- Wdrażanie inteligentnych systemów transportowych wspierających zwiększenie bezpieczeństwa i płynności transportu drogowego

5. Ruch turystyczny i współpraca transgraniczna – jest to obszar priorytetowy ukierunkowany na rozwój tradycji kulturalnej i historycznej z celem rozwoju ruchu turystycznego i tworzenia nowej oferty. Jednocześnie ma na celu tworzenie bliższej i bardziej aktywnej współpracy oraz integracji w ramach polskiego Cieszyna i szerzej rozumianej jednostki terytorialnej, która posiada znaczny potencjał rozwojowy.

W ramach tego podobszaru realizowane były projekty i działania prowadzące do poprawy infrastruktury użyteczności publicznej w mieście. Są to interwencje w zakresie przygotowania lokalizacji pod mieszkalnictwo i działalność gospodarczą, przebudowy przestrzeni publicznych w tym mebli miejskich, w tym modyfikacji majątku miasta w celu usunięcia barier, przebudowy i rewitalizacji terenów, budynków administracji wojskowej, szkół itp.:

- Przygotowanie koncepcyjnych dokumentów planistycznych - strategii turystycznych we współpracy również z Cieszynem
- Ścisła współpraca z Cieszynem w zakresie koordynacji działań mających na celu rozwój ruchu turystycznego, optymalizację oferty Czeskiego Cieszyna i Cieszyna
- Kampanie marketingowe i informacyjne mające na celu promocję miasta jako odpowiedniej destynacji turystycznej (aktualizacja istniejących i tworzenie nowych wielojęzycznych drukowanych i elektronicznych materiałów promocyjnych i gadżetów, udział w targach itd.)
- Ścisła współpraca z pozostałymi gminami Euroregionu Śląsk Cieszyński
- Współpraca podmiotów działających na terenie miasta w zakresie tworzenia nowych atrakcji i rozwijania kompleksowych produktów turystycznych
- Sporządzanie statystyk i analiz w zakresie liczby odwiedzających miasto oraz opracowań dotyczących rozwoju turystyki
- Opracowanie wspólnej transgranicznej strategii rozwoju
- Zabezpieczenie instytucjonalne koordynacji wspólnego rozwoju i realizacji wspólnych działań transgranicznych
- Budowanie infrastruktury transgranicznej
- Tworzenie transgranicznych produktów turystycznych

Dla okresu od 2017 do 2021 roku określono 2 obszary priorytetowe:

- 1. Infrastruktura** - obszar priorytetowy ukierunkowany na infrastrukturę mieszkaniową, biznes i wygląd miasta jako całości. Jednocześnie dotyczy również infrastruktury w ramach

udogodnień obywatelskich w zakresie edukacji, transportu, transportu rowerowego, parkowania, sieci inżynieryjnych, kultury, życia towarzyskiego, sportu i sektora społecznego:

- Wysokiej jakości infrastruktura transportowa
- Utrzymanie, przebudowa i budowa dróg lokalnych i chodników
- Rozwój miejskiego transportu zbiorowego, wdrożenie technologii informacyjnych i komunikacyjnych
- Ekologizacja miejskiego transportu zbiorowego
- Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego (chodniki, elementy bezpieczeństwa na ścieżkach rowerowych)
- Budowa terminalu przesiadkowego i centralizacja węzła transportowego
- Rozwiązanie problemu miejsc postojowych, miejsca parkingowe, parkingi wielopoziomowe
- Promowanie interesów miasta na szerszym obszarze
- Wspieranie działań prowadzących do zintegrowania transportu między Czeskim Cieszynem a Cieszynem

Infrastruktura usług użyteczności publicznej:

- Modernizacja i remonty obiektów oraz majątku miasta wraz z poprawą efektywności energetycznej
- Modyfikacje obiektów mające na celu zapewnienie dostępu bez barier
- Wspieranie realizacji budowy i modernizacji infrastruktury użyteczności publicznej, która nie stanowi własności miasta, ale zapewnia świadczenie usług na rzecz mieszkańców

Wygląd miasta:

- Rewitalizacja przestrzeni i ulic, tworzenie przestrzeni publicznych
- Sadzenie zieleni, zakładanie parków
- Budowa stref rekreacyjnych z naciskiem na tereny i strefy podmiejskie
- Wspieranie realizacji budowy i modernizacji infrastruktury użyteczności publicznej, która nie stanowi własności miasta, ale zapewnia świadczenie usług na rzecz mieszkańców
- Współpraca z mieszkańcami w celu motywowania i dbania o mienie w mieście, które jest własnością prywatną
- Wspieranie ekonomicznej i ekologicznej gospodarki odpadami

Infrastruktura dla przedsiębiorców:

- Przygotowanie terenu pod rozbudowę strefy przemysłowej

- Budowa infrastruktury towarzyszącej dla strefy przemysłowej
 - Współpraca długoterminowa z ważnymi pracodawcami w mieście
- 2. Ludzie i Współpraca** - obszar priorytetowy ukierunkowany na interwencje w ramach świadczenia i rozwoju usług dla mieszkańców, komunikacji z mieszkańcami oraz zaspakajanie potrzeb mieszkańców, wsparcie tworzenia miejsc pracy, wsparcie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, wsparcie i rozwój przedsiębiorstw społecznych. Obszar ukierunkowany jest na wsparcie i rozwój współpracy międzysektorowej, współpracę transgraniczną, tworzenie partnerstw i sieci z celem wszechstronnego rozwoju.

Usługi społeczne i zdrowotne:

- Rozwój usług dla osób starych
- Praca z młodzieżą
- Działalność rekreacyjna dla rodzin z dziećmi

Kształcenie i działalność rekreacyjna:

- Rozwój działalności dla rodzin z dziećmi
- Programy oświatowe
- Wspieranie wolontariatu

Współpraca transgraniczna:

- Wspólne projekty nieinwestycyjne w dziedzinie kultury, edukacji, bezpieczeństwa itp.
- Wspólne planowanie

2.1.4.3. Frydek-Mistek

W celu realizacji wizji strategicznej rozwoju miasta Frydek-Mistek w 2025 roku zdefiniowano podstawowe cele strategiczne, które będą podstawą realizacji Strategicznego Planu Rozwoju.

Na okres obowiązywania Strategicznego Planu Rozwoju zdefiniowano następujące globalne cele strategiczne²:

- Stworzenie unikalnego i niepowtarzalnego oblicza miasta jako miasta idealnego do życia, kształcenia, kultury i sportu, do rozwoju potencjału ludzkiego oraz zdrowia mieszkańców, miasta docenianego również przez odwiedzających.

² Plan Strategiczny Miasta Frydek-Mistek

- Poprawa, jak również stworzenie warunków do budowy mieszkań oraz rewitalizacji domów, przygotowanie i udostępnienie dodatkowych terenów pod zabudowę mieszkaniową
- Skuteczne zintegrowanie miasta z postępowymi ośrodkami euroregionalnymi z zachowaniem zasad planowania wspólnotowego
- Stworzenie w mieście korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, sprzyjających powstawaniu nowych oraz rozwojowi istniejących firm, które będą inwestować w mieście, zatrudniać mieszkańców oraz ponadto różnicować je gospodarczo w kierunku działań o wyższej wartości dodanej
- Wybudowanie funkcjonalnego i bezpiecznego systemu transportowego opierającego się na tradycyjnych wartościach urbanistycznych i wysokiej jakości środowisku zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju

Obszar 1 - Edukacja, rekreacja i turystyka

- Działanie 1.1 Wsparcie edukacji i szkolnictwa w mieście
 - Wsparcie dla rozwoju edukacji i profilaktyki w szkołach i placówkach szkolnych
 - Infrastruktura dla rozwoju szkolnictwa
 - Rozwój współpracy na wszystkich szczeblach systemu oświaty
 - Poprawa efektywności sieci szkół w mieście
- Działanie 1.2 Wsparcie dla rozwoju wielofunkcyjnej strefy rekreacyjnej, sportowej i wypoczynkowej „Oleśná”
 - Rozwój wielofunkcyjnego kompleksu rekreacyjnego „Oleśná” (baza noclegowa, zaplecze gastronomiczne, transport i infrastruktura techniczna)
 - Rozwój ścieżek rowerowych oraz ścieżek do jazdy na rolkach w tym infrastruktury towarzyszącej (meble miejskie)
 - Budowa stref rekreacji dla dzieci i młodzieży (skate park, miejsca piknikowe, adventure golf, outdoor fitness)
 - Wsparcie rozwoju sportów wodnych na zaporze Oleśná
 - Rozwój i wsparcie współpracy podmiotów w zakresie Edukacji, rekreacji i kultury
- Działanie 1.3 Poszerzenie istniejącej oferty rekreacyjnej w zakresie spędzania wolnego czasu
 - Budowa i zagospodarowanie placów zabaw dla dzieci oraz boisk sportowych w mieście
 - Budowa kompleksów rekreacyjnych dla młodzieży (skate park, boisko do baseballa, bike park)
 - Remont budynków rekreacyjnych

- Rozwój transportu rowerowego w mieście (ścieżki rowerowe, pasy rowerowe)
- Budowa wielofunkcyjnej hali sportowej Polárka
- Wsparcie dla stowarzyszeń i klubów
- Rozwój i wsparcie współpracy podmiotów w zakresie Edukacji, rekreacji i kultury
- Działanie 1.4 Wsparcie i rozwój życia kulturalnego i towarzyskiego w mieście
 - Wsparcie imprez kulturalnych w mieście
 - Przebudowanie kina Petra Bezruča na scenę kulturalną
 - Budowa amfiteatru letniego (kino plenerowe i scena do produkcji muzycznych i teatralnych)
 - Budowa stałej sceny teatralnej
 - Zakup mobilnej sceny miejskiej
 - Remont Domu Narodowego
 - Rozwój i wsparcie współpracy podmiotów w zakresie Edukacji, rekreacji i kultury
- Działanie 1.5 Wzrost i poprawa jakości ruchu turystycznego w mieście
 - Wsparcie promocji różnych rodzajów ruchu turystycznego w mieście
 - Stworzenie marki marketingowej miasta statutowego Frydka-Mistka
 - Wsparcie obrazu medialnego miasta
 - Zwiększenie potencjału wykorzystania terenów frydeckiego zamku i jego okolic
 - Wykorzystanie potencjału kompleksu „Olešná”
 - Wsparcie współpracy z krajem morawsko-śląskim w zakresie promocji ruchu turystycznego
 - Stworzenie atrakcyjnych centrów w mieście
 - Rozwój i wsparcie współpracy podmiotów w zakresie Edukacji, rekreacji i kultury

Obszar 2 - Usługi społeczne i ochrona zdrowia

- Działanie 2.1 Wsparcie planowania wspólnotowego usług społecznych w mieście
 - Realizacja produktów planu rozwoju usług społecznych w mieście Frydek-Mistek
 - Wsparcie potrzebnych usług społecznych
 - Poprawa jakości usług społecznych
 - Wsparcie dla partnerstwa lokalnego i współpracy społeczności lokalnej
 - Informowanie szerokiego grona odbiorców oraz wyspecjalizowanego kręgu odbiorców o świadczeniu usług społecznych i związanych z nimi działaniami
- Działanie 2.2 Systematyczne wsparcie i rozwój ochrony zdrowia

- Wsparcie i rozwój ochrony zdrowia, opieki nad rekonwalescentami oraz opieki długoterminowej
- Stwarzanie warunków do integracji mieszkańców z niepełnosprawnością, w tym tworzenie równych warunków
- Wspieranie programów profilaktycznych promujących edukację zdrowotną i zdrowy styl życia
- Działanie 2.3 Bezpieczeństwo i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych w mieście
 - Rozwój programów zapobiegania przestępczości
 - Wspieranie i rozwój programów przeciwdziałania używaniu substancji uzależniających, w tym wspieranie zdrowego stylu życia bez narkotyków, wyrobów tytoniowych i alkoholu
 - Minimalizacja ryzyka związanego z używaniem substancji uzależniających (harm reduction)
 - Objęcie kamerowym systemem lokalizacji i miejsc o podwyższonym ryzyku
 - Stworzenie scentralizowanego stanowiska ochrony

Obszar 3 - Biznes, transport, infrastruktura techniczna i środowisko

- Działanie 3.1 Rozwój Frydka-Mistka jako wysokiej jakości i atrakcyjnego środowiska dla przedsiębiorców oraz mieszkańców miasta
 - Wsparcie rozwoju terenów przemysłowych w mieście
 - Systematyzacja i optymalizacja obowiązku opłat dla podmiotów gospodarczych
 - Poprawa jakości usług Urzędu Miasta
 - Wsparcie powstania inkubatora przedsiębiorczości
 - Naniesienie zmian w planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z Planem Strategicznym Rozwoju
 - Regeneracja i rewitalizacja przestrzeni publicznych w mieście
 - Infrastruktura mieszkaniowa
- Działanie 3.2 Rozwój transportu i infrastruktury transportowej
 - Wybudowanie obwodnicy miasta
 - Optymalizacja transportu zgodnie z modelem transportowym miasta Frydka-Mistka
 - Wsparcie transportu rowerowego w mieście (ścieżki rowerowe, trasy rowerowe, pasy rowerowe)
 - Rozwój zabezpieczeń na drogach lokalnych i chodnikach
 - Wsparcie finansowania napraw i utrzymania dróg lokalnych, chodników i obiektów mostowych z kilku źródeł

- Modernizacja linii kolejowych FM - Ostrawa oraz FM - Czeski Cieszyn
- Działanie 3.3 Wsparcie i rozwój obsługi transportowej miasta
 - Renowacja pojazdów miejskiego i podmiejskiego transportu zbiorowego
 - Wdrożenie nowoczesnego elektronicznego systemu transportowego i informacyjnego dla pasażerów
 - Wdrożenie zintegrowanego systemu transportowego dla FM i okolicy
 - Analiza i ewentualne wsparcie przy tworzeniu miejskiego przedsiębiorstwa transportowego
- Działanie 3.4 Transport statyczny w mieście
 - Infrastruktura dla transportu statycznego (parkingi strzeżone i parkingi wielopoziomowe)
 - Rozwiązanie transportu statycznego
 - Budowa i utworzenie miejsc parkingowych na parterze bloków osiedlowych, w centrum miasta i strefie rekreacyjnej Oleśná
- Działanie 3.5 Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki wodnej
 - Budowa sieci metropolitalnej
 - Dobudowanie kanalizacji w mieście, w tym na przedmieściach
 - System monitorowania przepływów cieków wodnych
- Działanie 3.6 Czystość powietrza i redukcja zagrożenia hałasem
 - Czystość powietrza
 - Redukcja zagrożenia hałasem
- Działanie 3.7 Zieleń publiczna w mieście
 - Wsparcie rewitalizacji zieleni publicznej
 - Wsparcie tworzenia strefy regeneracji
 - Wsparcie edukacji, tworzenie ścieżek edukacyjnych, seminaria, oświata
- Działanie 3.8 Zrównoważony system gospodarki odpadami
 - Infrastruktura dla zrównoważonego systemu gospodarki odpadami
 - Wsparcie segregacji i optymalizacji gospodarki odpadami w mieście
 - Wsparcie dla umieszczania pojemników do zbiórki w mieście
- Działanie 3.9 Wsparcie zatrudnienia, zatrudnialności i włączenia społecznego
 - Wsparcie zatrudnienia chronionego oraz zatrudnienia wspomaganego
 - Wsparcie podmiotów gospodarczych tworzących nowe miejsca pracy
 - Wsparcie programów rehabilitacji zawodowej i kształcenia

- Systemowe włączanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do realizacji celów i działań strategii Frydka-Mistka
- Wsparcie polityki zatrudnienia

2.1.4.4. Jabłonków

Cele strategiczne stanowią wskaźnik kierunkowy rozwoju miasta Jabłonkowa w danym okresie czasowym, które powinny zostać osiągnięte poprzez realizację środków lub działań rozwojowych³.

Lepiej wyposażone miasto

- Wsparcie mieszkalnictwa
- Utrzymanie obecnego poziomu bezpieczeństwa oraz wzmocnienie bezpieczeństwa w mieście
- Wsparcie i rozwój usług zdrowotnych i społecznych
- Zapewnienie infrastruktury technicznej i transportowej
- Osiągnięcie dostępności bez barier w mieście

Cel strategiczny: 1 Wsparcie mieszkalnictwa

- Stworzenie warunków do życia/mieszkania

Cel strategiczny: 2 Utrzymanie obecnego poziomu bezpieczeństwa oraz wzmocnienie bezpieczeństwa w mieście

- Modernizacja obiektów i wyposażenia jednostek systemu ratunkowego w mieście
- Poszerzenie działań systemowych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców i ich mienia

Cel strategiczny: 3 Wsparcie i rozwój usług zdrowotnych i społecznych

- Zachowanie dotychczasowych usług zdrowotnych i społecznych
- Rozwój infrastruktury do świadczenia usług zdrowotnych i opieki zdrowotnej
- Rozwój infrastruktury do świadczenia usług społecznych oraz usług powiązanych w mieście

Cel strategiczny: 4 Zapewnienie infrastruktury technicznej i transportowej

- Uzupełnienie i modernizacja infrastruktury technicznej
- Budowanie i modernizacja infrastruktury transportowej
- Utrzymywanie mienia stanowiącego własność miasta

³ Plan Strategiczny Miasta Jabłonkowa 2015 - 2023

- Rozwój sieci optycznej i bezprzewodowej

Cel strategiczny: 5 Osiągnięcie dostępności bez barier w mieście

- Budowa elementów usuwających bariery w mieście

Bardziej kreatywne miasto

- Dostosowanie edukacji w mieście do potrzeb rynku pracy
- Rozwój i modernizacja systemu szkolnictwa i edukacji
- Stworzenie warunków, zaplecza i środowiska do zakładania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

Cel strategiczny: 1 Dostosowanie edukacji w mieście do potrzeb rynku pracy

- Ukierunkowanie zawodowe uczniów w przedszkolach i szkołach podstawowych
- Wsparcie atrakcyjności szkoły średniej w Jabłonkowie za pomocą współpracy z pracodawcami
- Poszerzenie oferty w ramach kształcenia ustawicznego

Cel strategiczny: 2 Rozwój i modernizacja systemu szkolnictwa i edukacji

- Zapewnienie wystarczającej pojemności w przedszkolach i szkołach podstawowych (wzrost demograficzny, potrzeby specyficzne)
- Pomoc dla szkół w zakresie edukacji integracyjnej
- Modernizacja placówek szkolnych

Cel strategiczny: 3 Stworzenie warunków, zaplecza i środowiska do zakładania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

- Komunikacja przedstawicieli władarzy i Urzędu Miasta z przedsiębiorcami
- Wsparcie małych przedsiębiorstw i rzemiosła tradycyjnego (oferta produktów lokalnych i usług powiązanych) oraz przedsiębiorczości społecznej
- Wsparcie istniejących przedsiębiorstw związane z tworzeniem nowych miejsc pracy

Bardziej atrakcyjne miasto

- Zwiększenie atrakcyjności miasta zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających miasto
- Wspieranie i rozwój życia kulturalnego, społecznego i sportowego w mieście
- Współpraca z miastami i gminami

Cel strategiczny 1 Zwiększenie atrakcyjności miasta zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających miasto

- Stwarzanie warunków i realizacja działań dot. spędzania czasu wolnego
- Stwarzanie warunków dla turystyki

Cel strategiczny 2 Wspieranie i rozwój życia kulturalnego, społecznego i sportowego w mieście

- Poprawa i rozbudowa infrastruktury do imprez kulturalnych i towarzyskich
- Poprawa i rozbudowa infrastruktury sportowej

Cel strategiczny 3 Współpraca z miastami i gminami

- Współpraca transgraniczna nie tylko z miastami partnerskimi i organizacjami (np. PL - Gogolin, Siemianowice, Wiśła, SK - Kysucké Nové Město; Gminny Ośrodek Kultury Istebna i inne)
- Aktywna współpraca w ramach SOJ, RRT, MAS

Czystsze miasto

- Poprawa jakości środowiska
- Spełnienie wybranych zasad czystej mobilności
- Obniżenie zużycia energii i ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza

Cel strategiczny: 1 Poprawa jakości środowiska

- Optymalizacja i rozwój systemu gospodarowania opadami
- Odnowa i rozwój zieleni miejskiej
- Gospodarka wodna

Cel strategiczny: 2 Spełnienie wybranych zasad czystej mobilności

- Rozwój transportu rowerowego
- Stworzenie systemu parkingów odstawczych

Cel strategiczny 3 Obniżenie zużycia energii i ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza

- Poprawa efektywności energetycznej budynków będących własnością miasta
- Redukcja emisji z lokalnych systemów grzewczych gospodarstw domowych

Zintegrowany Plan Rozwoju Miasta Karwiny w ZPO⁴ „Strefa Karwina - Nowe Miasto” (zwany dalej „ZPRM⁵ ZPO Karwina”) opiera się na dokumentach strategicznych i programowych opracowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Ukierunkowano go na następujące priorytetowe obszary rozwoju.

Ludzie sukcesu

- Rozwój potencjału obiektów szkoleniowych z najnowocześniejszym sprzętem technologicznym i programami szkoleniowymi do praktycznego przygotowania przyszłych i obecnych pracowników

Dynamiczne społeczeństwo

- Wsparcie dla rozwoju możliwości spędzania czasu wolnego
- Wsparcie działań mających na celu zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym
- Wsparcie świadczenia usług interwencyjnych jako całości

Dobrze prosperujące terytorium

- Regeneracja środowiska w miastach, w szczególności w centrach zabytkowych, osiedlach mieszkaniowych oraz dzielnicach biednych
- Poprawa warunków życia mieszkańców miast
- Zapewnienie dostępności usług publicznych oraz rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz działań obywatelskich

Infrastruktura i mieszkalnictwo

- Rozbudowanie sieci ścieżek i tras rowerowych
- Miasto bez barier
- Renowacja budynków mieszkalnych i osiedli mieszkaniowych

Rozwój zasobów ludzkich

- Przygotowanie zasobów ludzkich do potrzeb rynku pracy

Ochrona środowiska

⁴ ZPO - Zintegrowany Program Operacyjny

⁵ ZPRM - Zintegrowany Plan Rozwoju Miasta

- Poprawa jakości utrzymywania zieleni miejskiej

Ruch turystyczny i image

- Budowa wysokiej jakości sieci rekreacyjnych ścieżek rowerowych i połączenie ich z innymi miastami

Jakość życia

- Poprawa dostępności skutecznej pomocy medycznej w nagłych przypadkach w obszarach o podwyższonej koncentracji mieszkańców

2.1.4.6. Trzyniec

Wizja „Trzyniec - fajne miasto do życia” odpowiednio oddaje cele poszczególnych koncepcji sektorowych. Aby miasto było naprawdę „fajnym miejscem do życia”, musi w zrównoważony sposób zaspokajać różnorodne potrzeby jego mieszkańców i firm działających w mieście, w szczególności⁶:

- Tworzyć atrakcyjne otoczenie dla podmiotów gospodarczych, które stworzą miejsca pracy
- Zapewniać wysoki stopień bezpieczeństwa w terenie
- Zapewniać wysokiej jakości oraz dostępną infrastrukturę techniczną miasta
- Zapewniać wysokiej jakości oraz dostępną infrastrukturę rekreacyjną dla wszystkich pokoleń
- Tworzyć i ciągle dążyć do poprawy sprzyjającego środowiska naturalnego
- Poprawiać jakość infrastruktury społecznej
- Wdrażać nowe idee/pomysły

Sam plan strategiczny jest realizowany poprzez pięć kluczowych koncepcji sektorowych, które stanowią jego filary. Są nimi:

Koncepcja sektorowa 1 - Transport

Transport (ruch drogowy) stanowi jeden z największych problemów miasta Trzyńca, przy czym problem ten odczuwają nie tylko sami mieszkańcy, ale także firmy działające na terenie miasta. Jednocześnie największym problemem miasta Trzyńca jest niedokończony węzeł I/11, co znajduje odzwierciedlenie w natężeniu ruchu na drodze I /11, która przebiega przez obszar zabudowany dzielnic Nebory, Oldřichovice, Lyžbice, jak również na głównej drodze dojazdowej miasta. Natężenia całodobowe na I/11, a także na głównych drogach dojazdowych wewnątrz miasta (ulice Frýdecká, Jablunkovská, 1. Máje, Těšínská) sięgają nawet 15 000 pojazdów.

⁶ Plan Strategiczny Miasta Trzyńca, 2014 - 2020

Drugim problemem z punktu widzenia transportu w Trzyńcu wydaje się brak koordynacji i rezerwy w optymalności poszczególnych rodzajów transportu.

Trzecim istotnym problemem w dziedzinie transportu jest system utrzymania i modernizacji dróg lokalnych.

Główne podejmowane zagadnienia:

- Zakończenie procesu wywłaszczania gruntów pod węzeł
- Realizacja inwestycji w związku z węzłem I/11
- Optymalizacja miejskiego transportu zbiorowego
- Koordynacja transportu (pociąg-autobus-miejski transport zbiorowy)
- Terminale przesiadkowe
- Uspokajanie ruchu
- Regulacja transportu statycznego
- Budowa nowych ścieżek i tras rowerowych zgodnie z planem centralnym transportu rowerowego
- Modernizacja istniejących ścieżek i tras rowerowych zgodnie z planem centralnym transportu rowerowego
- Modernizacja lokalnych głównych dróg dojazdowych
- Modernizacja pozostałych dróg lokalnych
- Parkingi zgodnie z planem centralnym transportu statycznego

Koncepcja sektorowa 2 - Szkolnictwo

W związku ze zmianami, jakie przyniesie przygotowywana koncepcja finansowania szkolnictwa regionalnego, czy też inne zapowiadane duże zmiany w dziedzinie szkolnictwa, nieuniknione w przyszłości będzie zapewne otwarcie kwestii ilości dostępnych miejsc w trzyńceckich szkołach podstawowych i przedszkolach.

Zasadniczo w Trzyńcu nie ma problemu z pojemnością placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do czasu rozpoczęcia obowiązkowej nauki szkolnej, jednak problemy mogą pojawić się w niektórych częściach miasta (placówki w centrum mają większe obłożenie). Problemy mogą pojawić się również w przypadku umieszczania w placówkach dzieci, których rodzice chcą rozpocząć pracę w trakcie trwającego roku szkolnego.

Główne podejmowane zagadnienia:

- Rozwój zaplecza materiałowo-technicznego szkół
- Poprawa klimatu w szkołach
- Podnoszenie konkurencyjności i kompetencji uczniów

Koncepcja sektorowa 3 - Środowisko społeczne i mieszkalnictwo

Najintensywniej postrzeganą kwestią jest struktura i jakość zasobów mieszkaniowych, w związku z budową mieszkań państwowych w ramach dawnego przedsiębiorstwa państwowego Třinecké železářny (Huta Trzyniec). W ramach transformacji gospodarczej zostały one jednak sprywatyzowane, tak jakby były integralną częścią grupy TŽ. Większość mieszkań jest obecnie własnością holdingu CPI. Do tego dochodzi deregulacja, która doprowadziła już właściwie „deregulowane” ceny do poziomu rynkowego.

Planowanie wspólnotowe usług społecznych jest kluczowym w ramach środowiska społecznego miasta Trzyńca, które pomaga koordynować i rozwijać poszczególne elementy środowiska społecznego miasta. Planowanie wspólnotowe ma w Trzyńcu wieloletnią tradycję i zostało zapoczątkowane na długo przed wprowadzeniem takiego wymogu prawnego.

Główne podejmowane zagadnienia:

- Zapewnienie trwałości istniejących usług społecznych i usług powiązanych oraz ich planowanie
- Rozwój zaplecza dla działań dedykowanych osobom starszym
- Stworzenie systemu mieszkań socjalnych
- Poprawa koordynacji służb ratowniczych i zapewnienia bezpieczeństwa na terenie miasta
- Wsparcie i realizacja innowacyjnych i pilotażowych projektów w sektorze społecznym

Koncepcja sektorowa 4 - Ochrona środowiska i infrastruktura

Najistotniejszym problemem miasta w zakresie jakości środowiska i infrastruktury, a ogółem drugim w kolejności, jest wyraźnie niezadowolająca jakość powietrza. Miasto Trzyniec od dawna znajduje się w czołówce statystyk dotyczących zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Główne podejmowane zagadnienia:

- Poprawa jakości powietrza
- Wykorzystanie potencjału terenów zielonych

- Rozszerzenie i modernizacja infrastruktury na terenie miasta
- Poprawa systemu gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej

Koncepcja sektorowa 5 - Rozwój gospodarczy i potencjał innowacyjny

Gospodarka Trzyńca jest słusznie stawiana za przykład bardzo udanej transformacji z gospodarki planowanej centralnie do gospodarki rynkowej. Dominujący przemysł hutniczy na terenie miasta powstał w mieście ponad 170 lat temu i bez większych wstrząsów funkcjonuje do dziś. Podczas gdy inne przedsiębiorstwa hutnicze w kraju morawsko-śląskim zostały sprzedane zagranicznym właścicielom bez odpowiedniej odpowiedzialności społecznej, Třinecké Železárny zawsze szły własną drogą i powszechnie wiadomo, że zarząd spółki jest bardzo blisko związany z regionem. Třinecké Železárny zawsze miały dla miasta absolutnie fundamentalne znaczenie, a miasto nadal korzysta z tej bliskiej i wzorowej współpracy między samorządem lokalnym a sektorem komercyjnym.

Główne podejmowane zagadnienia:

- Wspieranie przedsiębiorczości, innowacji i zróżnicowanej struktury gospodarczej
- Wsparcie poprawy otoczenia prawnego i dzielenia się dobrymi praktykami
- Poprawa jakości i oferty infrastruktury rekreacyjnej
- Wsparcie wzrostu siły nabywczej w regionie

2.1.5. Poziom Miasta Cieszyn

2.1.5.1. Plan rozwoju lokalnego Miasta Cieszyn

SZANSE ROZWOJOWE

- Edukacja. Filia Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie. Wysoki współczynnik skolaryzacji na tle regionu
- Wzrost znaczenia branży kreatywnej
- Niskie bezrobocie
- Potencjał turystyczny
- Graniczne położenie miasta
- Wysoki udział wydatków miasta w zakresie oświaty i wychowania oraz wspierania rodzin
- Potencjał kulturowy i kreatywny stanowiący ważny czynnik rozwoju społecznego i gospodarczego miasta
- Rozwinięty sektor ekonomii społecznej

BARIERY ROZWOJOWE

- Niekorzystne trendy demograficzne i prognozowane dalsze pogłębienie kryzysu
- Ujemny poziom salda migracji. Proces emigracji mieszkańców do okolicznych gmin
- Odptyw młodych i wykwalifikowanych pracowników, deficyt siły roboczej wśród osób młodych
- Pogarszający się stan zanieczyszczeń pyłowych
- Bardzo niski poziom inteligentnego zarządzania miastem.
- Liczne bariery architektoniczne na terenie miasta oraz niska dostępność komunikacyjna
- Niski poziom przedsiębiorczości osób młodych

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Aktywna polityka mieszkaniowa odpowiadająca potrzebom mieszkańców
- Wsparcie procesów integracji międzypokoleniowej
- Aktywizacja społeczeństwa
- Rozwój gospodarki w oparciu o innowacje i przemysły kreatywne
- Adaptacja miasta do zmian klimatycznych i poprawa jakości powietrza
- Wzmocnienie wspólnot lokalnych i poprawa dostępności Cieszyna

2.1.5.2. Strategia Rozwoju Miasta Cieszyna na lata 2010-2020

SZANSE ROZWOJOWE

- Położenie komunikacyjne i geograficzne Cieszyna
- Wielosektorowa struktura gospodarki
- Wysoki potencjał Instytucji Otoczenia Biznesu
- Tradycje szkolnictwa wyższego
- Wysoki potencjał turystyczny miasta
- Sprzyjająca sytuacja gospodarcza

BARIERY ROZWOJOWE

- Niewystarczająca ilość terenów inwestycyjnych na terenie miasta
- Niedostatki infrastruktury technicznej
- Bariery architektoniczne i komunikacyjne na terenie miasta
- Silna konkurencja usług noclegowych i turystycznych po Czeskiej stronie granicy

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Stworzenie odpowiedniej infrastruktury technicznej
- Podnoszenie jakości życia mieszkańców i zapewnienie warunków do rozwoju kapitału ludzkiego
- Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej i atrakcyjności inwestycyjnej Cieszyna
- Rozwój turystyki
- Wzmocnienie pozycji Cieszyna w regionie śląskim poprzez intensyfikację kontaktów z okolicznymi gminami, zarówno po stronie Polskiej jak i Czeskiej
- Stworzenie odpowiedniej infrastruktury technicznej

2.1.5.3. Strategia elektromobilności miasta Cieszyna w latach 2020-2030

SZANSE ROZWOJOWE

- Spadająca liczba bezrobotnych
- Zainteresowanie rozwojem elektromobilności przez władze samorządowe
- Wdrożenie elektronicznego systemu biletowego oraz System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej

BARIERY ROZWOJOWE

- Niesprzyjająca sytuacja demograficzna
- Zmniejszająca się liczba podmiotów gospodarczych
- Brak odpowiedniej infrastruktury rowerowej
- Wysokie zanieczyszczenie powietrza
- Niewystarczający standard taboru autobusowego
- Niewystarczające możliwości stosowania transportu kolejowego jako alternatywy dla transportu drogowego

PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI I CELE ROZWOJU

- Ograniczenie emisji generowanej przez transport zbiorowy (rozwój miejskiej komunikacji oraz zastosowanie elementów smart city)
- Ograniczenie emisji transportu indywidualnego
- Tworzenie samorządu elektromobilnego
- Zrównoważone zarządzanie przestrzenią w mieście

- Rozwój świadomości społecznej w zakresie ekologii, elektromobilności i zrównoważonego transportu

2.2 ANALIZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ CIESZYNA W ODNIESIENIU DO OKOLICZNYCH GMIN I MIAST REGIONU

W celu ukazania szerszego kontekstu dane dla Cieszyna zostały zestawione i porównane z danymi dla sąsiadujących gmin (Dębowiec, Goleszów, Hażlach), innymi gminami miejskimi subregionu (Szczyrk, Ustroń, Wiśła, Żywiec) oraz subregionu południowego (powiaty: cieszyński, bielski, żywiecki oraz Bielsko Biąta (miasto na prawach powiatu)) i województwa śląskiego.

2.2.1. Demografia i kontekst społeczny

Ludność Cieszyna od 2012 roku systematycznie maleje - kiedy w 2012 roku liczba mieszkańców wynosiła ponad 36 tysięcy osób, to już w 2021 roku liczba ta zmniejszyła się do 33 601 osób. Spadek liczby o 7% jest stosunkowo wysoki w odniesieniu do regionu. W całym województwie śląskim spadek wyniósł 5,2%, natomiast w powiecie cieszyńskim odnotowano jedynie nieznaczny spadek ludności wynoszący 0,6% w skali 10 lat. Ponadto we wszystkich gminach sąsiadujących z Cieszynem można zaobserwować wzrost liczby ludności, najwyższy wynoszący 3,2% w gminie Goleszów.

Tabela 1. Liczba ludności w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
2021	33 601	4 375 947	165 650	149 800	168 106	176 113	16 035	10 798	5 454	30 043	5 759	13 165	10 782
2020	34 084	4 412 097	165 477	150 612	169 553	176 954	16 149	10 905	5 509	30 464	5 782	13 167	10 816
2019	34 424	4 517 635	165 960	152 756	170 663	178 191	16 067	11 096	5 751	31 091	5 833	13 142	10 915
2018	34 613	4 533 565	165 000	153 226	171 259	178 139	16 054	11 171	5 747	31 388	5 824	13 122	10 829
2017	34 876	4 548 180	164 003	153 187	171 505	178 251	16 108	11 106	5 699	31 560	5 810	13 122	10 802
2016	35 102	4 559 164	162 926	153 197	172 030	177 863	16 065	11 048	5 734	31 662	5 826	13 131	10 704
2015	35 274	4 570 849	162 128	153 047	172 591	177 562	16 013	11 090	5 715	31 815	5 777	13 058	10 658
2014	35 685	4 585 924	161 359	153 189	173 013	177 708	16 073	11 198	5 799	31 942	5 751	12 987	10 629
2013	35 918	4 599 447	160 405	153 108	173 699	177 479	16 003	11 261	5 750	32 083	5 700	12 908	10 608
2012	36 119	4 615 870	159 241	153 119	174 370	177 124	16 002	11 333	5 760	32 341	5 665	12 753	10 543
zmiana 2012-2021	-7,0%	-5,2%	4,0%	-2,2%	-3,6%	-0,6%	0,2%	-4,7%	-5,3%	-7,1%	1,7%	3,2%	2,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Podobny demograficzny trend można zaobserwować po czeskiej stronie granicy. Z danych statystycznych ludności wynika, że w dużych miastach kraju morawsko-śląskiego następuje spadek liczby ludności. Obywatele przenoszą się do innych części Republiki Czeskiej w poszukiwaniu lepszych warunków życia. Najpoważniejsza sytuacja jest w Karwinie, gdzie w ciągu ostatnich dziesięciu lat liczba ludności zmniejszyła się średnio o 12%.

Tabela 2. Liczba ludności obszaru przygranicznego w latach 2012-2021

Rok	Czeski Cieszyn	Frydek- Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	24826	111311	22364	60854	53757
2020	25478	112289	22676	61718	54487
2019	25687	112433	22664	63614	54613
2018	25801	112033	22703	64316	54542
2017	25939	111713	22686	65010	54560
2016	25953	111584	22706	65819	54731
2015	26089	111266	22677	66569	54865
2014	26179	110981	22779	67414	54872
2013	26210	110645	22773	68249	55057
2012	26300	110532	22711	69158	55264
zmiana 2012 - 2021	-6%	1%	-2%	-12%	-3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

W poniższej tabeli przedstawiona została liczba ludności w 2021 roku w podziale na grupy wiekowe oraz płeć:

Tabela 3. Liczba ludności wg płci i grup wieku w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Płeć	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
				Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wisła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
0-14	ogółem	4 841	646 696	28 908	24 314	24 412	29 119	2 356	1 620	822	4 291	1 053	2 174	1 856
	mężczyźni	2 530	331 515	15 057	12 401	12 520	15 138	1 237	850	418	2 208	561	1 111	954
	kobiety	2 311	315 181	13 851	11 913	11 892	13 981	1 119	770	404	2 083	492	1 063	902
15-19	ogółem	1 380	191 882	8 233	7 593	6 987	8 608	613	497	238	1 424	292	630	605
	mężczyźni	705	98 144	4 128	3 842	3 592	4 432	324	257	117	718	149	328	298
	kobiety	675	93 738	4 105	3 751	3 395	4 176	289	240	121	706	143	302	307
20-24	ogółem	1 516	198 165	8 047	8 042	6 982	8 806	697	510	282	1 392	346	628	565
	mężczyźni	768	100 871	4 157	4 143	3 539	4 521	370	247	145	728	192	332	284
	kobiety	748	97 294	3 890	3 899	3 443	4 285	327	263	137	664	154	296	281
25-29	ogółem	1 748	239 363	8 880	9 007	8 821	9 737	837	574	315	1 652	329	698	607
	mężczyźni	903	122 195	4 489	4 610	4 433	5 082	429	301	151	872	179	337	317
	kobiety	845	117 168	4 391	4 397	4 388	4 655	408	273	164	780	150	361	290
30-34	ogółem	2 075	301 752	11 516	10 548	11 603	11 556	977	702	363	2 031	410	809	798
	mężczyźni	1 001	153 333	5 856	5 485	5 885	5 852	486	364	183	1 058	205	403	423
	kobiety	1 074	148 419	5 660	5 063	5 718	5 704	491	338	180	973	205	406	375
35-39	ogółem	2 646	364 831	13 695	11 729	14 232	13 654	1 174	809	449	2 350	460	994	833
	mężczyźni	1 344	185 424	6 889	6 087	7 131	6 838	563	384	231	1 223	218	489	420
	kobiety	1 302	179 407	6 806	5 642	7 101	6 816	611	425	218	1 127	242	505	413
40-44	ogółem	2 780	361 333	13 712	11 511	14 526	14 324	1 277	872	413	2 488	465	1 094	925
	mężczyźni	1 385	182 279	6 940	5 878	7 321	7 194	650	406	232	1 259	247	556	474
	kobiety	1 395	179 054	6 772	5 633	7 205	7 130	627	466	181	1 229	218	538	451
45-49	ogółem	2 498	323 952	12 331	10 997	12 327	12 893	1 146	730	401	2 277	413	989	799
	mężczyźni	1 229	162 575	6 292	5 569	6 057	6 411	544	374	181	1 111	202	488	395
	kobiety	1 269	161 377	6 039	5 428	6 270	6 482	602	356	220	1 166	211	501	404
50-54	ogółem	2 126	276 137	10 325	9 899	9 773	11 055	1 053	710	351	1 947	361	859	706
	mężczyźni	1 029	136 227	5 016	4 923	4 718	5 394	495	346	159	985	176	418	349
	kobiety	1 097	139 910	5 309	4 976	5 055	5 661	558	364	192	962	185	441	357
55-59	ogółem	2 011	278 309	10 248	9 720	9 630	11 150	974	747	362	1 957	381	863	762
	mężczyźni	949	134 840	5 031	4 824	4 637	5 425	461	363	169	956	173	423	370
	kobiety	1 062	143 469	5 217	4 896	4 993	5 725	513	384	193	1 001	208	440	392

60-64	ogółem	2 355	315 339	10 944	10 079	11 097	11 725	1 089	774	388	1 993	383	873	737
	mężczyźni	1 084	146 609	5 183	4 904	4 805	5 558	494	377	189	931	187	425	377
	kobiety	1 271	168 730	5 761	5 175	6 292	6 167	595	397	199	1 062	196	448	360
65-69	ogółem	2 608	302 639	10 319	8 993	12 470	11 866	1 283	737	376	2 059	341	917	646
	mężczyźni	1 123	134 272	4 742	4 082	5 252	5 289	540	319	189	847	168	436	305
	kobiety	1 485	168 367	5 577	4 911	7 218	6 577	743	418	187	1 212	173	481	341
70-74	ogółem	2 148	239 155	7 770	7 149	10 748	9 326	1 047	624	280	1 751	226	680	444
	mężczyźni	857	100 242	3 331	3 126	4 474	3 936	413	258	117	719	96	289	193
	kobiety	1 291	138 913	4 439	4 023	6 274	5 390	634	366	163	1 032	130	391	251
75-79	ogółem	1 184	137 319	4 390	4 059	5 889	4 995	645	341	160	993	119	381	181
	mężczyźni	429	52 729	1 810	1 561	2 271	1 964	257	131	62	358	45	163	78
	kobiety	755	84 590	2 580	2 498	3 618	3 031	388	210	98	635	74	218	103
80-84	ogółem	882	111 345	3 483	3 242	4 540	4 038	500	310	136	767	98	302	172
	mężczyźni	296	39 195	1 244	1 123	1 626	1 481	225	128	47	261	39	105	61
	kobiety	586	72 150	2 239	2 119	2 914	2 557	275	182	89	506	59	197	111
85 i więcej	ogółem	803	87 730	2 849	2 918	4 069	3 261	367	241	118	671	82	274	146
	mężczyźni	227	25 552	804	744	1 175	975	118	88	35	201	22	72	43
	kobiety	576	62 178	2 045	2 174	2 894	2 286	249	153	83	470	60	202	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Z danych wynika jednoznacznie, że społeczeństwo polskie starzeje się. Ten negatywny demograficzny trend nie ominął również Śląska. Zarówno w Cieszynie, jak i we wszystkich porównywanych, sąsiadujących jednostkach samorządu terytorialnego można zaobserwować spadek udziału liczby ludności w wieku produkcyjnym przy jednoczesnym wyraźnym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym.

W przypadku Cieszyna omawiane dysproporcje są znacznie większe w porównaniu do pozostałych części regionu. W 2021 roku udział osób w wieku produkcyjnym wynosił zaledwie 56,5%, a więc od 2012 roku odnotowano spadek o 10,6%. Co więcej, liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w okresie 10 lat wzrosła o niemal 30% i w 2021 roku wyniosła 26,5%. Inaczej przedstawia się natomiast sytuacja demograficzna w gminach Dębowiec oraz Hażlach - jedynie w tych dwóch jednostkach samorządu terytorialnego odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym jest wyższy od odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, a udział ludności w wieku produkcyjnym przekracza 60%.

Tabela 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

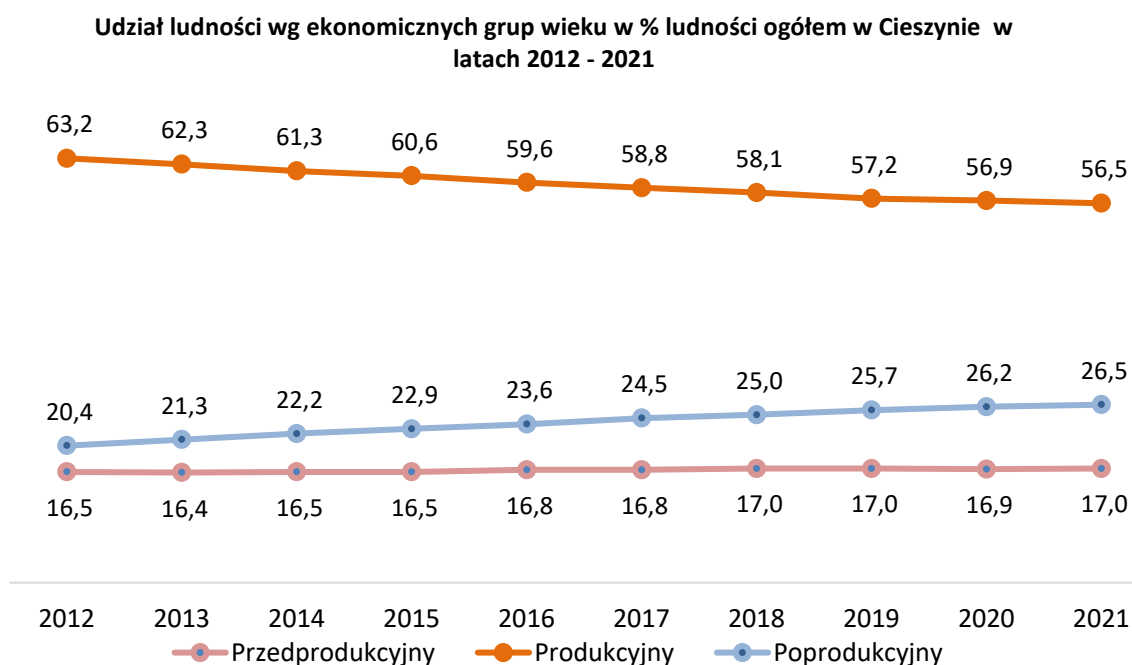
Rok	Grupa wiekowa	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
				Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wisła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
2021	Przedprodukcyjny	17,0	17,5	20,5	19,3	17,2	19,5	17,0	17,8	17,9	17,4	21,3	19,5	20,5
	Produkcyjny	56,5	58,6	58,6	59,6	56,7	58	55,3	57,6	58,8	58,3	60,3	57,7	61,5
	Poprodukcyjny	26,5	23,9	20,9	21,1	26,2	22,5	27,7	24,5	23,3	24,3	18,4	22,8	18,1
2020	Przedprodukcyjny	16,9	17,4	20,4	19,3	17,1	19,4	16,7	17,5	17,7	17,2	21,0	19,4	20,7
	Produkcyjny	56,9	59,0	59,0	59,9	57,1	58,3	55,7	57,8	59,5	58,6	60,9	58,2	61,3
	Poprodukcyjny	26,2	23,6	20,7	20,9	25,8	22,3	27,6	24,6	22,8	24,1	18,1	22,3	18,0
2019	Przedprodukcyjny	17,0	17,1	19,5	18,5	17,4	18,9	16,3	17,5	17,5	17,4	20,1	18,1	20,0
	Produkcyjny	57,2	59,6	60,4	61,2	57,1	59,4	56,4	58,7	61,2	59,0	62,2	60,6	62,8
	Poprodukcyjny	25,7	23,3	20,1	20,3	25,6	21,6	27,3	23,8	21,3	23,6	17,7	21,3	17,2
2018	Przedprodukcyjny	17,0	17,0	19,5	18,6	17,3	18,9	16,3	17,4	17,3	17,3	20,4	18,0	20,0
	Produkcyjny	58,1	60,3	60,9	61,6	57,7	60	56,9	59,5	62,3	59,5	62,5	61,2	63,5
	Poprodukcyjny	25,0	22,6	19,6	19,8	24,9	21,1	26,8	23,2	20,5	23,1	17,1	20,8	16,5
2017	Przedprodukcyjny	16,8	16,9	19,3	18,7	17,2	18,9	16,4	17,4	16,9	17,4	20,5	18,1	20,2
	Produkcyjny	58,8	61,1	61,6	62,0	58,5	60,5	57,6	59,8	62,8	60,0	62,9	61,3	63,9
	Poprodukcyjny	24,5	22,0	19,1	19,4	24,3	20,6	26,0	22,8	20,3	22,6	16,6	20,6	15,9
2016	Przedprodukcyjny	16,8	16,8	19,2	18,7	17,0	18,9	16,2	17,1	17,0	17,4	20,3	18,2	20,3
	Produkcyjny	59,6	61,8	62,2	62,4	59,3	61,1	58,4	60,5	63,2	60,6	63,3	61,5	64,2
	Poprodukcyjny	23,6	21,4	18,6	19,0	23,7	20	25,4	22,3	19,8	22,0	16,4	20,4	15,6
2015	Przedprodukcyjny	16,5	16,8	19,1	18,8	16,9	18,9	16,0	17,3	16,8	17,4	20,1	18,2	20,4
	Produkcyjny	60,6	62,5	62,8	62,6	60,3	61,6	59,3	61,1	63,7	61,1	63,8	61,8	64,4
	Poprodukcyjny	22,9	20,7	18,1	18,6	22,8	19,5	24,6	21,6	19,5	21,5	16,1	20,0	15,2
2014	Przedprodukcyjny	16,5	16,8	19,2	19,0	16,9	18,9	16,3	17,5	17,4	17,6	20,3	18,2	21,0
	Produkcyjny	61,3	63,2	63,1	62,8	61,1	62,2	60,2	61,7	63,7	61,6	64,1	62,4	64,5
	Poprodukcyjny	22,2	20,0	17,7	18,1	22,0	18,8	23,6	20,8	18,9	20,8	15,6	19,4	14,6
2013	Przedprodukcyjny	16,4	16,9	19,3	19,2	16,9	19	16,3	17,7	17,1	17,6	20,2	18,4	21,0
	Produkcyjny	62,3	63,8	63,6	63,1	62,0	62,8	61,0	62,1	64,1	62,2	64,2	62,9	64,9
	Poprodukcyjny	21,3	19,3	17,1	17,7	21,2	18,2	22,7	20,2	18,8	20,2	15,6	18,7	14,1
2012	Przedprodukcyjny	16,5	17,0	19,4	19,6	16,8	19,2	16,4	17,4	17,1	17,8	20,5	18,6	21,4
	Produkcyjny	63,2	64,3	63,9	63,1	62,8	63,2	61,7	62,9	64,6	62,8	64,4	63,1	65,2

	Poprodukcyjny	20,4	18,7	16,6	17,3	20,3	17,6	22,0	19,7	18,3	19,4	15,1	18,3	13,4
zmiana 2012- 2021	Przedprodukcyjny	3,0%	2,9%	5,7%	-1,5%	2,4%	1,6%	3,7%	2,3%	4,7%	-2,2%	3,9%	4,8%	-4,2%
	Produkcyjny	-10,6%	-8,9%	-8,3%	-5,5%	-9,7%	-8,2%	-10,4%	-8,4%	-9,0%	-7,2%	-6,4%	-8,6%	-5,7%
	Poprodukcyjny	29,9%	27,8%	25,9%	22,0%	29,1%	27,8%	25,9%	24,4%	27,3%	25,3%	21,9%	24,6%	35,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na poniższym wykresie przedstawiono zmiany w strukturze ludności wg ekonomicznych grup wieku w Cieszynie w latach 2012-2021.

Wykres 1. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Cieszynie w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Również w obszarze przygranicznym można zaobserwować starzenie się społeczeństwa. W latach 2012 – 2021 odsetek osób w wieku powyżej 65 lat w Czeskim Cieszynie wzrósł aż o 40,5%.

Tabela 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021

Rok	Grupa wieku	Czeski Cieszyn	Frydek- Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	0-14	14,9	16,1	17,2	13,8	15,6
	15-64	64,3	63,9	64,5	64,2	63,3
	65 i powyżej	20,8	19,9	18,4	22	21,1
2020	0-14	15,2	16	16,8	14	15,6
	15-64	65	64,4	65,4	64,3	63,9
	65 i powyżej	19,8	19,6	17,8	21,7	20,5
2019	0-14	15,2	15,8	16,5	13,6	15,5
	15-64	65,5	64,8	65,9	65,4	64,3
	65 i powyżej	19,3	19,4	17,5	21,1	20,3
2018	0-14	15,4	15,7	16,5	13,6	15,4
	15-64	65,9	65,3	66,5	65,7	64,7
	65 i powyżej	18,7	19	17	20,7	20
2017	0-14	15,4	15,6	16,2	13,6	15,2
	15-64	66,7	65,9	67,3	66,1	65,3
	65 i powyżej	17,9	18,6	16,5	20,4	19,5
2016	0-14	15,3	15,4	16,2	13,5	15,1
	15-64	67,4	66,6	67,8	66,6	65,8
	65 i powyżej	17,2	18,1	15,9	19,8	19
2015	0-14	15,4	15,2	16,1	13,4	15,1
	15-64	68,3	67,4	68,5	67,3	66,5
	65 i powyżej	16,3	17,5	15,5	19,3	18,5
2014	0-14	15,3	15	16,1	13,4	14,9
	15-64	69,1	68	68,8	67,8	67,1
	65 i powyżej	15,6	17	15,1	18,8	18
2013	0-14	15,1	14,9	16	13,4	14,8
	15-64	69,8	68,9	69,2	68,2	67,6
	65 i powyżej	15,1	16,3	14,8	18,3	17,6
2012	0-14	15,1	14,8	15,9	13,5	14,8
	15-64	70,1	69,5	69,8	68,8	68,2
	65 i powyżej	14,8	15,7	14,3	17,7	17
Zmiana 2012-2021	0-14	-1,3%	8,8%	8,2%	2,2%	5,4%
	15-64	-8,3%	-8,1%	-7,6%	-6,7%	-7,2%
	65 i powyżej	40,5%	26,8%	28,7%	24,3%	24,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

W 2021 roku w Czeskim Cieszynie na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadły 32 osoby w wieku poprodukcyjnym.

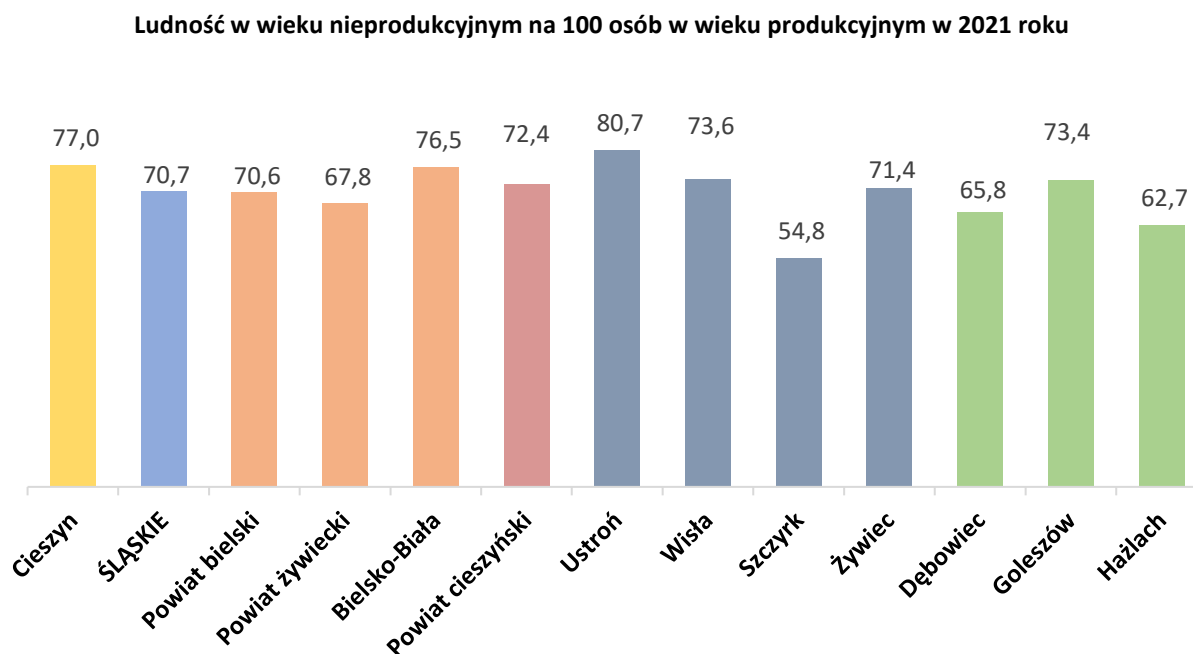
Tabela 6. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021

Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	32	31	29	34	33
2020	30	30	27	34	32
2019	30	30	27	32	32
2018	28	29	26	32	31
2017	27	28	25	31	30
2016	26	27	24	30	29
2015	24	26	23	29	28
2014	23	25	22	28	27
2013	22	24	21	27	26
2012	21	23	20	26	25
zmiana 2012 - 2021	53%	38%	40%	33%	33%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

Dane wskazują, że 2021 roku w Cieszynie na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało aż 77 osób w wieku nieprodukcyjnym - dla porównania w 2012 roku było to 58 osób.

Wykres 2. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Cieszynie i jednostkach porównawczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W celu lepszego zrozumienia dynamiki zmian demograficznych, należy poddać analizie przyrost naturalny ludności w regionie. We wszystkich porównywanych jednostkach samorządowych od 2012 roku przyrost naturalny systematycznie maleje. W 2021 roku w Cieszynie wskaźnik ten wyniósł on -9,4, niższy wynik uzyskało jedynie miasto Ustroń w powiecie cieszyńskim.

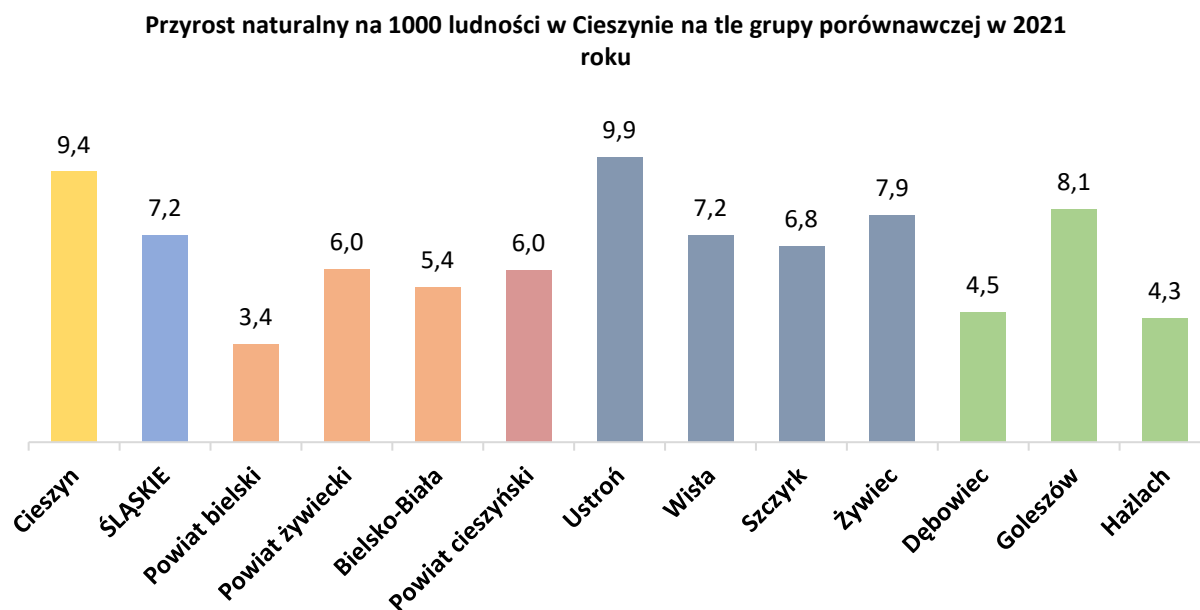
Tabela 7. Przyrost naturalny na 1000 osób w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goeszów	Hażlach
2021	-9,4	-7,2	-3,4	-6,0	-5,4	-5,98	-9,9	-7,2	-6,8	-7,9	-4,5	-8,1	-4,3
2020	-6,6	-5,0	-1,5	-4,0	-3,6	-3,93	-5,1	-7,5	-4,0	-5,8	0,2	-7,0	0,2
2019	-3,5	-2,5	0,9	-2,2	-1,6	-0,22	-2,3	-0,6	-0,4	-5,0	-2,1	-2,7	3,5
2018	-3,6	-2,1	1,4	-1,3	-0,6	-0,94	-3,4	-1,2	5,8	-2,5	1,4	-4,1	0,3
2017	-2,7	-1,4	1,7	-0,2	-0,7	-0,23	-3,6	-1,3	-0,4	-2,1	1,4	-3,7	2,3
2016	-2,1	-1,4	1,3	-0,7	-0,5	0,39	-1,4	-1,8	1,4	-1,8	4,8	-0,8	2,9
2015	-2,6	-1,9	1,5	-0,8	-0,9	0,06	-1,7	-0,9	-1,2	-2,1	2,3	-0,5	1,1
2014	-0,8	-1,1	1,9	0,3	-0,7	1,53	-2,3	0,5	-0,9	-0,7	1,2	1,8	3,7
2013	-0,2	-1,4	1,6	-0,6	-0,1	1,36	-1,0	0,4	-0,7	-2,4	4,8	-1,1	3,6
2012	-1,0	-1,0	1,3	-0,1	0,3	1,05	-1,0	-0,5	-1,0	-0,5	4,6	-1,3	4,2
zmiana 2012-2021	-8,39	-6,18	-4,76	-5,82	-5,66	-7,03	-8,88	-6,65	-5,73	-7,47	-9,1	-6,74	-8,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na poniższym wykresie znajduje się porównanie przyrostu naturalnego dla regionu w 2021 roku.

Wykres 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Cieszynie na tle regionu w 2021 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Ujemny przyrost naturalny jest również problemem po czeskiej stronie granicy.

Tabela 8. Przyrost naturalnych na 1000 osób na obszarze przygranicznym w latach 2012-2021

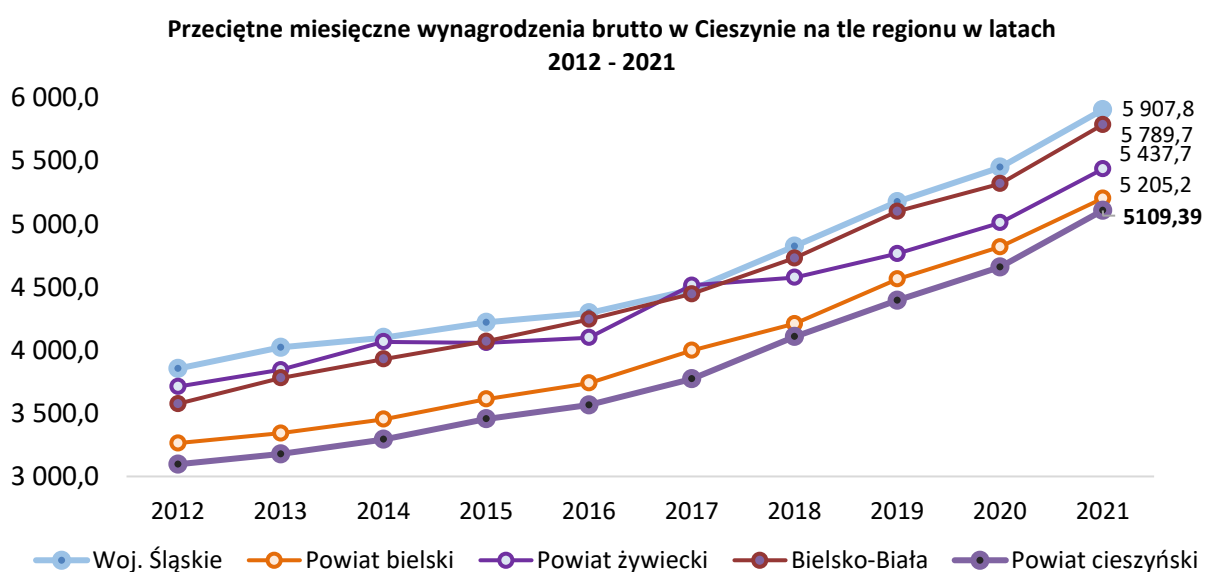
Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	-6,7	-0,3	0,2	-13,2	-2,1
2020	-8,2	-1,3	0,5	-30,7	-2,3
2019	-4,4	3,6	-1,7	-11	1,3
2018	-5,3	2,9	0,7	-10,8	-0,3
2017	-0,5	1,2	-0,9	-12,4	-3,1
2016	-5,2	2,8	1,3	-11,4	-2,4
2015	-3,4	2,6	-4,5	-12,7	-0,1
2014	-1,2	3	0,3	-12,4	-3,4
2013	-3,4	1	2,7	-13,3	-3,8
2012	-0,4	3,7	3,4	-12,2	-2,3
zmiana 2012-2021	-6,3	-4	-3,2	-1	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

2.2.2. Rynek pracy

Jednym z kluczowych wskaźników służących do opisanego rynku pracy jest przeciętne wynagrodzenie obowiązujące na badanym obszarze. Dane udostępniane przez GUS nie obejmują poziomu gmin, stąd analiza ograniczona została jedynie do poziomu powiatów oraz województwa. Przeciętne wynagrodzenia w powiecie cieszyńskim w 2021 roku były najniższe w całym subregionie południowym województwa śląskiego - wynosiły 5109 zł i były niższe o niemal 800 zł od średniej dla całego województwa.

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Mimo niesprzyjającej sytuacji demograficznej liczba osób pracujących w Cieszynie od 2012 roku wzrosła o 2,7%. Wynik możemy uznać za szczególnie udany, gdy porównamy dane dotyczące pozostałych gmin miejskich powiatu, Ustronia oraz Wisły – w obu gminach liczba osób pracujących zmniejszyła się.

Tabela 9. Liczba osób pracujących w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

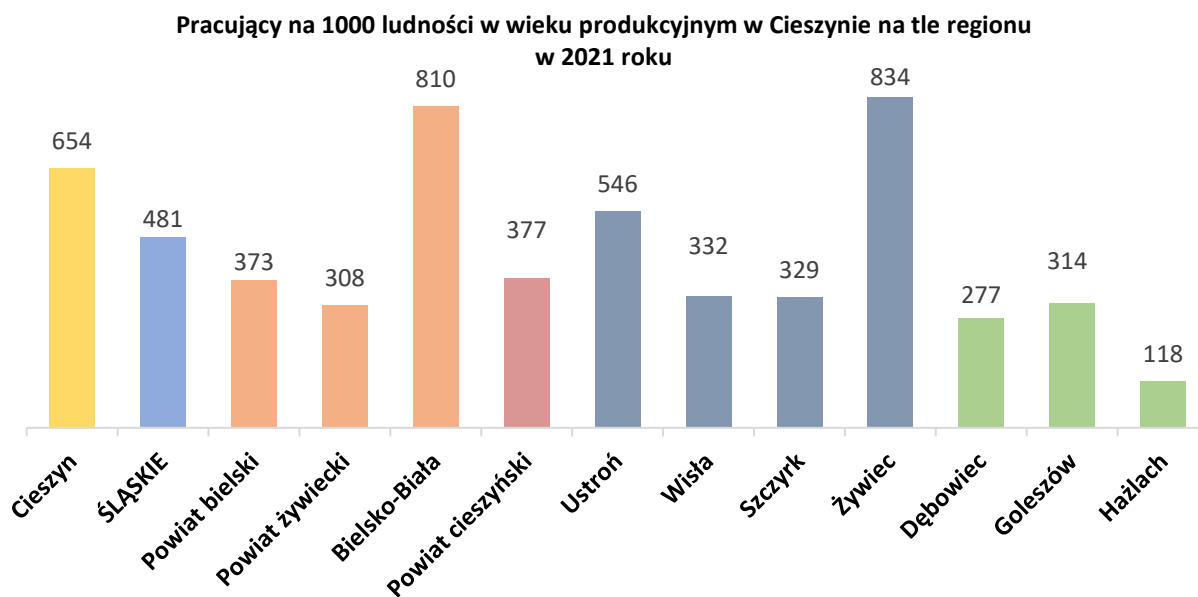
Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustron	Wisła	Szczyrk	Żywiec	Dębowice	Goleszów	Hażlach
2021	12 419	1 232 629	36 193	27 529	77 163	38 459	4 847	2 065	1 057	14 621	961	2 386	783
2020	12 450	1 233 816	35 997	26 670	78 533	38 957	5 306	2 036	1 025	13 925	929	2 365	754
2019	12 472	1 260 365	36 605	28 987	79 351	38 705	5 196	2 004	1 078	15 674	953	2 101	729

2018	12 452	1 248 744	36 628	28 768	80 017	39 445	5 679	1 970	931	15 853	980	2 246	661
2017	12 102	1 229 508	34 318	28 458	81 264	38 983	5 825	2 020	986	15 912	972	2 525	624
2016	12 423	1 206 660	33 438	28 834	77 352	39 625	6 010	2 087	961	16 246	886	2 277	621
2015	11 980	1 184 735	31 235	27 497	74 859	37 389	5 881	2 049	852	15 245	824	2 241	591
2014	12 207	1 187 471	31 337	25 561	73 630	36 913	5 616	2 068	933	13 986	813	1 951	531
2013	12 319	1 180 927	29 736	25 910	71 492	37 240	5 831	2 164	969	14 525	748	1 846	548
2012	12 096	1 178 147	28 907	25 980	69 266	36 851	5 075	2 222	1 035	14 301	789	2 307	655
zmiana 2012-2021	2,7%	4,6%	25,2%	6,0%	11,4%	4,4%	-4,5%	-7,1%	2,1%	2,2%	21,8%	3,4%	19,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W celach porównawczych na poniższym wykresie została przedstawiona liczba pracujących osób na 1000 ludności w wieku produkcyjnym. Jak wynika z danych sytuacja na cieszyńskim rynku pracy prezentuje się szczególnie dobrze w porównaniu do regionu, jedynie w Bielsko-Białej i Żywcu odnotowano wyższy odsetek pracujących. Warto ponadto zauważyć, że w Cieszynie odsetek osób pracujących jest ponad 70% wyższy niż w powiecie cieszyńskim.

Wykres 5. Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W poniższej tabeli znajduje się liczba bezrobotnych zarejestrowanych. Na przestrzeni lat można zaobserwować wyraźny spadek we wszystkich analizowanych jednostkach samorządu terytorialnego.

Tabela 10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
2021	684	76 324	2 151	3 039	2 320	3 446	318	245	75	533	75	273	206
2020	733	91 032	2 694	3 982	2 832	3 875	349	313	108	741	103	318	238
2019	609	66 521	1 746	3 304	1 830	3 073	302	239	81	586	81	249	186
2018	662	80 079	1 942	3 639	2 058	3 330	314	270	78	648	83	266	207
2017	762	94 687	2 363	3 711	2 463	3 768	332	337	107	687	95	264	220
2016	889	119 981	3 034	4 514	3 230	4 297	427	376	158	863	105	299	227
2015	1 012	148 508	4 095	5 428	4 433	5 048	452	444	243	1 130	122	361	268
2014	1 382	175 675	4 827	6 709	5 216	6 549	546	517	265	1 302	198	439	354
2013	1 673	208 296	5 816	8 347	6 277	7 711	621	597	310	1 595	235	533	459
2012	1 624	205 459	6 030	8 696	6 564	7 458	576	590	318	1 670	230	461	444
zmiana 2012-2021	-58%	-63%	-64%	-65%	-65%	-54%	-45%	-58%	-76%	-68%	-67%	-41%	-54%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jeżeli przyjrzymy się natomiast udziałowi osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, można zauważyć, że bezrobocie jest stosunkowo wysokie w Cieszynie. Udział bezrobotnych, wynoszący 3,6%, jest zarówno wyższy od średniej dla powiatu, jak i dla całego województwa. Wskaźnik ten jest wyższy jedynie w Wiśle.

Tabela 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

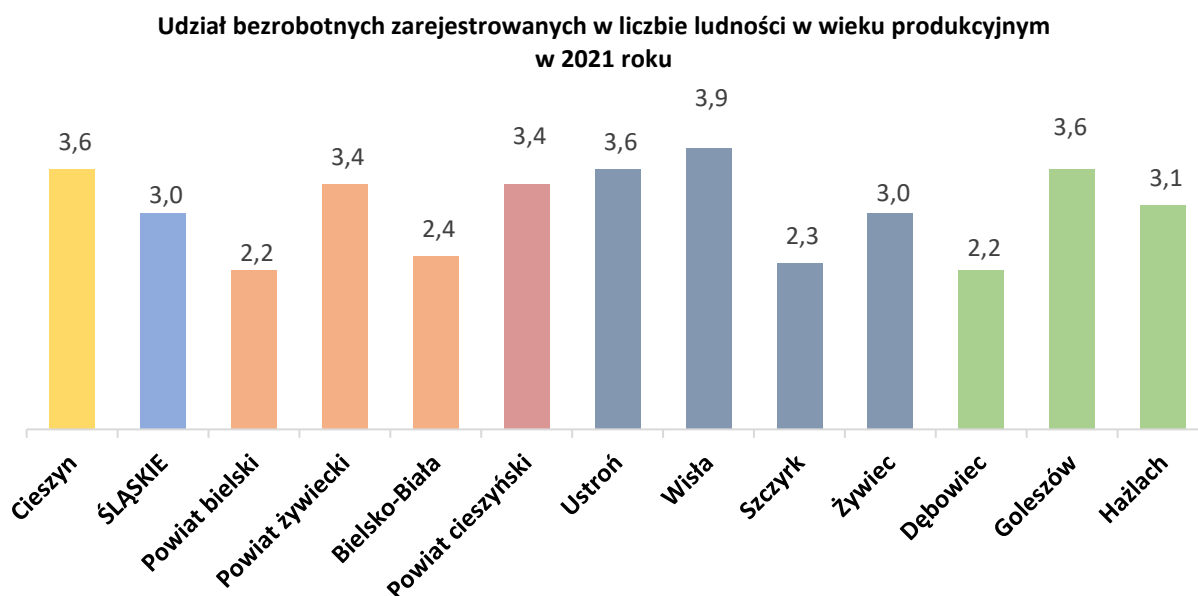
Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
2021	3,6	3,0	2,2	3,4	2,4	3,4	3,6	3,9	2,3	3,0	2,2	3,6	3,1
2020	3,8	3,5	2,8	4,4	2,9	3,8	3,9	5,0	3,3	4,1	2,9	4,1	3,6
2019	3,1	2,5	1,7	3,5	1,9	2,9	3,3	3,7	2,3	3,2	2,2	3,1	2,7
2018	3,3	2,9	1,9	3,9	2,1	3,1	3,4	4,1	2,2	3,5	2,3	3,3	3,0
2017	3,7	3,4	2,3	3,9	2,5	3,5	3,6	5,1	3,0	3,6	2,6	3,3	3,2

2016	4,2	4,3	3,0	4,7	3,2	4	4,6	5,6	4,4	4,5	2,8	3,7	3,3
2015	4,7	5,2	4,0	5,7	4,3	4,6	4,8	6,6	6,7	5,8	3,3	4,5	3,9
2014	6,3	6,1	4,7	7,0	4,9	5,9	5,6	7,5	7,2	6,6	5,4	5,4	5,2
2013	7,5	7,1	5,7	8,6	5,8	6,9	6,4	8,5	8,4	8,0	6,4	6,6	6,7
2012	7,1	6,9	5,9	9,0	6,0	6,7	5,8	8,3	8,5	8,2	6,3	5,7	6,5
zmiana 2012-2021	-49%	-57%	-63%	-62%	-60%	-49%	-38%	-53%	-73%	-63%	-65%	-37%	-52%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na poniższym wykresie przedstawiona została sytuacja dotycząca bezrobocia w 2021 roku w Cieszynie na tle regionu.

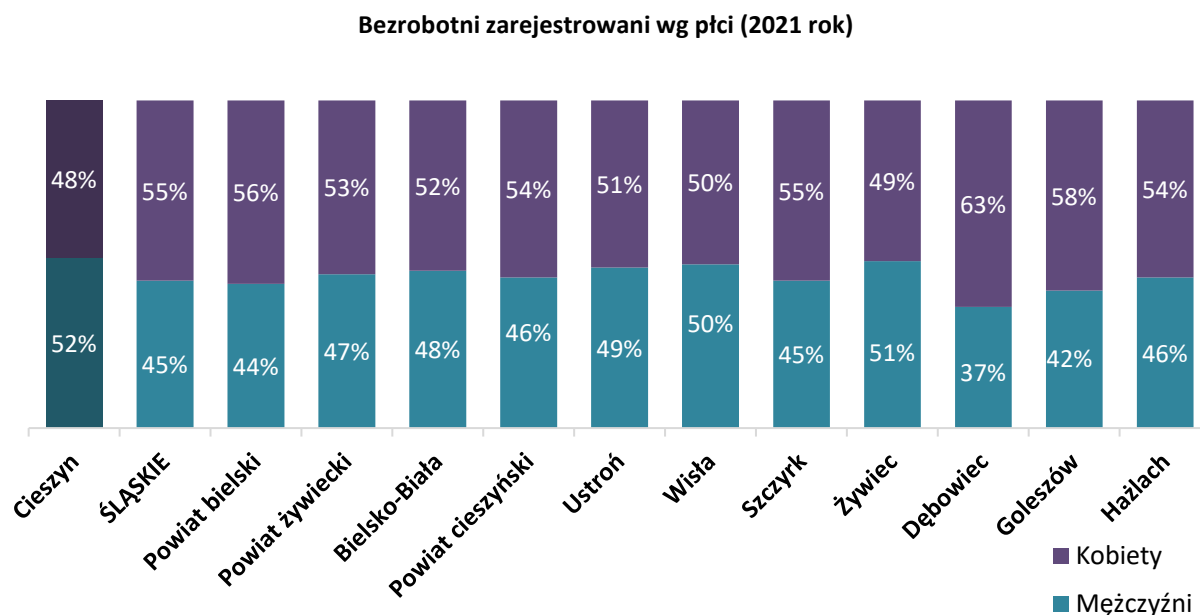
Wykres 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Cieszynie na tle regionu w 2021 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Struktura bezrobocia ze względu na płeć w Cieszynie różni się nieznacznie od ogólnej struktury bezrobocia w regionie. Cieszyn oraz Żywiec to jedyne jednostki samorządu, w których udział bezrobotnych mężczyzn był wyższy niż udział kobiet i wynosił 52%.

Wykres 7. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Cieszynie na tle regionu w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W czeskim obszarze przygranicznym bezrobocie jest nieco wyższe niż w Polsce. W 2021 roku w Czeskim Cieszynie odsetek osób bezrobotnych wyniósł niemal 6%. Najgorsza sytuacja na rynku pracy jest w Karwinie, gdzie odsetek ten wyniósł aż 9,6%. Jednak w latach 2012 – 2021 liczba bezrobotnych istotnie spadła w wyniku rozwoju regionu. Ma to wpływ na wzrost średnich wynagrodzeń, co przekłada się na koszty przedsiębiorstw, które wpływają natomiast na ceny produkcji. Sytuację tę częściowo łagodzi bliskość granic ze Słowacją i Polską, a co za tym idzie dostępność zagranicznej siły roboczej.

Tabela 12. Bezrobocie na obszarze przygranicznym w latach 2012-2021

Osoby poszukujące pracy zarejestrowane w urzędzie pracy					
Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	1030	2647	428	4091	1022
2020	1058	2875	448	3913	1146
2019	872	2413	363	3401	959
2018	840	2659	362	3707	971
2017	1097	3438	459	4185	1186
2016	1459	4049	611	5508	1534
2015	1467	4475	726	5953	1916
2014	1743	5854	880	6588	2303
2013	1944	6784	1110	7116	2547
2012	1610	5310	839	5772	2061

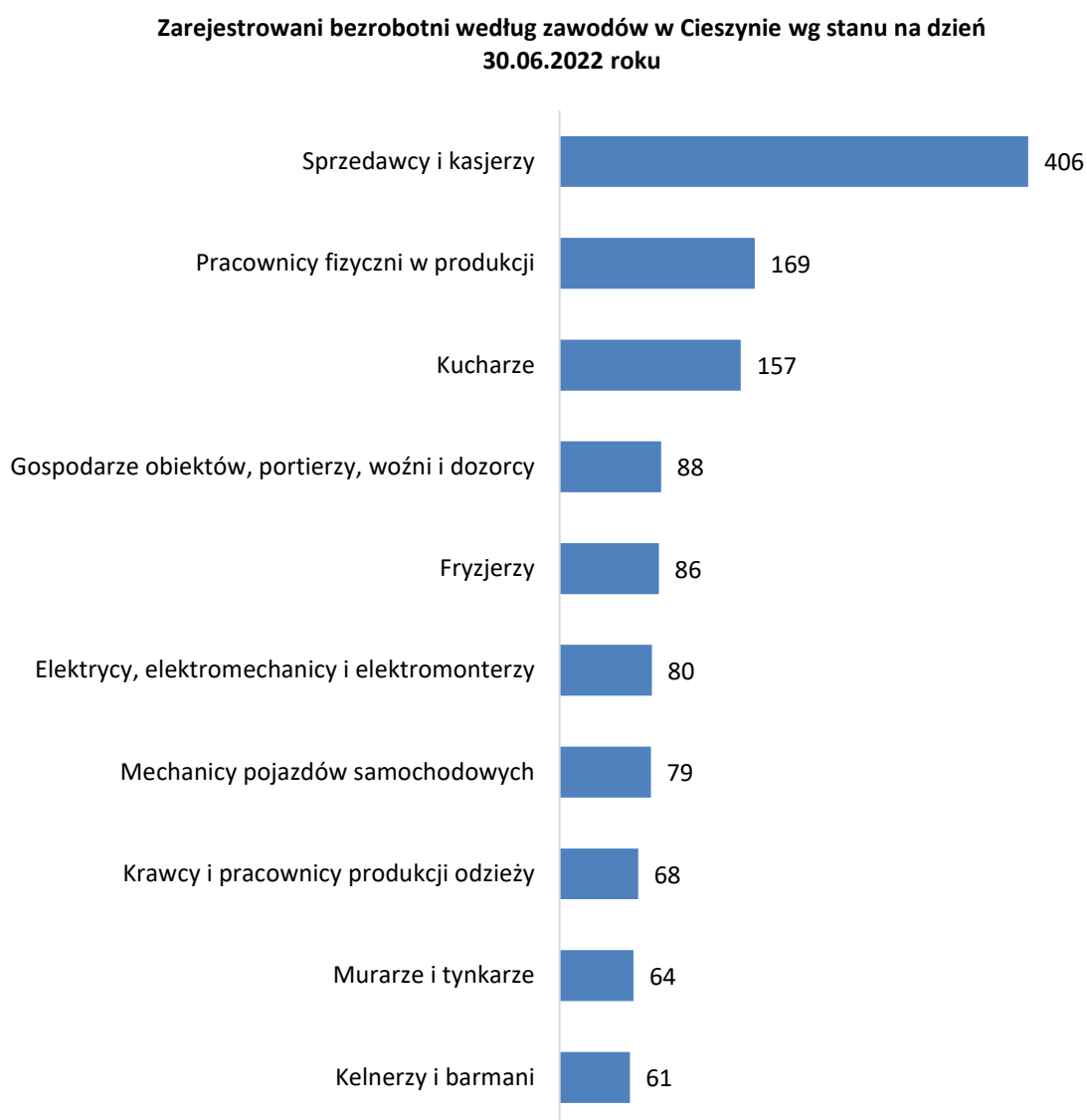
Zmiana 2012- 2021	-36,0%	-50,2%	-49,0%	-29,1%	-50,4%
Odsetek osób bezrobotnych (w %)					
Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	5,9	3,4	2,7	9,6	2,7
2020	6,0	3,7	2,8	9,0	3,0
2019	4,8	3,1	2,3	7,6	2,4
2018	4,4	3,3	2,2	8,2	2,3
2017	5,8	4,3	2,6	9,4	2,9
2016	7,8	5,1	3,3	12,1	3,7
2015	7,7	5,9	4,6	12,7	5,1
2014	9,1	7,6	5,4	13,9	6,0
2013	10,2	8,7	6,8	14,7	6,6
2012	8,1	6,6	4,7	11,4	4,9
Zmiana 2012- 2021	-27,4%	-48,4%	-43,9%	-15,4%	-45,8%
Osoby poszukujące pracy łącznie na 1 miejsce pracy					
Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	6,1	2,5	3,2	12,1	1,8
2020	4,9	3,6	3,3	7,9	2,4
2019	5,6	2,6	3,2	5,0	1,6
2018	4,1	2,6	3,1	5,2	1,5
2017	5,5	3,9	3,7	7,2	2,0
2016	10,3	5,5	9,1	16,5	3,6
2015	8,0	5,2	10,7	16,2	5,6
2014	13,1	12,8	21,0	35,0	10,5
2013	34,1	20,0	25,8	69,1	15,3
2012	27,8	15,5	55,9	15,9	32,7
Zmiana 2012- 2021	-78,1%	-83,9%	-94,3%	-23,9%	-94,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

Bezrobocie jest zróżnicowane w szczególności ze względu na wykonywany zawód. Jak wynika ze statystyk dla powiatu cieszyńskiego opublikowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, w ostatnich latach grupy zawodowe, które najczęściej objęte są zjawiskiem bezrobocia to sprzedawca, kucharz, fryzjer, murarz, kelner oraz osoby nieposiadające żadnego zawodu. Z kolei najczęściej poszukiwane zawody ostatnich lat to te związane z szeroko pojętym przemysłem, lecz niewymagające specjalistycznych kwalifikacji. Są to zawody takie jak pakowacz ręczny, pomocniczy robotnik budowlany, robotnik wykonujący proste prace w przemyśle, pracownik produkcji, a także sprzedawca.

Dokładniejsze informacje można pozyskać sięgając do aktualnych danych zawartych w Barometrze Zawodów⁷. Na poniższym wykresie przedstawionych zostało 10 najczęściej posiadanych przez osoby bezrobotne zawodów w powiecie cieszyńskim pod koniec pierwszego półrocza 2022 roku. Bez wątpienia największy udział stanowią osoby posiadające zawód sprzedawcy i kasjera – bezrobotnych w tej grupie jest aż 406 osób. Kolejnymi grupami pod względem wielkości są pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych, kucharze i gospodarze obiektów (portierzy, woźni, dozorczy).

Wykres 8. Zarejestrowani bezrobotni według zawodów w Cieszynie wg stanu na 30.06.2022 roku.

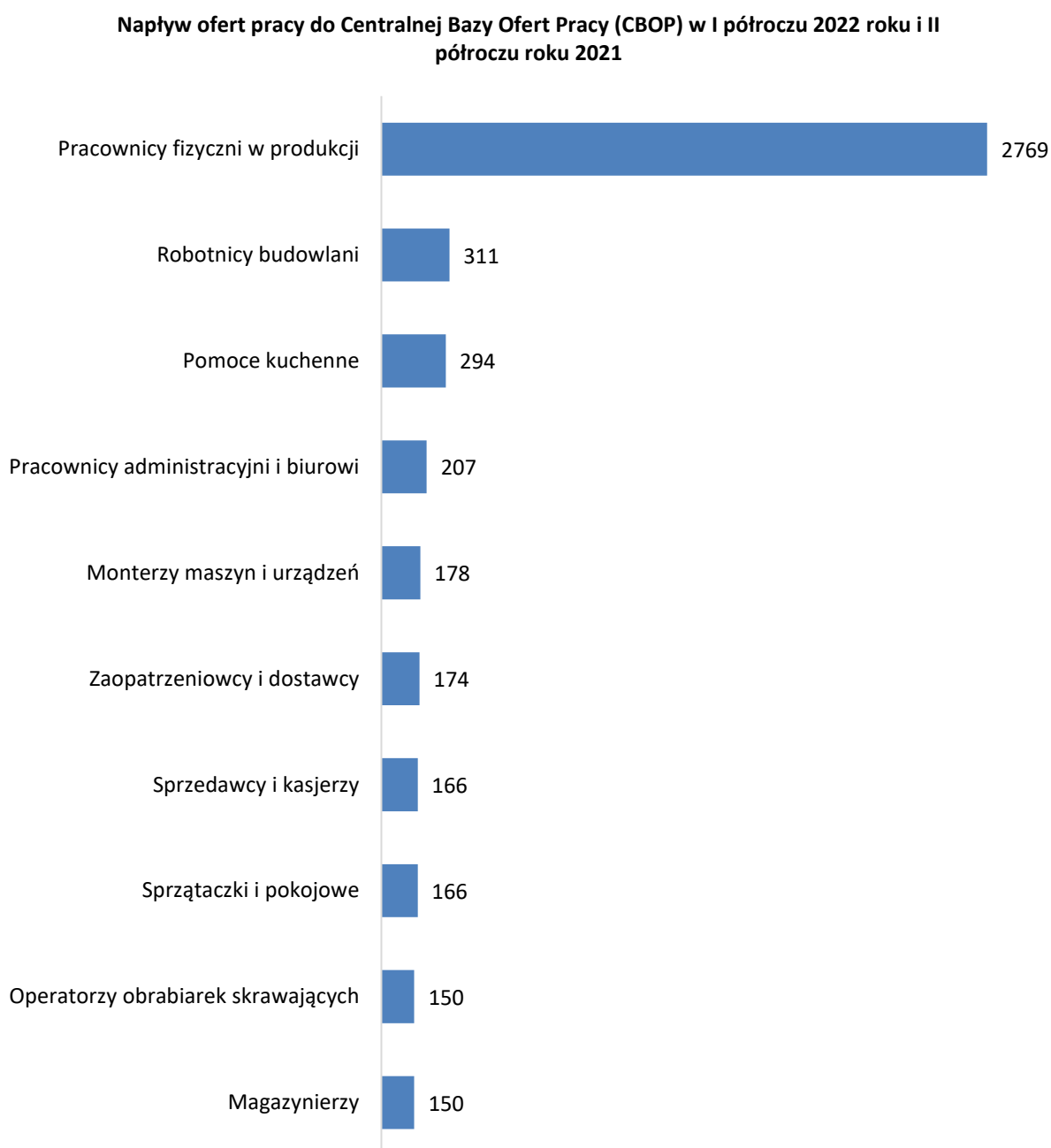

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Barometr Zawodów

⁷ <https://barometrzwodow.pl/#>

Zapotrzebowanie na pracowników jest wysokie w powiecie cieszyńskim. Według ofert napływających do Centralnej Bazy Ofert Pracy zdecydowana większość ogłoszeń (2769 stanowiąca 45% wszystkich ofert) skierowana jest do pracowników fizycznych w produkcji i pracach prostych.

Wykres 9. Napływ ofert pracy do Centralnej Bazy Ofert Pracy (CBOP) w II półroczu 2021 i I półroczu 2022 roku w Cieszynie

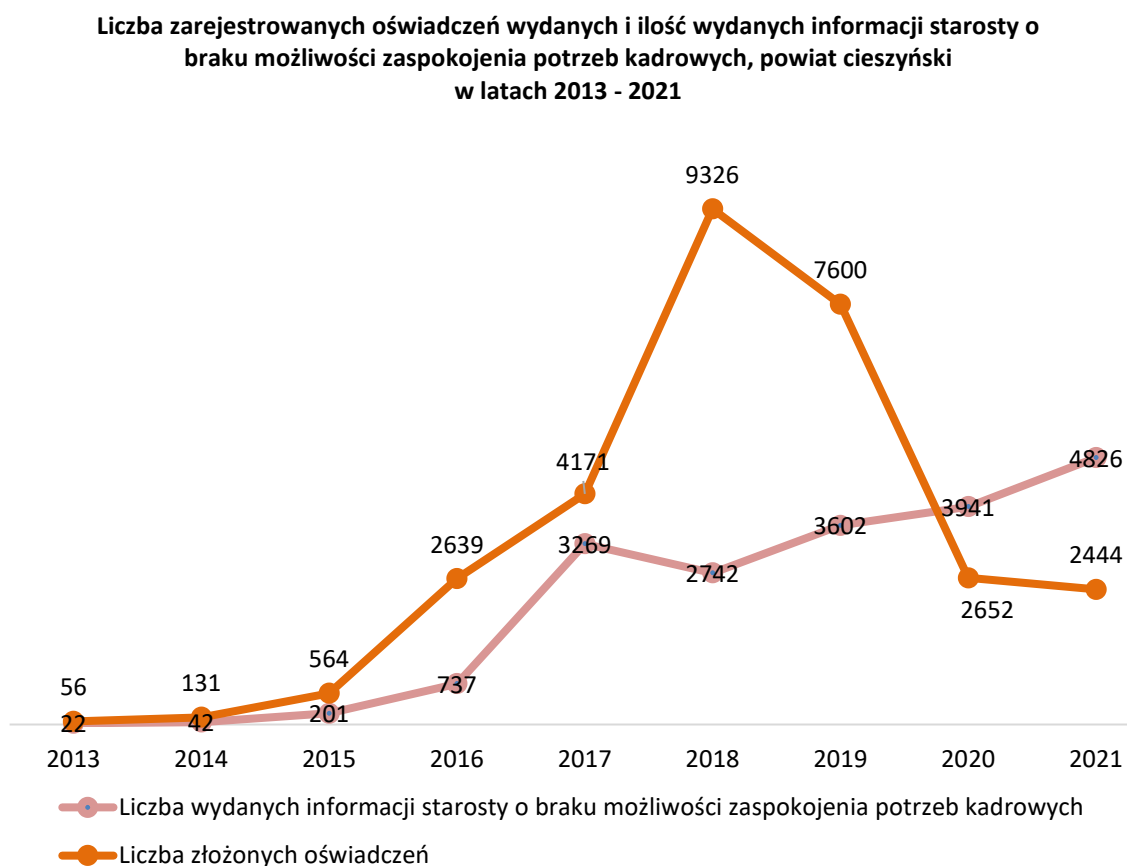
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Barometr Zawodów

W oparciu o prognozy zawarte w Barometrze Zawodów możemy również przewidywać jak będzie kształtować się zapotrzebowanie na poszczególne zawody w 2023 roku. Wśród wymienianych zawodów deficytowych przodują zawody związane z szeroko pojętym przemysłem, wskazywani są między innymi mechanicy maszyn i urządzeń, technicy mechanicy czy operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Innymi poszukiwanymi pracownikami są nauczyciele i wychowawcy, medycy, pracownicy biurowi, wykwalifikowani pracownicy budowlani, a także cukiernicy i kucharze.

Zatrudnienie cudzoziemców w powiecie cieszyńskim

W powiecie cieszyńskim w latach 2012-2018 liczba złożonych oświadczeń o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca dynamicznie rosła, by następnie zacząć spadać w 2021 roku wracając do poziomu sprzed 2016 roku. Natomiast liczba informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych (tzw. „test pracy”) stale rosła i w 2021 roku osiągnęła wartość 4826 oświadczeń.

Wykres 10. Liczba zarejestrowanych oświadczeń wydanych i liczba wydanych informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych w powiecie cieszyńskim w latach 2013-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Cieszynie

2.2.3. Wymiar gospodarczy

Zmiany zachodzące w strukturze grupy podmiotów gospodarczych występujące na przestrzeni ostatnich 10 lat (to jest w latach 2012-2021) pozwoliły na dokonanie oceny liczebności podmiotów w poszczególnych branżach oraz prezentację przeobrażeń mających miejsce w minionych latach.

Liczba podmiotów gospodarczych w Cieszynie w 2021 roku wynosiła 5241, co stanowi największą wartość w porównaniu do innych gmin miejskich regionu. Niemniej jednak, na przestrzeni lat Cieszyn jako jedyny odnotował spadek liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W tym samym czasie w województwie śląskim zaobserwowano wzrost rejestracji o 12%, a we wszystkich gminach sąsiadujących o około 20%.

Tabela 13. Liczba podmiotów gospodarczych w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
2021	5 241	509 838	19 642	16 403	27 799	21 400	2 575	1 825	1 094	4 297	649	1 514	960
2020	5 153	494 282	18 802	15 660	27 075	20 649	2 487	1 777	1 057	4 125	624	1 432	900
2019	5 056	481 757	18 256	15 146	26 349	20 080	2 432	1 745	1 026	4 042	606	1 380	856
2018	5 032	472 498	17 621	14 478	26 041	19 586	2 426	1 684	1 002	3 923	581	1 326	833
2017	5 178	469 927	17 243	14 038	26 242	19 457	2 457	1 642	982	3 903	569	1 307	807
2016	5 277	467 090	17 008	13 919	26 107	19 547	2 454	1 668	957	3 939	573	1 333	795
2015	5 309	465 779	16 964	13 813	25 902	19 534	2 464	1 695	974	3 884	577	1 306	803
2014	5 335	461 933	16 794	13 676	25 612	19 412	2 439	1 732	978	3 820	565	1 291	805
2013	5 338	460 350	16 475	13 536	25 513	19 262	2 381	1 741	980	3 839	549	1 286	805
2012	5 325	453 496	16 172	13 296	25 163	19 040	2 378	1 710	972	3 772	538	1 265	790
zmiana 2012-2021	-1,6%	12,4%	21,5%	23,4%	10,5%	12,4%	8,3%	6,7%	12,6%	13,9%	20,6%	19,7%	21,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Po czeskiej stronie granicy W ostatniej dekadzie wzrasta liczba podmiotów gospodarczych o różnych formach prawnych oraz w różnych branżach przemysłowych. Od 2012 roku liczba zarejestrowanych podmiotów w Czeskim Cieszynie wzrosła o 13,8%. Dobra koniunktura w gospodarce krajowej, a także stosunki międzynarodowe umożliwiają dynamiczny rozwój biznesu. Te dobre warunki do prowadzenia działalności gospodarczej zostały zakłócone przez globalną pandemię w 2020 i 2021 r., gdy sektory handlu, zakwaterowania, gastronomii i hotelarstwa odnotowały spadki z powodu

podejmowanych środków przeciw pandemicznych. Trend odpływu pracowników z tych branż do innych będzie oddziaływał na te sektory przez kolejne lata.

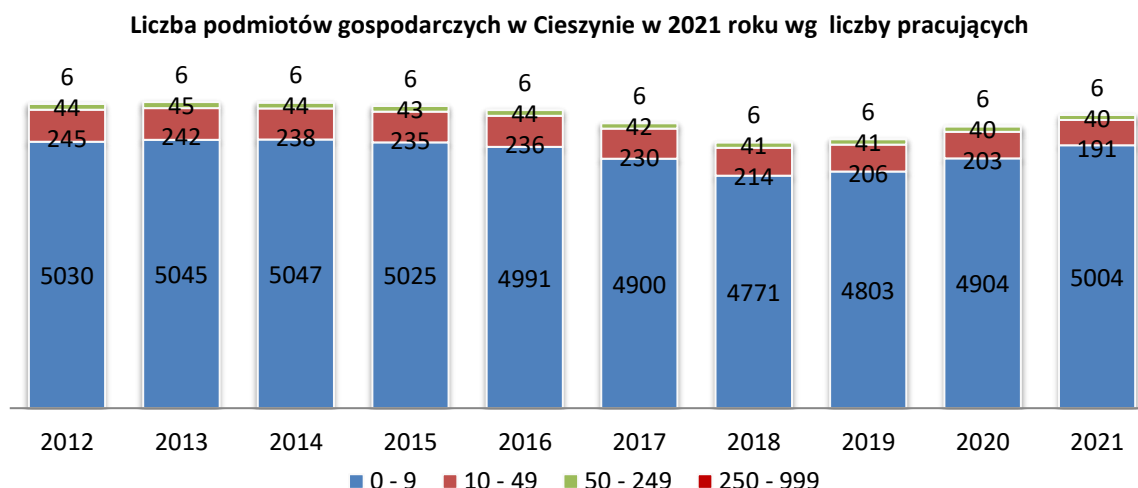
Tabela 14. Liczba podmiotów gospodarczych w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Obszar przygraniczny - Liczba podmiotów gospodarczych (ogółem)					
Rok	Całkowita liczba zarejestrowanych podmiotów				
	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	5768	25713	4437	9820	11593
2020	5675	25297	4341	9717	11295
2019	5670	24760	4242	9623	11050
2018	5667	24762	4222	9809	10955
2017	5535	24521	4124	9692	10701
2016	5354	24271	4037	9566	10479
2015	5272	24125	3946	9553	10216
2014	5174	23941	3885	9642	9915
2013	5084	23573	3770	9730	9759
2012	5069	22843	3640	9680	9616
Zmiana 2012- 2021	13,8%	12,6%	21,9%	1,4%	20,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

Na poniższym wykresie została przedstawiona struktura podmiotów gospodarczych w Cieszynie w 2021 roku według kryterium liczby pracowników w Cieszynie.

Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarczych w Cieszynie w 2021 roku według kryterium liczby pracujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Natomiast liczba podmiotów gospodarczych według kategorii liczby zatrudnionych w czeskim obszarze przygranicznym została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 15. Liczba podmiotów gospodarczych wg kategorii liczby zatrudnionych w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021

1-9 (mikroprzedsiębiorstwa)					
Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	515	2052	351	712	898
2020	544	2101	359	727	915
2019	540	2094	387	765	946
2018	550	2055	363	746	935
2017	569	2083	385	774	958
2016	542	2067	398	773	990
2015	521	2057	396	809	922
2014	506	2085	397	813	925
2013	491	2043	395	830	896
2012	506	2109	405	873	914
Zmiana 2012- 2021	1,8%	-2,7%	-13,3%	-18,4%	-1,8%
10-49 (małe przedsiębiorstwa)					
Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	81	350	64	110	204
2020	73	346	67	111	206
2019	81	370	62	110	196
2018	78	368	67	125	195
2017	76	370	70	118	189
2016	75	348	68	115	188
2015	76	354	70	130	188
2014	75	361	73	133	194
2013	75	357	78	139	208
2012	76	377	74	152	204
Zmiana 2012- 2021	6,6%	-7,2%	-13,5%	-27,6%	0,0%
50-249 (średnie przedsiębiorstwa)					
Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	30	94	16	52	51
2020	32	94	15	53	50
2019	30	90	15	58	55
2018	30	86	13	54	58
2017	27	85	12	56	56
2016	24	87	12	49	54
2015	22	92	13	46	53

2014	23	94	14	49	54
2013	23	94	14	50	49
2012	25	91	14	49	47
Zmiana 2012- 2021	20,0%	3,3%	14,3%	6,1%	8,5%
250 i powyżej (duże przedsiębiorstwa)					
Rok	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	6	20	0	11	19
2020	6	20	0	11	17
2019	7	20	0	13	18
2018	7	22	0	12	17
2017	7	21	0	12	17
2016	7	20	0	11	17
2015	7	19	0	12	19
2014	6	16	0	12	17
2013	6	18	0	11	18
2012	6	19	0	11	20
Zmiana 2012- 2021	0,0%	5,3%	-	0,0%	-5,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

Podobnie jak po polskiej stronie granicy dominujący udział mają mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników.

W 2021 roku w Cieszynie na każde 1000 mieszkańców przypadało 156 podmiotów gospodarczych. Jest to znacznie wyższy odsetek niż w gminach sąsiadujących czy całym powiecie cieszyńskim. Jednak w porównaniu do pozostałych zestawionych jednostek samorządu terytorialnego, na przestrzeni lat Cieszyn odnotował najmniejszy wzrost rejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Tabela 16. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców (ogółem) w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goeszów	Hażlach
2021	156,0	116,5	118,6	109,5	165,4	121,5	160,6	169,0	200,6	143,0	112,7	115,0	89,0
2020	151,2	112,0	113,6	104,0	159,7	116,7	154,0	163,0	191,9	135,4	107,9	108,8	83,2
2019	146,9	106,6	110,0	99,2	154,4	112,7	151,4	157,3	178,4	130,0	103,9	105,0	78,4
2018	145,4	104,2	106,8	94,5	152,1	109,9	151,1	150,7	174,4	125,0	99,8	101,1	76,9
2017	148,5	103,3	105,1	91,6	153,0	109,2	152,5	147,8	172,3	123,7	97,9	99,6	74,7
2016	150,3	102,5	104,4	90,9	151,8	109,9	152,8	151,0	166,9	124,4	98,4	101,5	74,3
2015	150,5	101,9	104,6	90,3	150,1	110,0	153,9	152,8	170,4	122,1	99,9	100,0	75,3
2014	149,5	100,7	104,1	89,3	148,0	109,2	151,7	154,7	168,6	119,6	98,2	99,4	75,7
2013	148,6	100,1	102,7	88,4	146,9	108,5	148,8	154,6	170,4	119,7	96,3	99,6	75,9
2012	147,4	98,2	101,6	86,8	144,3	107,5	148,6	150,9	168,8	116,6	95,0	99,2	74,9
zmiana 2012-2021	5,8%	18,6%	16,7%	26,2%	14,6%	13,0%	8,1%	12,0%	18,8%	22,6%	18,6%	15,9%	18,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W Czeskim Cieszynie liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jest istotnie wyższa niż w Cieszynie i wyniosła w 2021 roku 232 podmioty. Co więcej, po czeskiej stronie granicy można zaobserwować bardziej dynamiczny wzrost – na przestrzeni lat liczba podmiotów na 1000 mieszkańców wzrosła o ponad 20%.

Tabela 17. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców (ogółem) w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021

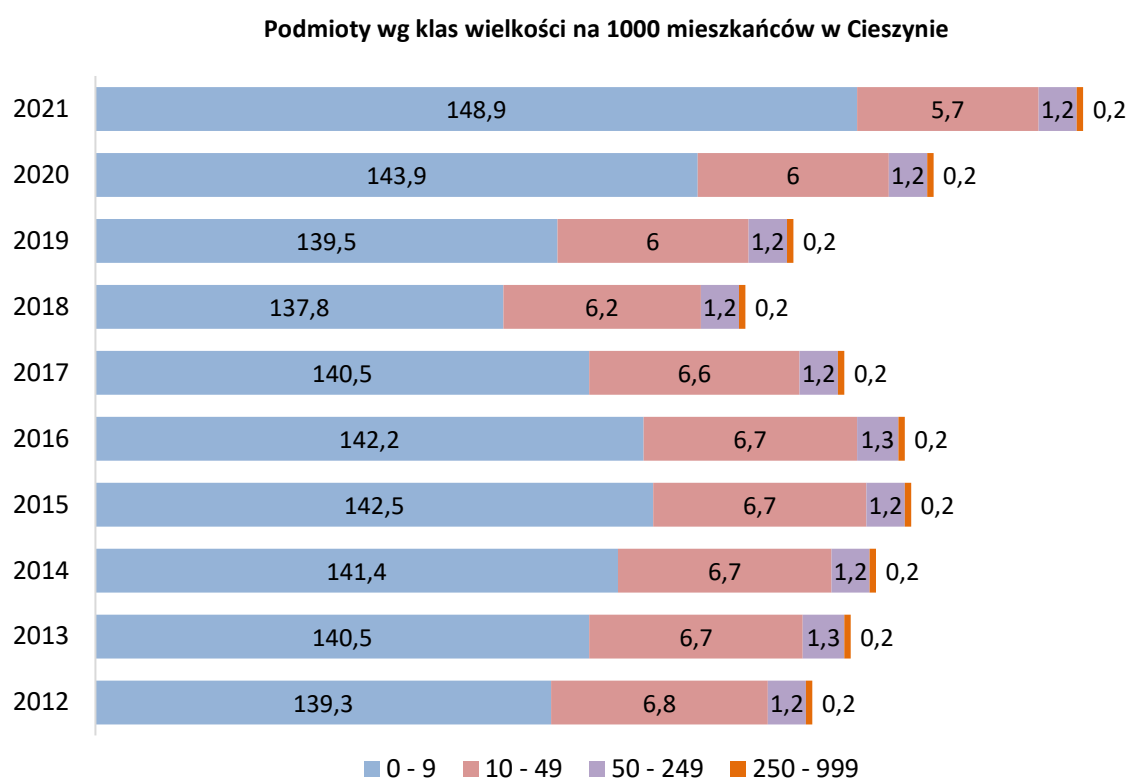
Rok	Podmioty zarejestrowane na 1000 mieszkańców				
	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	232	231	198	161	216
2020	223	225	191	157	207
2019	221	220	187	151	202
2018	220	221	186	153	201
2017	213	219	182	149	196
2016	206	218	178	145	191
2015	202	217	174	144	186
2014	198	216	171	143	181
2013	194	213	166	143	177

2012	193	207	160	140	174
Zmiana 2012- 2021	20,2%	11,6%	23,8%	15,0%	24,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

Jeżeli spojrzymy na strukturę klas wielkości podmiotów gospodarczych można zauważyć, że małe przedsiębiorstwa (to jest zatrudniające do 10 osób) stanowią zdecydowaną większość podmiotów w Cieszynie. Małe przedsiębiorstwa są też grupą, której udział wyraźnie urósł na przestrzeni lat, kiedy wśród pozostałych klas wielkości nie widać większych zmian.

Wykres 12. Podmioty wg klas wielkości na 1000 mieszkańców w Cieszynie w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Pomiędzy 2012 rokiem a 2020 liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1000 ludności w Cieszynie rokrocznie spadała, w 2021 nastąpił wzrost do 9,6 nowo zarejestrowanych jednostek. Najwyższy wynik w regionie odnotował Szczyrk (11,7) oraz Żywiec (10,6).

Tabela 18. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wisła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goeszów	Hażlach
2021	9,6	8,0	8,8	9,0	10,9	8,5	10,4	9,9	11,7	10,6	7,1	9,4	8,1
2020	8,4	7,0	7,0	7,2	10,0	7,1	7,5	10,0	10,7	8,3	5,7	7,4	6,3
2019	8,9	8,2	8,7	9,0	11,6	8,4	9,7	12,1	12,9	9,8	9,8	8,4	6,7
2018	8,6	8,3	8,8	9,0	11,6	8,4	10,7	12,0	13,3	9,5	6,9	7,9	7,1
2017	8,4	7,7	8,4	7,6	10,9	7,2	9,9	9,2	15,1	8,0	5,5	5,3	6,3
2016	8,8	7,6	7,7	7,4	11,1	7,7	10,3	9,0	8,6	10,0	6,2	7,4	5,3
2015	9,3	7,9	7,9	7,7	11,3	8,4	11,1	10,6	11,3	9,4	5,7	7,9	6,9
2014	10,3	8,0	8,8	7,9	11,0	8,7	13,0	11,4	13,6	9,0	7,9	8,0	6,2
2013	10,8	8,1	8,8	7,6	11,6	8,1	10,0	11,5	12,7	9,4	7,1	8,2	5,9
2012	14,8	8,3	8,6	7,8	12,3	9,3	11,4	10,5	14,8	10,5	7,6	7,2	6,8
zmiana 2012-2021	-35,3%	-3,0%	2,1%	15,7%	-11,4%	-8,8%	-8,8%	-6,0%	-20,7%	0,9%	-6,8%	30,0%	19,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na poniższej tabeli przedstawiono udział nowo zarejestrowanych podmiotów z wybranych sektorów gospodarki w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem.

Tabela 19. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów z sektorów gospodarki w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Udział sektora:	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
				Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wisła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goeszów	Hażlach
2021	medycznego	4,6	6,0	4,0	5,5	5,8	4,94	4,2	4,7	3,1	6,2	12,2	7,3	6,9
	kreatywnego	4,3	7,3	6,7	5,6	8,0	5,74	9,0	7,5	3,1	6,8	9,8	4,1	3,5
	rolno-spożywczego	0,3	0,5	0,7	0,5	0,8	0,6	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,8	1,2
2020	medycznego	5,6	5,0	3,5	2,9	5,0	4,06	1,7	0,9	3,4	5,1	0,0	4,1	7,4
	kreatywnego	6,6	6,7	5,3	6,4	8,3	4,69	5,0	3,7	3,4	5,1	6,1	2,0	0,0
	rolno-spożywczego	0,0	0,6	0,9	0,6	0,4	0,4	0,8	0,0	0,0	1,6	3,0	0,0	0,0
2019	medycznego	6,2	4,5	3,8	3,6	4,3	5	7,7	2,2	4,1	5,9	1,8	6,4	0,0
	kreatywnego	7,5	7,2	5,1	5,3	7,4	6,07	7,7	5,2	2,7	7,5	5,3	6,4	9,6

	rolno-spożywczego	0,3	0,5	0,4	0,5	0,5	0,8	1,3	0,7	0,0	0,3	3,5	0,9	1,4
2018	medycznego	4,3	4,1	3,2	3,1	3,9	3,47	5,2	3,0	1,3	3,0	0,0	2,9	2,6
	kreatywnego	9,3	7,5	7,0	6,4	8,5	7,73	4,6	8,3	4,0	7,7	5,0	7,7	7,8
	rolno-spożywczego	0,0	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,6	0,8	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
2017	medycznego	5,8	4,4	4,4	3,1	4,9	4,25	3,8	1,0	3,5	3,6	9,4	7,3	2,9
	kreatywnego	8,9	7,3	5,7	4,0	8,1	7,08	11,3	5,9	3,5	4,4	9,4	8,7	4,4
	rolno-spożywczego	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	0,31	1,3	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0
2016	medycznego	3,6	4,1	4,0	3,4	3,9	3,45	7,3	4,0	2,0	5,4	0,0	4,1	1,8
	kreatywnego	7,1	7,0	5,3	5,1	9,0	4,78	4,2	4,0	2,0	6,0	0,0	2,1	3,5
	rolno-spożywczego	1,3	0,5	1,3	0,8	0,4	0,51	0,6	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0
2015	medycznego	4,9	4,4	3,8	2,3	5,7	5,7	10,1	5,9	1,5	2,7	9,1	7,8	4,1
	kreatywnego	7,6	6,6	6,4	4,6	7,9	5,97	6,7	4,2	0,0	7,0	3,0	5,8	6,9
	rolno-spożywczego	0,6	0,6	0,9	0,6	0,9	0,27	0,0	0,0	3,1	0,7	0,0	0,0	1,4
2014	medycznego	6,2	4,1	4,1	3,8	4,4	3,62	5,3	2,3	3,9	3,8	0,0	2,9	3,0
	kreatywnego	8,9	6,9	5,5	4,3	8,7	7,05	9,1	4,7	5,1	5,2	6,7	5,8	4,6
	rolno-spożywczego	0,8	0,6	0,8	0,7	0,4	0,84	1,4	0,8	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0
2013	medycznego	4,9	4,3	4,0	2,8	3,7	4,02	6,9	1,5	2,7	3,3	2,5	3,8	1,6
	kreatywnego	6,4	6,5	5,2	5,5	7,9	5,96	10,6	5,4	5,5	7,0	2,5	7,6	3,2
	rolno-spożywczego	0,0	0,5	0,6	0,4	0,7	0,49	0,6	1,5	0,0	0,7	0,0	1,0	0,0
2012	medycznego	3,2	4,2	3,3	3,2	3,5	3,28	5,0	1,7	1,2	3,5	4,7	5,4	1,4
	kreatywnego	6,5	6,1	5,3	6,0	6,5	5,41	5,0	5,0	2,4	7,6	2,3	5,4	2,8
	rolno-spożywczego	0,0	0,5	0,8	0,4	0,4	0,49	1,1	0,8	0,0	0,3	4,7	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W 2021 roku najwyższy udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON znajdował się w Cieszynie w stosunku do porównywanych jednostek samorządu i wynosił 4,1%.

Tabela 20. Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021

Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
2021	4,1	3,8	3,6	3,9	3,7	3,5	3,5	3,1	2,2	3,8	2,6	3,0	2,7
2020	3,7	3,6	3,4	3,4	3,7	3,4	3,2	3,7	2,6	3,2	2,4	3,9	3,7
2019	5,2	5,6	4,7	4,6	6,3	5,0	5,8	4,4	4,2	4,4	5,4	5,1	5,7
2018	8,5	7,3	6,1	6,3	8,3	7,0	8,3	5,5	5,7	7,3	4,5	6,4	7,2
2017	7,9	6,8	7,0	7,4	6,6	7,2	6,1	7,8	6,7	7,3	4,7	7,8	6,9
2016	6,1	7,1	7,2	7,2	6,6	6,9	6,6	7,7	7,3	6,7	6,3	6,5	7,7
2015	6,4	6,9	6,9	7,3	6,4	6,9	6,3	9,0	7,2	6,0	4,7	6,4	9,6
2014	6,9	7,5	6,9	7,9	6,9	7,2	6,6	7,4	7,6	7,7	5,5	8,0	8,0
2013	7,0	6,5	7,0	6,8	6,3	6,5	6,8	5,8	6,3	5,9	6,0	7,2	5,3
2012	6,4	6,2	6,7	6,7	6,2	5,9	4,8	5,5	6,4	5,5	4,5	6,4	5,7
zmiana 2012-2021	-35,9%	-38,7%	-46,3%	-41,8%	-40,3%	-40,7%	-27,1%	-43,6%	-65,6%	-30,9%	-42,2%	-53,1%	-52,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W kontekście przedsiębiorczości na uwagę zasługuje również bieżąca sytuacja budownictwa, która stanowi istotny wskaźnik tempa rozwoju danego obszaru. Liczba powstających budynków może świadczyć o potencjale inwestycyjnym danego regionu, który wpływa kolejno na liczebność mieszkańców oraz ilość przedsiębiorstw. Sytuację Cieszyna należy ocenić jako przeciętną w porównaniu do zarówno gmin miejskich regionu jak i gmin sąsiadujących. W odniesieniu do wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych w 2021 roku - w Cieszynie było ich 42, podczas gdy poniżej tego wyniku uplasowały się Szczyrk, Wiśła i gmina Dębowiec, a powyżej gminy Goleszów i Hażlach oraz Żywiec i Ustroń. Co więcej, na przestrzeni lat liczba wydanych pozwoleń w Cieszynie spadła o 10,6%. Natomiast w przypadku wydanych pozwoleń na budowę budynków niemieszkalnych Cieszyn plasuje się w czołówce, ustępując jedynie Żywcowi.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę wydanych pozwoleń na budowę w latach 2018-2021 w Cieszynie na tle regionu.

Tabela 21. Pozwolenia na budowę i zgłoszenia z projektem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w Cieszynie na tle regionu w latach 2018-2021

Rok	Budynki	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
				Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
2021	mieszkalne	42	12 733	872	793	292	720	75	22	34	73	37	64	75
	niemieszkalne	33	8 250	283	1 105	259	252	29	24	27	313	12	21	22
2020	mieszkalne	40	10 590	768	659	241	602	78	41	16	62	18	35	40
	niemieszkalne	30	7 244	260	796	296	187	22	23	24	238	5	10	7
2019	mieszkalne	39	9 424	728	537	269	493	44	33	31	55	24	45	42
	niemieszkalne	25	7 783	388	809	221	164	9	22	43	235	8	22	6
2018	mieszkalne	47	8 839	691	525	240	513	30	20	38	48	26	47	36
	niemieszkalne	21	7 753	507	626	265	219	19	32	45	158	7	28	5
zmiana 2018-2021	mieszkalne	-10,6%	44,1%	26,2%	51,0%	21,7%	40,4%	150,0%	10,0%	-10,5%	52,1%	42,3%	36,2%	108,3%
	niemieszkalne	57,1%	6,4%	-44,2%	76,5%	-2,3%	15,1%	52,6%	-25,0%	-40,0%	98,1%	71,4%	-25,0%	340,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

2.2.4. Branże kluczowe w Cieszynie

W Cieszynie preferuje się działalność gospodarczą wytwórczą lub przetwórczą, nieuciążliwą ekologicznie. Tradycje przemysłu w Cieszynie i wynikające stąd przygotowanie fachowe pracowników powodują, że preferowane są szczególnie gałęzie przemysłu maszynowego (obróbka metali), elektrotechnicznego i spożywczego. Ze względu na przygraniczne położenie miasta preferowana jest również działalność handlowa i usługowa nastawiona nie tylko na zaspokojenie potrzeb mieszkańców Cieszyna, ale również turystów krajowych i zagranicznych.

W Cieszynie funkcjonuje 5 liceów ogólnokształcących oraz 5 zespołów szkół zawodowych o różnych profilach kształcenia m.in. elektromechanicznym, elektrometalowym, budowlanym, spożywczym, gastronomicznym, drukarskim, ekonomicznym, czy też mechatronicznym. W oddalonej o 40 km Bielsku-Białej młodzież może zdobyć wykształcenie wyższe w specjalnościach m.in. elektromechanicznych, elektronicznych, informatycznych, włókienniczych, inżynierii środowiska, zarządzania, marketingu, bankowości i finansów.

W cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach funkcjonuje Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji, natomiast Wydział Zamiejscowy w Cieszynie Akademii Wyższej Szkoły Biznesu kształci swoich studentów m.in. na kierunkach: bezpieczeństwo narodowe, informatyka, studia menedżerskie oraz kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji. Ponadto Akademia WSB oferuje w Cieszynie ponad 40 kierunków studiów podyplomowych, w tym prestiżowy program Master of Business Administration.

Wszystkie **najważniejsze zakłady produkcyjne** zlokalizowane w Cieszynie są własnością prywatną, w tym również kapitału zagranicznego. Należą do nich:

- PPG Polifarb Cieszyn S.A. (farby i lakiery)
- MONDELEZ Polska Production Sp. z o.o. Oddział Olza w Cieszynie (produkcja słodczy, m.in. Prince Polo)
- CELMA INDUKTA S.A. (Cantoni Group) w Cieszynie (silniki elektryczne, części zamienne)
- ELEKTROMETAL S.A. (urządzenia teletechniczne dla górnictwa i gazownictwa)
- LAKMA Sp. z o.o. (chemia budowlana, systemy dociepleń, chemia gospodarcza oraz chemia profesjonalna)
- DAEDONG SYSTEM POLAND Sp. z o.o. (branża motoryzacyjna - produkcja cięgien sterujących).

Na terenie miasta najwyższe wpływy z podatku CIT (1 125 416,84 zł) w 2021 roku pochodziły od przedsiębiorstwa sklasyfikowanego w sekcji C, kod 20.30.z PKD (Produkcja farb, lakierów i podobnych

powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających). Na drugim miejscu (z trzykrotnie niższym podatkiem CIT - 316 313,36 zł) znalazła się firma z sekcji F, kod 41.10.z (Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków).

Wśród listy 16 przedsiębiorstw, których kwota podatku CIT przekroczyła 50 000 zł najwięcej (5 podmiotów) działa w obszarze handlu hurtowego i detalicznego (sekcja G), trzy kolejne przedsiębiorstwa działają w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C) oraz trzy w budownictwie (sekcja F).

Tabela 22. Kwota należnych udziałów gminy Cieszyn we wpływach z podatku CIT w 2021 roku

Rozliczenie dochodów z tytułu udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych CIT powyżej 50000zł w Cieszynie w 2021 roku			
Lp.	Kwota należnych udziałów we wpływach (zł)	Przedmiot przeważającej działalności przedsiębiorcy	Sekcja kodów PKD
1	1 125 416,84	20.30.z Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających	Sekcja C
2	316 313,36	41.10.z Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	Sekcja F
3	210 257,62	41.10.z Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	Sekcja F
4	208 550,25	68.20.z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	Sekcja L
5	201 257,40	92.00.z Działalność związana z grammi losowymi i zakładami wzajemnymi	Sekcja R
6	196 715,78	64.19.z Pozostałe pośrednictwo pieniężne	Sekcja K
7	122 633,74	46.90.z Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	Sekcja G
8	118 152,88	64.19.z Pozostałe pośrednictwo pieniężne	Sekcja K
9	86 803,56	47.52.z Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb i szkła prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	Sekcja G
10	84 742,77	46.31.z Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	Sekcja G
11	83 513,13	47.19.z Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	Sekcja G
12	79 242,45	29. 32.z Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	Sekcja C
13	77 652,85	28. 21.z Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	Sekcja C
14	64 586,56	41.10.z Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	Sekcja F
15	56 828,37	68. 20.z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	Sekcja L

16	54 085,01	47.59.z Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	Sekcja G
17	52 621,33	38.21.z Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	Sekcja E

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Cieszynie

Natomiast wśród dziesięciu firm o największych dochodach budżetowych z podatku od nieruchomości w 2021 roku cztery działały w obszarze wytwarzania i zaopatrywania w energię ciepłą (sekcja D), a po dwa przedsiębiorstwa działały w następujących obszarach: przetwórstwo przemysłowe (sekcja C), dostawa wody, gospodarowanie ściekami u odpadami (sekcja E) oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L).

Tabela 23. Kwota należnych udziałów gminy Cieszyn we wpływach z podatku od nieruchomości od osób prawnych 2021 roku

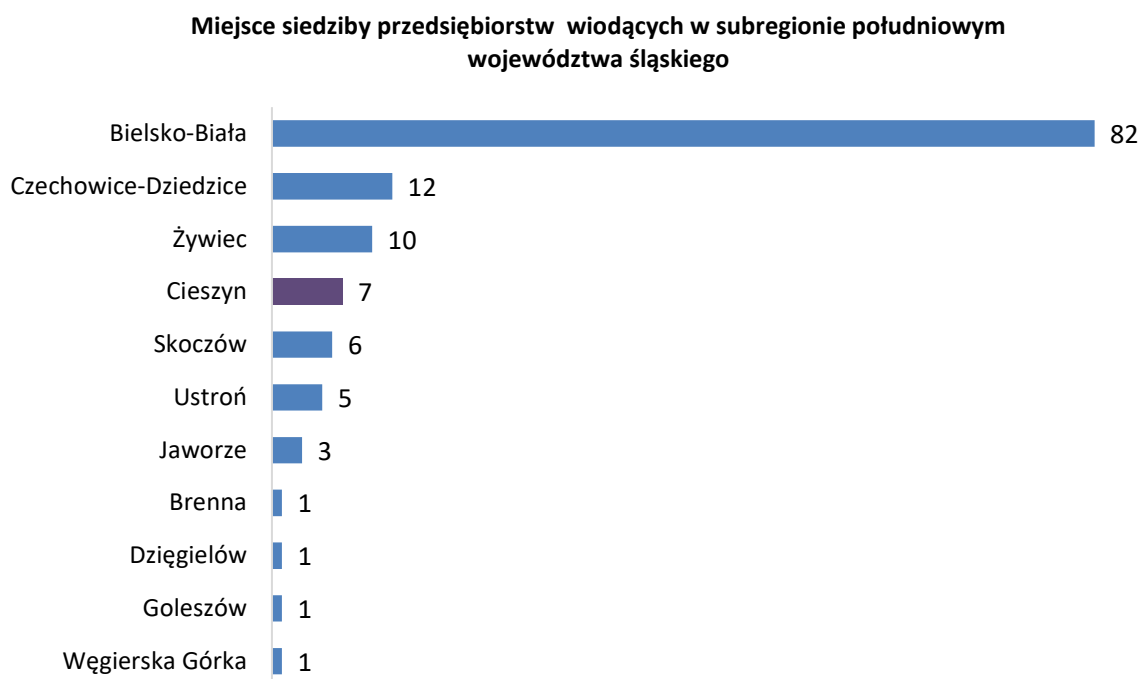
Firmy o największych dochodach budżetowych w podatku od nieruchomości osób prawnych w Cieszynie w 2021 roku			
Lp.	Kwota należnych udziałów we wpływach (zł)	Przedmiot przeważającej działalności przedsiębiorcy	Sekcja kodów PKD
1	2 183 428,00	35.30.Z Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Sekcja D
2	1 781 757,00	37.00.z Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	Sekcja E
3	1 174 735,00	27.11.z Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów	Sekcja C
4	1 025 382,00	35.13.z Dystrybucja energii elektrycznej	Sekcja D
5	991 811,00	36.00.z Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	Sekcja E
6	833 245,00	40.20.b Eksploatacja sieci gazowniczych niskiego i średniego ciśnienia oraz sieci przesyłowych	Sekcja D
7	633 044,00	27.90.z Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego	Sekcja C
8	613 981,00	68.20.z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub	Sekcja L
9	431 800,00	68.20.z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	Sekcja L
10	397 382,00	40.20.b Eksploatacja sieci gazowniczych niskiego i średniego ciśnienia oraz sieci przesyłowych	Sekcja D

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Cieszynie

Znaczące podmioty gospodarcze w regionie przeważnie klasyfikowane są w uznanych rankingach, takich jak: 1. „Lista 2000” – ranking dziennika „Rzeczpospolita” (2022), 2. Diamenty Forbesa – ranking miesięcznika „Forbes” (2022), 3. List of Major Foreign Investors in Poland (2020), 4. Deloitte Technology Fast 50 CE. (2022). Na podstawie informacji zawartych w wyżej wymienionych listach przygotowano poniższy spis 129 wiodących firm na terenie subregionu południowego województwa śląskiego.

Zdecydowana większość wskazanych przedsiębiorstw (82 z 129) ma swoją siedzibę w największych miastach regionu, to jest w Bielsku-Białej oraz w Czechowicach-Dziedzicach (w drugim mieście siedzibę posiada 12 podmiotów). Zaledwie 7 podmiotów gospodarczych ze stworzonego rankingu znajduje się w Cieszynie, natomiast w nieznacznie mniejszym pod względem liczby ludności Żywcu jest ich 10. Niemniej, warto zauważyć, że trzy cieszyńskie przedsiębiorstwa znajdują się w pierwszej dziesiątce pod względem wysokości osiągniętych przychodów.

Wykres 13. Miejsce siedziby przedsiębiorstw wiodących w subregionie południowym województwa śląskiego

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej wszystkich wiodących przedsiębiorstw (41%) działa w sektorze przetwórstwa przemysłowego (sekcja C). Jest to bardzo wysoki odsetek zważywszy na fakt, iż udział wszystkich przedsiębiorstw w sekcji C subregionu południowego przekracza nieznacznie 10%.

Wykres 14. Przedsiębiorstwa wiodące w subregionie południowym województwa śląskiego według kodów PKD

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli znajdują się wszystkie przedsiębiorstwa zawarte w zestawieniu, przedstawione w kolejności od najwyższych przychodów.

Tabela 24. Podmioty gospodarcze wg działalności dominującej CZ-NACE w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021

Lp.	Nazwa	Siedziba	Sekcja PKD	Opis kodów PKD	Przychód (mln zł)	Zysk netto (mln zł)
1	ALUPROF SA	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej	1569,59	200,2
2	FCA Poland SA	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja samochodów osobowych	10858	163,8
3	Grupa Żywiec SA GK	Żywiec	Sekcja C	Produkcja piwa	3467,3	406,6
4	Fortuna Online Zakłady Bukmacherskie sp. z o.o.	Cieszyn	Sekcja R	Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	2953,5	31,9
5	Hutchinson Poland sp. z o.o.	Żywiec	Sekcja C	Produkcja pozostałych wyrobów z gumy	2614,4	3,9
6	FCA Powertrain Poland	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja silników do	2432,7	56,1

	sp. z o.o.			pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli) oraz do ciągników rolniczych		
7	Atal SA GK	Cieszyn	Sekcja F	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	1679,2	331,2
8	Martes Sport sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1082	121,7
9	PPG Cieszyn SA	Cieszyn	Sekcja C	Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających	1077,3	70,6
10	TI Poland sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	934,7	26,9
11	Nemak Poland sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Odlewnictwo metali lekkich	917,1	6,1
12	Alpla Opakowania z Tworzyw Sztucznych sp. z o.o.	Żywiec	Sekcja C	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych	907	60,2
13	Marelli sp. z .o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	895,1	-60,4
14	Murapol SA GK	Bielsko-Biała	Sekcja F	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	881,3	227,7
15	Polmos Bielsko Biała SA	Bielsko-Biała	Sekcja C	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi	821	59,2
16	Mangata Holding SA GK	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych kurków i zaworów	791	71,6
17	Żywiec Zdrój SA	Węgierska Górka	Sekcja C	Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowanych	723,3	75,5
18	Eaton Automotive Systems sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	682,7	50,1
19	Auto Boss sp. z o.o. sp.k.	Bielsko-Biała	Sekcja K	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	516,7	16,6
20	Klingspor sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja wyrobów ściernych	507,9	64,5
21	Ceva Logistics Poland sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja H	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów	506	-9
22	Bielskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego SA	Bielsko-Biała	Sekcja F	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	451,6	20,9
23	BEST Autotech sp. z o.o.	Skoczów	Sekcja C	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucz.	424,1	11,7

24	Fenice Poland sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja D	Wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej	412,8	21,5
25	Partner SA	Bielsko-Biała	Sekcja F	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	387	10
26	Bulten Polska SA	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja złączy i śrub	386	8,3
27	Farias sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia	386	12,6
28	Grammer Automotive Polska sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	372,8	0,7
29	Avio Polska sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn	369,1	28,6
30	Sews-Cabind Poland sp. z o.o.	Żywiec	Sekcja C	Produkcja wyposażenia elektrycznego i elektronicznego do pojazdów silnikowych	363,9	7,3
31	EP RESOURCES PL SA	Czechowice-Dziedzice	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych	349,18	5,52
32	Zakłady Tłuszczowe Bielmar sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja margaryny i podobnych tłuszczów jadalnych	340,1	10,8
33	Iguana Group sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia	310,9	36,5
34	Rosiński Packaging sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych	310,7	18,1
35	Teksid Iron Poland sp. z o.o.	Skoczów	Sekcja C	Odlewnictwo żeliwa	306,5	-24,8
36	ASK Poland sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	304,1	2,6
37	FHU SOBIK	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	282,94	23,59
38	MDM NT SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja włóknin i wyrobów wykonanych z włóknin, z wyłączeniem odzieży	258,45	36,59
39	HMSTEEL SP.K.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa metali i rud metali	156,27	7,83
40	ŁAKOĆ SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i tytoniu	153,72	4,82
41	BOLIX SA	Żywiec	Sekcja C	Produkcja zaprawy murarskiej	152,38	13,65
42	JKM TRADE SP. Z O.O. SP.K.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	138,64	7,48
43	DRUKARNIA DIMOGRAF SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Pozostałe drukowanie	122,27	9,88

44	INCOBEX SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	110,54	17,75
45	P.B. INBUD BIELSKO SP. Z O.O. SP.K.	Bielsko-Biała	Sekcja F	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	105,88	14,92
46	LIBRA SP. Z.O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	88,28	2,25
47	PPHU SIGMA LI SP.J.	Goeszów	Sekcja C	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych	81,88	17,72
48	LONTEX SP. Z O.O. SP.K.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	80,92	7,7
49	AUTOWYNAJEM EU SP. Z O.O. SP.K.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	76,57	0,02
50	PW SPOMET SP.J.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja sucharów i herbatników; produkcja konserwowanych wyrobów ciastkarskich i ciastek	74,65	3,86
51	AKADEMIA TECHNICZNO HUMANISTYCZNA	Bielsko-Biała	Sekcja P	Szkoły wyższe	72,17	5,45
52	ELBIS SP. Z.O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa elektrycznych artykułów użytku domowego	71,86	1,74
53	KUBALA SP. Z O.O.	Ustroń	Sekcja C	Produkcja narzędzi	68,11	10,45
54	KD MEDICAL POLSKA SP. Z O.O.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych	66,77	7,37
55	NEOTHERM SP.K.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych	62,66	3,74
56	SMAKOSZ SP. Z.O.O.	Ustroń	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych	58,77	1,19
57	B.H. PODBESKIDZIE ŚRODKI OCHRONY PRACY SP. Z O.O. SP.K.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja C	Produkcja odzieży roboczej	57,44	9,45
58	CYROŃ SP. Z O.O.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	56,44	1,43
59	DREWNOSTYL SP. Z O.O.	Skoczów	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	55,97	4,37
60	KWE AB ENERGY POLSKA SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Naprawa i konserwacja maszyn	52,45	7,04
61	WTÓRBET SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja F	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	49,95	8,32
62	TIMAGO INTERNATIONAL GROUP	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i	48,47	5,64

	SP. Z O.O. I SPÓŁKA SP.K.			medycznych		
63	SPÓŁDZIELNIA BRENNA	Brenna	Sekcja G	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	48,42	1,02
64	AMMEGA POLAND SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych wyrobów z gumy	46,63	1,6
65	NORDFLAM SP. Z O.O. SP.K.	Cieszyn	Sekcja C	Odlewnictwo żeliwa	46,57	5,65
66	PPUH GAL SP. Z O.O. SP.K.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale	45,13	11,75
67	MERCURY HM SP. Z O.O. SP.K.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	43,27	1,26
68	BURIAN LOGISTIC SP. Z.O.O.	Jaworze	Sekcja H	Działalność pozostałych agencji transportowych	42,15	0,84
69	SEMPRE FARBY SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających	41,06	1,95
70	PREZERO BIELSKO BIAŁA SA	Bielsko-Biała	Sekcja E	Zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne	39,89	3,41
71	ŚLĄSKIE CENTRUM REUMATOLOGII REHABILITACJI I ZAPOBIEGANIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI IM GEN J. ZIĘTKA SP. Z.O.O.	Ustroń	Sekcja Q	Działalność szpitali	39,89	0,72
72	RETOS TRANSPORT SP.J.	Skoczów	Sekcja H	Transport drogowy towarów	38,91	4,35
73	ZEC ENERGOSERVICE SP. Z O.O.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja F	Wykonywanie instalacji wodnokanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	37,17	1,56
74	TJT ŻAK I SPÓŁKA SP.J.	Bielsko-Biała	Sekcja M	Sprzedaż pojazdów mechanicznych.	36,65	3,66
75	PB MODULAR SP. Z O.O.	Żywiec	Sekcja F	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	36,25	3,94
76	WYTWÓRNIA PASZ BŁOTNICA SP. Z.O.O.	Jaworze	Sekcja C	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich	35,91	1,1
77	PWS KONSTANTA SA	Bielsko-Biała	Sekcja K	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	34,99	0,54
78	POLSKA GRUPA ZAKUPOWA KUPIEC SP. Z O.O.	Żory	Sekcja M	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana	34,51	2,26
79	ELMONTAŻ SP. Z O.O.	Żywiec			33,91	2,86
80	MALOWANY DWOREK SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja H	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów	33,79	9,06

81	LFA POLAND SP. Z.O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja F	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych	33,59	8,87
82	PHU A/B/C SP.J.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	31,98	1,71
83	APTEKA NA GÓRNYM SP.J.	Jaworze	Sekcja G	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	30,96	3,25
84	ULEX HYGIEN QUALITY PACKAGING SP.J.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	30,52	2,84
85	ARMAX SP. Z O.O. SP.K.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń	29,78	1
86	NEW ZINC SP. Z O.O.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja C	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale	29,06	4,29
87	DREWNOPARK SP.K.	Skoczów	Sekcja C	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	27,95	4,06
88	LEVIATAN POLIGRAFIA SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	27,11	1,98
89	PRO PRODUKCJA SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych	25,57	3,96
90	MCD ELECTRONICS SP. Z O.O.	Żywiec	Sekcja C	Produkcja elektronicznych obwodów drukowanych	24,76	6,44
91	TRYTYT SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	24,68	4,38
92	PRINŻ CIESZYN SP. Z O.O.	Cieszyn	Sekcja F	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	23,48	0,82
93	ROLL SP.J.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	23,36	2,97
94	ENERGY METAL CRAFT SP. Z O.O.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego	22,84	0,34
95	SIRO BIELSKO SP. Z.O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	22,26	3,27
96	PPHU KLAUDIA SP. Z O.O.	Ustroń	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa maszyn wykorzystywanych w górnictwie, budownictwie oraz inżynierii lądowej i wodnej	19,66	2,69
97	KOLSATPOL SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja N	Działalność dochodzeniowo-detektywistyczna i ochroniarska	19,01	28,58
98	APM PRO SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja F	Roboty związane z budową pozostałych obiektów	18,47	1,11

				inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane		
99	WORK & PROFIT SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja N	Działalność agencji pracy tymczasowej	18,1	0,1
100	MMCITÉ PL SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	17,44	1,79
101	BEFASZCZOT SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja mioteł, szczotek i pędzli	17,29	0,52
102	PPH FAZI SP. Z O.O.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja C	Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	16,81	1,51
103	COMPUTER CONTROLS SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	16,22	1,43
104	DOMUS SP.J.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja G	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	12,6	0,78
105	MIEJSKA SPÓŁDZIELNIA SAMOPOMOC CHŁOPSKA	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	12,49	0,71
106	P4S SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	12,39	1,2
107	J.B.R. ROGOWIEC SP.J.	Bielsko-Biała	Sekcja J	Działalność związana z oprogramowaniem	12,24	5,05
108	RONDO SP. Z O.O.	Żywiec	Sekcja C	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej	11,75	1,48
109	KULIG SP. Z O.O.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa pozostałych artykułów użytku domowego	11,18	0,95
110	BIURO HANDLOWE PER-MED SP.J.	Skoczów	Sekcja C	Produkcja gotowych wyrobów tekstylnych	10,87	1,58
111	PÓDA JERZY POLTRANS	Żywiec	Sekcja H	Transport drogowy towarów	10,81	1,08
112	NORTHTEC SP. Z.O.O.	Czechowice-Dziedzice	Sekcja C	Produkcja rowerów i wózków inwalidzkich	10,43	0,22
113	PHU ANDEX SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw	9,51	0,13
114	STOWARZYSZENIE DZIEDZICTWO ŚW JANA SARKANDRA	Cieszyn	Sekcja P	Wychowanie przedszkolne	9,38	1,34
115	FIRMA HANDLOWO BUDOWLANA BUILDER SP. Z.O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	8,68	0,16
116	NAV24 SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja J	Działalność związana z oprogramowaniem	8,17	0,56
117	FLEXIN SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Przedaż hurtowa niewyspecjalizowana	8,1	1,13
118	ASPAR SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja F	Wykonywanie instalacji elektrycznych	7,63	0,2

119	GRM SYSTEMS SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	6,9	0,26
120	COMPUTER SERVICE SUPPORT BESKIDY SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja J	Naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych	6,8	1
121	ZAKŁAD OCZYSZCZANIA MIASTA TROS-EKO SP. Z O.O.	Ustroń	Sekcja E	Zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne	6,44	0,84
122	ARPAPOL 8 SP. Z.O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	6,42	0,13
123	JERZY SP. Z.O.O.	Dzięgielów	Sekcja C	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana	6,16	0,84
124	ALTIS SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja G	Pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa	6	0,64
125	SFERANET SA	Bielsko-Biała	Sekcja J	Działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej	5,84	0,33
126	PSC SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Produkcja pozostałych wyrobów tekstylnych, gdzie indziej niesklasyfikowana	5,69	0,22
127	WIZJANET SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja J	Działalność związana z oprogramowaniem	5,55	0,73
128	BHP NIEDZIELSCY SP. Z O.O.	Cieszyn	Sekcja G	Sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia	5,5	0,3
129	B+M POLSKA SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja C	Naprawa i konserwacja maszyn	5,44	0,71
130	FLEX WORK SP. Z O.O.	Bielsko-Biała	Sekcja N	Działalność agencji pracy tymczasowej	5,37	0,08

Źródło: opracowanie własne

W celu rozpoznania szczegółowej struktury cieszyńskiej gospodarki przeanalizowano udział podmiotów według sekcji PKD, z uwzględnieniem informacji nt. podmiotów nowo zarejestrowanych.

W poniższej tabeli znajduje się objaśnienie poszczególnych sekcji kodów PKD.

Tabela 25. Opisy sekcji PKD

Sekcja	Opis
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Sekcja F	Budownictwo

Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Sekcja J	Informacja i komunikacja
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
Sekcja P	Edukacja
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
Sekcja S	Pozostała działalność usługowa
Sekcja T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W 2021 roku, w strukturze gospodarki regionu największy udział podmiotów gospodarczych został odnotowany w handlu hurtowym i detalicznym (sekcja G), a także w budownictwie (sekcja F), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (sekcja M) oraz w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C). Udział tych czterech sekcji w województwie śląskim stanowił ponad 56% wszystkich zarejestrowanych podmiotów w sektorze prywatnym.

Na tle pozostałych analizowanych jednostek samorządu terytorialnego, dla miasta Cieszyn sektorem o najwyższych udziałach w biznesie był handel hurtowy i detaliczny (sekcja G) – więcej niż jedno na cztery cieszyńskie przedsiębiorstwa działa właśnie w zakresie wskazanej sekcji. Kolejnymi wyróżniającymi Cieszyn sektorami były: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M), pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (sekcje S i T), edukacja (sekcja P), a także działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K). Oceniając zagadnienie podziału gospodarki regionu na sektory z perspektywy zmiany udziałów na przestrzeni lat warto zwrócić uwagę na rolnictwo, leśnictwo i rybactwo (sekcja A) – kiedy niemal w całym regionie odnotowany został spadek, udział tej sekcji w Cieszynie zwiększył się o 27%.

Tabela 26. Udział zarejestrowanych podmiotów w sektorze prywatnym wg sekcji PKD w Cieszynie na tle regionu

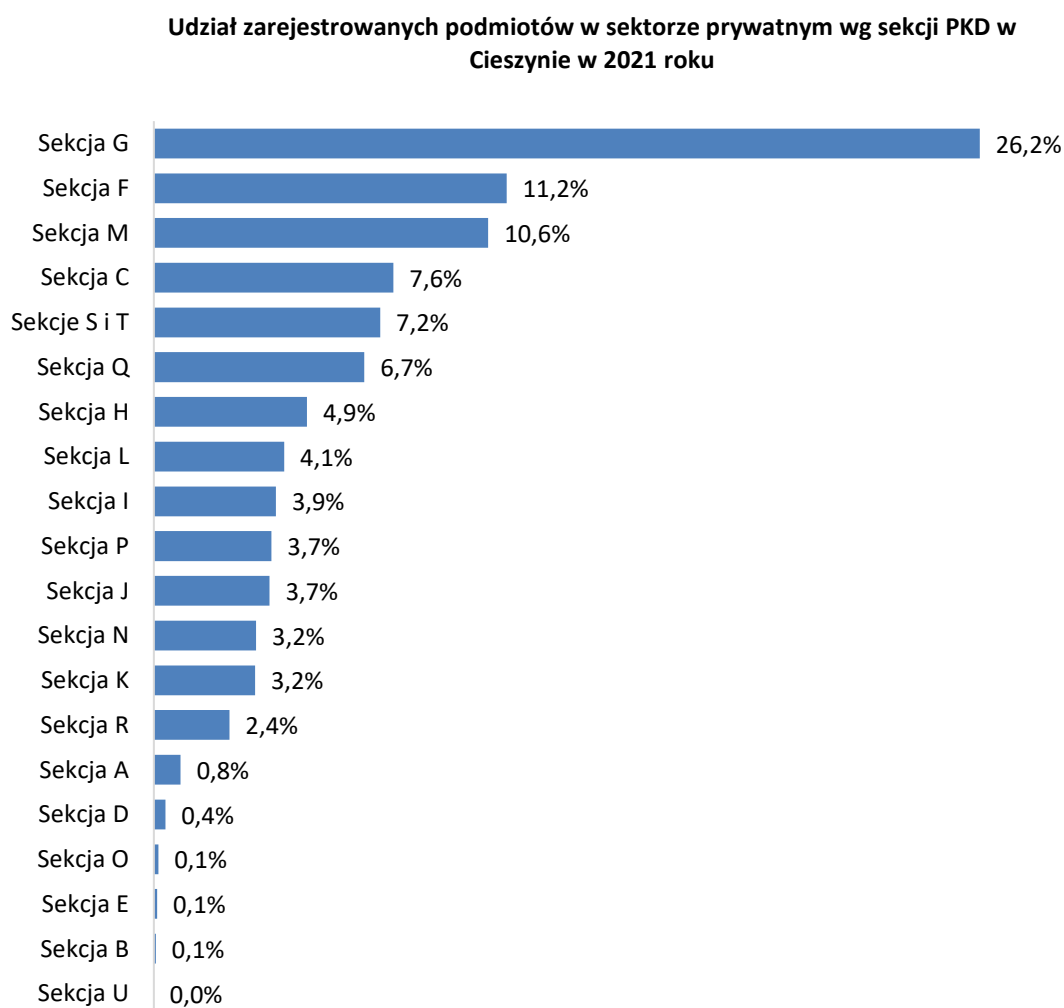
Sekcja	Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
				Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wisła	Szczyrk	Żywiec	Dębowice	Goleszów	Hażlach
Sekcja A	2012	0,7%	1,2%	1,8%	3,5%	0,5%	2,5%	1,0%	5,0%	1,6%	0,8%	3,1%	3,1%	4,0%
	2021	0,8%	1,0%	1,4%	2,5%	0,4%	2,5%	1,3%	3,2%	0,7%	0,8%	2,2%	3,4%	3,3%
	zmiana	27,3%	-12,5%	-23,6%	-27,0%	-8,9%	-1,6%	24,3%	-37,1%	-52,3%	-3,2%	-28,1%	9,8%	-17,5%
Sekcja B	2012	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
	2021	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%
	zmiana	3,1%	11,5%	64,8%	1,0%	-42,5%	-19,6%	-81,4%	-5,6%	-	-	-	403,6%	-
Sekcja C	2012	8,1%	9,8%	12,8%	13,3%	10,3%	10,0%	8,3%	6,6%	7,5%	11,0%	14,6%	14,3%	11,5%
	2021	7,6%	9,3%	12,3%	12,2%	9,2%	9,3%	7,3%	6,4%	6,1%	10,0%	13,9%	11,4%	10,9%
	zmiana	-5,9%	-4,7%	-4,2%	-8,4%	-10,4%	-7,2%	-11,6%	-2,2%	-19,3%	-9,1%	-4,8%	-20,8%	-5,4%
Sekcja D	2012	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	2021	0,4%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,6%
	zmiana	165,1%	59,3%	9,9%	7,7%	37,9%	120,3%	-6,8%	-	-	340,0%	-	-	-
Sekcja E	2012	0,3%	0,4%	0,5%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	0,1%	0,2%	0,1%	0,0%	0,5%	0,1%
	2021	0,1%	0,3%	0,4%	0,2%	0,2%	0,3%	0,6%	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%	0,3%
	zmiana	-63,2%	-9,8%	-26,4%	-16,5%	-3,4%	0,5%	86,4%	-52,8%	-10,6%	-12,0%	-	-58,0%	147,6%
Sekcja F	2012	10,3%	11,9%	15,2%	17,3%	10,9%	14,4%	12,6%	16,8%	14,2%	10,1%	21,1%	15,1%	13,7%
	2021	11,2%	12,9%	15,7%	20,6%	11,3%	16,1%	12,4%	18,0%	14,6%	13,4%	24,0%	16,1%	15,8%
	zmiana	8,6%	8,7%	3,8%	18,8%	3,4%	11,6%	-1,7%	7,1%	2,5%	33,6%	13,6%	7,2%	15,2%
Sekcja G	2012	30,7%	30,4%	28,3%	26,7%	28,3%	27,1%	24,7%	19,6%	22,2%	28,4%	24,8%	26,3%	29,7%
	2021	26,2%	24,0%	23,4%	21,6%	22,5%	22,3%	19,2%	16,4%	16,2%	23,0%	22,1%	22,1%	24,0%
	zmiana	-14,8%	-20,9%	-17,3%	-19,1%	-20,7%	-17,9%	-22,2%	-16,2%	-27,1%	-19,2%	-10,8%	-16,1%	-19,3%
Sekcja H	2012	5,4%	6,7%	7,1%	5,9%	5,9%	5,9%	5,5%	8,4%	6,4%	5,3%	7,3%	5,0%	8,4%
	2021	4,9%	6,2%	6,0%	5,8%	5,6%	5,4%	4,8%	6,3%	5,6%	5,4%	4,9%	5,4%	8,2%
	zmiana	-10,6%	-7,6%	-15,1%	-2,3%	-5,1%	-9,3%	-12,6%	-24,5%	-12,1%	1,2%	-33,0%	9,7%	-2,2%
Sekcja I	2012	3,9%	3,4%	4,2%	5,0%	2,9%	6,5%	9,8%	17,2%	22,6%	3,8%	3,1%	3,9%	5,8%
	2021	3,9%	3,2%	4,4%	4,6%	3,1%	6,2%	10,2%	18,6%	26,9%	3,9%	3,3%	3,6%	4,0%
	zmiana	-1,0%	-4,8%	4,2%	-7,3%	6,6%	-5,1%	3,8%	8,1%	19,1%	2,1%	7,9%	-9,2%	-30,3%
Sekcja J	2012	2,6%	2,6%	1,9%	1,5%	3,5%	1,9%	2,3%	0,5%	1,5%	1,9%	1,3%	2,2%	1,5%
	2021	3,7%	4,1%	3,2%	2,6%	5,2%	2,9%	3,5%	1,7%	1,8%	2,7%	1,4%	2,7%	2,9%

	zmiana	43,2%	61,4%	64,0%	73,8%	50,5%	54,8%	50,2%	253,9%	21,3%	42,9%	5,7%	24,4%	85,7%
Sekcja K	2012	4,5%	3,7%	3,2%	2,7%	3,9%	3,3%	2,9%	2,1%	1,8%	4,1%	2,7%	2,1%	4,1%
	2021	3,2%	2,8%	2,5%	2,2%	3,2%	2,5%	2,6%	1,6%	1,7%	3,1%	2,2%	1,7%	2,9%
	zmiana	-28,1%	-23,8%	-21,7%	-19,9%	-18,0%	-25,4%	-12,3%	-24,5%	-5,4%	-24,5%	-17,8%	-16,1%	-30,4%
Sekcja L	2012	3,0%	3,5%	1,8%	1,3%	3,6%	2,1%	3,4%	1,7%	1,3%	2,8%	1,0%	1,1%	0,6%
	2021	4,1%	4,6%	2,5%	1,6%	5,0%	2,8%	4,9%	2,9%	3,6%	3,4%	1,6%	1,3%	0,6%
	zmiana	38,1%	31,2%	38,6%	21,6%	39,9%	37,2%	45,1%	71,9%	190,4%	21,3%	64,4%	13,9%	-1,0%
Sekcja M	2012	9,4%	8,5%	6,8%	5,7%	10,5%	6,9%	8,7%	3,8%	4,1%	8,9%	4,4%	7,5%	4,9%
	2021	10,6%	10,3%	8,9%	6,6%	12,6%	8,2%	9,9%	5,2%	4,5%	9,9%	6,3%	8,5%	7,6%
	zmiana	12,7%	21,7%	30,6%	16,6%	19,6%	18,5%	14,4%	35,7%	10,0%	11,3%	42,9%	12,5%	54,2%
Sekcja N	2012	3,3%	2,6%	2,8%	2,0%	3,1%	2,8%	3,1%	3,9%	2,7%	2,2%	1,9%	3,2%	1,7%
	2021	3,2%	3,2%	3,4%	2,9%	3,7%	3,3%	3,3%	4,4%	4,3%	2,8%	2,1%	4,8%	3,6%
	zmiana	-0,6%	22,8%	22,8%	47,0%	18,6%	18,7%	6,0%	14,7%	58,1%	30,3%	6,8%	49,0%	115,9%
Sekcja O	2012	0,1%	0,2%	0,3%	0,5%	0,1%	0,4%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	1,2%	0,7%	0,8%
	2021	0,1%	0,2%	0,2%	0,4%	0,1%	0,4%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,9%	0,6%	0,6%
	zmiana	3,1%	-10,1%	-17,6%	-18,0%	-24,3%	-13,1%	-6,8%	-5,6%	-10,6%	-12,0%	-17,8%	-16,1%	-17,5%
Sekcja P	2012	3,0%	2,4%	2,1%	1,9%	3,1%	2,2%	2,1%	2,5%	1,8%	3,5%	1,9%	1,9%	1,8%
	2021	3,7%	2,9%	2,8%	2,5%	3,6%	2,9%	2,7%	3,0%	2,5%	4,1%	2,5%	2,5%	2,6%
	zmiana	22,2%	19,7%	31,4%	30,7%	16,4%	30,9%	27,4%	19,1%	41,9%	16,6%	31,5%	29,4%	41,5%
Sekcja Q	2012	5,7%	4,9%	3,6%	4,1%	5,4%	4,7%	6,4%	3,3%	1,9%	7,0%	2,7%	5,5%	2,8%
	2021	6,7%	6,1%	4,8%	4,7%	6,5%	5,6%	7,8%	3,4%	2,5%	7,4%	3,9%	6,4%	4,0%
	zmiana	17,7%	24,7%	32,7%	15,8%	19,5%	19,4%	22,2%	2,9%	34,0%	5,4%	46,7%	15,6%	42,6%
Sekcja R	2012	2,2%	1,7%	1,5%	2,1%	1,7%	2,1%	2,4%	2,3%	3,8%	2,4%	2,5%	1,8%	2,6%
	2021	2,4%	1,8%	1,6%	2,0%	1,9%	2,1%	2,4%	2,4%	3,8%	2,4%	1,9%	2,2%	1,6%
	zmiana	6,7%	7,5%	4,4%	-2,7%	10,7%	1,9%	-0,1%	4,3%	1,8%	0,0%	-24,1%	22,1%	-38,1%
Sekcje S i T	2012	6,7%	6,1%	5,8%	6,1%	6,0%	6,7%	6,1%	6,0%	6,6%	7,6%	6,5%	5,7%	5,9%
	2021	7,2%	6,7%	6,3%	6,8%	5,9%	7,1%	6,9%	6,3%	4,9%	7,4%	6,6%	6,7%	6,5%
	zmiana	7,6%	9,6%	8,2%	10,2%	-2,3%	6,0%	14,4%	3,7%	-26,2%	-1,7%	1,5%	18,2%	9,4%
Sekcja U	2012	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	2021	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	zmiana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na poniższym wykresie przedstawiony został udział zarejestrowanych podmiotów w sektorze prywatnym według sekcji PKD w Cieszynie w 2021 roku.

Wykres 15. Udział zarejestrowanych podmiotów w sektorze prywatnym wg sekcji PKD w Cieszynie w 2021 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Przeprowadzenie analizy udziału nowo zarejestrowanych podmiotów pozwala na dokładne nakreślenie dynamiki zmian występującej w poszczególnych sektorach gospodarki, które odwzorowanie mają w sekcjach PKD. Kiedy w danym roku udział wybranej sekcji wśród nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw jest wyższy niż udział tej sekcji we wszystkich przedsiębiorstwach zarejestrowanych (a więc istniejących od lat), to w dłuższej perspektywie może oznaczać wzrost znaczenia sekcji, a tym samym branży nią objętych. Tym samym wnikliwe i systematyczne śledzenie danych dotyczących rejestracji podmiotów gospodarczych, oraz ich analiza przez pryzmat kodów PKD, pozwala na sformułowanie prognoz dotyczących rozwoju danych branż.

W 2021 roku w Cieszynie najwyższa różnica, odnotowana pomiędzy nowymi a wszystkimi istniejącymi przedsiębiorstwami, dotyczyła budownictwa (sekcja F) - udział nowo zarejestrowanych

spótek wynosił 18,2% w stosunku do 11,2% w ogólnym udziale. Kolejnymi szybko rozwijającymi się branżami było przetwórstwo przemysłowe (10,2% nowych przedsiębiorstw), edukacja (5,5%) oraz informacja i komunikacja (7,7%).

Tabela 27. Nowo zarejestrowane podmioty w sektorze prywatnym wg sekcji PKD w 2021 roku w Cieszynie na tle regionu

Rok	Cieszyn	Woj. śląskie	Subregion Południowy				Gminy miejskie regionu				Gminy sąsiadujące z Cieszynem		
			Powiat bielski	Powiat żywiecki	Bielsko-Biała	Powiat cieszyński	Ustroń	Wiśła	Szczyrk	Żywiec	Dębowiec	Goleszów	Hażlach
Sekcja A	0,7%	1,0%	1,0%	1,3%	0,4%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%	2,8%	1,9%	2,6%
Sekcja B	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sekcja C	10,2%	7,7%	9,3%	8,8%	6,4%	9,7%	7,6%	12,1%	3,4%	8,5%	8,3%	10,2%	9,2%
Sekcja D	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sekcja E	0,0%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sekcja F	18,2%	17,4%	19,3%	27,9%	14,4%	22,2%	19,4%	17,6%	5,1%	19,4%	27,8%	26,9%	26,3%
Sekcja G	19,0%	19,0%	20,7%	18,2%	17,8%	16,5%	15,3%	15,4%	11,9%	16,9%	11,1%	14,8%	11,8%
Sekcja H	4,0%	5,4%	4,9%	4,2%	6,3%	3,5%	3,5%	1,1%	1,7%	3,5%	0,0%	1,9%	2,6%
Sekcja I	2,2%	2,5%	3,4%	4,5%	3,2%	4,7%	8,3%	14,3%	30,5%	3,5%	2,8%	2,8%	1,3%
Sekcja J	7,7%	7,9%	5,5%	4,4%	9,0%	6,8%	6,3%	4,4%	11,9%	5,6%	5,6%	8,3%	9,2%
Sekcja K	1,8%	2,2%	2,6%	1,1%	2,4%	1,6%	1,4%	1,1%	5,1%	1,4%	2,8%	1,9%	2,6%
Sekcja L	4,4%	3,1%	2,5%	1,8%	5,1%	3,3%	10,4%	5,5%	15,3%	3,5%	0,0%	0,9%	0,0%
Sekcja M	7,7%	10,8%	10,2%	7,2%	11,7%	7,6%	7,6%	7,7%	1,7%	10,6%	11,1%	8,3%	3,9%
Sekcja N	4,0%	4,1%	5,0%	4,6%	4,4%	4,6%	3,5%	4,4%	1,7%	6,3%	2,8%	5,6%	9,2%
Sekcja O	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sekcja P	5,5%	3,7%	2,9%	3,3%	4,4%	3,5%	2,1%	4,4%	3,4%	5,6%	5,6%	2,8%	2,6%
Sekcja Q	6,2%	6,9%	4,6%	5,8%	7,0%	5,7%	4,9%	5,5%	3,4%	6,3%	13,9%	8,3%	7,9%
Sekcja R	2,2%	1,6%	0,9%	1,3%	1,7%	2,1%	4,2%	2,2%	1,7%	1,4%	0,0%	0,0%	2,6%
Sekcje S i T	6,2%	6,6%	7,0%	5,8%	5,9%	6,4%	4,9%	4,4%	1,7%	6,0%	5,6%	5,6%	7,9%
Sekcja U	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W poniższej tabeli znajduje się udział podmiotów gospodarczych według działalności dominującej w czeskim obszarze przygranicznym.

Tabela 28. Podmioty gospodarcze wg działalności dominującego CZ-NACE w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021

Rok	Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo				
	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	4,1	5,3	10,6	2,7	6,0
2020	4,1	5,2	10,5	2,7	5,9
2019	4,0	5,2	10,2	2,7	5,9
2018	3,9	5,0	10,1	2,7	5,8
2017	3,8	4,8	10,0	2,7	5,8
2016	3,8	4,7	9,7	2,6	5,7
2015	3,7	4,6	9,3	2,5	5,5
2014	2,8	4,0	7,0	2,2	4,1
2013	2,7	3,9	6,9	2,0	4,1
2012	2,5	4,1	6,9	2,0	4,3
Zmiana 2012-2021	64,0%	29,3%	53,6%	35,0%	39,5%
	Przemysł				
	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	10,8	13,8	13,6	12,6	12,6
2020	10,7	13,7	13,3	12,2	12,5
2019	10,7	13,6	13,1	12,2	12,4
2018	10,3	13,1	12,8	12,0	12,4
2017	10,4	13,1	12,2	11,6	12,3
2016	9,8	12,9	12,4	11,2	12,0
2015	9,8	13,1	12,6	11,0	11,7
2014	9,9	13,2	13,1	10,8	12,2
2013	9,4	13,1	12,7	10,8	12,3
2012	9,3	13,4	13,0	11,0	12,7
Zmiana 2012-2021	16,1%	3,0%	4,6%	14,5%	-0,8%
	Budownictwo				
	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	9,8	10,3	13,6	10,8	11,1
2020	9,9	10,2	14,2	10,6	11,0
2019	10,0	10,2	14,1	10,3	11,0
2018	9,9	10,0	14,0	9,6	10,7
2017	9,7	9,9	14,0	9,4	10,7

2016	9,9	9,9	14,3	9,3	10,5
2015	9,8	9,9	14,4	9,2	10,7
2014	10,1	10,0	14,5	9,3	10,9
2013	10,0	10,0	14,3	9,3	11,0
2012	10,6	10,3	14,5	9,7	11,5
Zmiana 2012-2021	-7,5%	0,0%	-6,2%	11,3%	-3,5%
Zakwaterowanie, gastronomia i hotelarstwo					
	Czeski Cieszyn	Frydek-Mistek	Jabłonków	Karwina	Trzyniec
2021	25,0	24,9	26,1	25,7	24,3
2020	25,2	25,6	26,7	26,7	24,9
2019	25,9	26,9	28,1	28,2	25,9
2018	27,1	28,0	28,9	29,0	26,8
2017	27,1	28,3	29,5	29,6	27,1
2016	26,9	27,9	28,7	29,4	26,4
2015	27,4	28,1	28,9	30,2	26,6
2014	28,5	28,5	29,9	30,9	27,3
2013	29,4	28,2	30,5	31,7	27,0
2012	32,4	30,2	32,1	34,2	28,8
Zmiana 2012-2021	-22,8%	-17,5%	-18,7%	-24,9%	-15,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.czso.cz

W świetle wszystkich powyższych danych można wskazać branże najistotniejsze dla gospodarki Cieszyna, są to:

Sekcja	Opis
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe
Sekcja F	Budownictwo
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Sekcja J	Informacja i komunikacja
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Sekcja P	Edukacja

Źródło: Opracowanie własne

3 WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W CIESZYNI

Celem polityki prowadzonej przez władze miasta jest zachęcanie inwestorów do lokowania w Cieszynie swoich przedsięwzięć. Podjęciu takiej decyzji sprzyja z pewnością położenie miasta, jego walory geograficzne, transgraniczność, bliskość miejscowości turystycznych.

Poniżej wskazano na działania, których celem jest rozwój lokalnej gospodarki i pobudzenie rozwoju przedsiębiorczości.

1. *Ulgi w podatku od nieruchomości*

Zgodnie z uchwałą nr XXII/261/20 Rady Miejskiej Cieszyna⁸, w mieście obowiązują ulgi w podatku od nieruchomości skierowane do przedsiębiorców budujących nowe obiekty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub zwiększających zatrudnienie w obiektach istniejących. Wysokość ulgi zależna jest od celu prowadzonej działalności.

2. *Wsparcie infrastrukturalne dla inwestorów*

Zgodnie z uchwałą nr XXVII/313/21 Rady Miejskiej Cieszyna⁹, samorząd gminy przewiduje również wsparcie dla inwestorów poprzez doprowadzenie uzbrojenia technicznego do granicy terenu przeznaczonego pod przemysł lub usługi oraz do terenu przeznaczonego pod zorganizowane budownictwo mieszkaniowe w ramach inicjatyw lokalnych przewidzianych dla przedsiębiorców.

3. *Targowiska miejskie i jarmarki*

Wsparciem dla rozwoju handlu są targowiska miejska, czynne w środy i soboty w godz. 5.30-12.30:

- targowisko przemysłowe przy ul. Katowickiej – powierzchnia 16680 m² – 443 miejsca handlowe;
- targowisko rolno – spożywcze przy ul. św. Jana Sarkandra – powierzchnia 4200 m² – 189 miejsc handlowych;
- Miejskie Hale Targowe przy ul. Stawowej 6 – hala targowa – 31 boksów handlowych;
- lokale handlowe – powierzchnia 4730 m²

Ponadto w Cieszynie cyklicznie odbywają się: tradycyjny Jarmark Świętego Mikołaja oraz Cieszyński Wielkanocny Jarmark Handlowy.

⁸ Pełny tekst Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna dostępny pod adresem: <https://bip.um.cieszyn.pl/uchwala/29316/uchwala-nr-xxii-261-20>

⁹ Pełny tekst Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna dostępny pod adresem: <https://bip.um.cieszyn.pl/artyku/648/31031/inicjatywy-infrastrukturalne>

4. Działalność informacyjno-promocyjna Urzędu Miejskiego w Cieszynie

Do działań informacyjno-promocyjnych wspierających przedsiębiorczość na terenie Cieszyna, prowadzonych przez Urząd Miejski w Cieszynie, należą:

4.1. Zespół ds. obsługi inwestora w Urzędzie Miejskim w Cieszynie

Zarządzeniem Nr 0050.124.2021 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 3 marca 2021 roku powołany został Zespół zadaniowy do spraw obsługi inwestora, w celu realizacji wszystkich niezbędnych działań dotyczących obsługi inwestorów chcących rozpocząć lub prowadzących działalność na terenie gminy Cieszyn w szczególności:

- opracowania i wdrożenia metod skutecznego wyszukiwania inwestorów,
- popularyzowania informacji o możliwościach i warunkach inwestowania, w tym opracowania ofert inwestycyjnych,
- inicjowania działań i programów sprzyjających rozwojowi inwestycji przedsiębiorców, szczególnie w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy,
- wspierania inwestorów na wszystkich etapach przygotowania i realizacji inwestycji oraz dalszej opieki poinwestycyjnej,
- podejmowania działań w zakresie tworzenia różnego rodzaju obszarów i stref dedykowanych inwestorom,
- współpracy ze specjalnymi strefami ekonomicznymi,
- współpracy z uczelniami wyższymi.

4.2. Informacje na temat ofert inwestycyjnych

Na stronie internetowej Miast zamieszczane są propozycje ofert inwestycyjnych oraz nieruchomości do zagospodarowania (www.cieszyn.pl – STREFA BIZNESU – Oferty inwestycyjne)

4.3. Mapa inwestycji w Cieszynie

Zarówno obecni, jak i potencjalni inwestorzy mają możliwość zapoznania się na stronie <https://www.cieszyn.inwestycjewgminie.pl/> z zakończonymi, realizowanymi i zaplanowanymi inwestycjami w Cieszynie o charakterze w obszarach:

- Drogi i komunikacja
- Infrastruktura techniczna
- Rozwój gospodarczy
- Edukacja

- Kultura i sport
- Obsługa mieszkańców
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
- Bezpieczeństwo
- Pozostałe

5. Plan rozwoju lokalnego Miasta Cieszyn

W ramach przyjętej nowej ścieżki rozwoju dla Miasta Cieszyna zaplanowano realizację kompleksowego systemu wsparcia dla cieszyńskiej przedsiębiorczości, poprzez podjęcie poniższych działań:

- Wspieranie, szkolenie i zwiększanie kompetencji osób planujących otwarcie własnej działalności. Poszerzanie kompetencji uczestników z zakresu: prawa, księgowości i podatków, źródeł wsparcia, komunikacji, marketingu oraz projektowania usług, a w konsekwencji zapewnienia niezbędnej wiedzy i kompetencji wymaganych do rozpoczęcia własnego biznesu
- Wspieranie istniejących przedsiębiorstw, funkcjonujących na rynku do 5 lat, poprzez doradztwo w zakresie prawa, księgowości i podatków, zarządzania budżetem, pozyskiwania środków, komunikacji, marketingu oraz rozwoju produktów i usług. Dodatkowo realizowane są spotkania networkingowe oraz warsztaty rozwijające kompetencje miękkie
- Wspieranie przedsiębiorstw usługowych i handlowych w zakresie projektowania usług, visual merchandisingu, projektowania i wykonania szyldów. Dodatkowo dostarczenie wiedzy na temat przeprowadzania procesów zmian w firmie

6. Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

PUP w Cieszynie prowadzi działalność wspierania przedsiębiorców między innymi w zakresie¹⁰:

- Pomocy w poszukiwaniu kandydatów do pracy poprzez pośrednictwo pracy, pośrednictwo zawodowe czy wspomaganie rozwoju zawodowego pracowników
- Wsparcia w tworzeniu miejsc pracy. Przedsiębiorca, który zamierza zatrudnić osobę bezrobotną zarejestrowaną w PUP może ubiegać się o wsparcie finansowe związane z zatrudnieniem osoby bezrobotnej
- Przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie nowej działalności gospodarczej

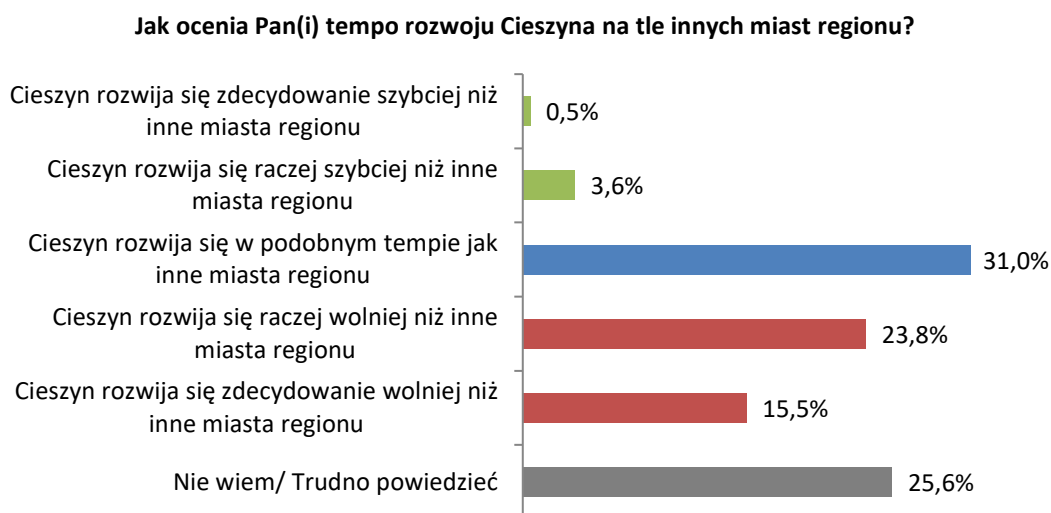
¹⁰ Informacje dostępne pod adresem: <https://cieszyn.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorcow>

4 OCENA POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO UWZGLĘGNIAJĄCA BADANIA INTERESARIUSZY

W celu oceny potencjału gospodarczego miasta, służącego między innymi wskazaniu branż perspektywicznych, przeprowadzono badania ilościowe i jakościowe wśród szerokiego grona interesariuszy (mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, instytucje wspierające biznes, przedstawiciele samorządu, przedstawiciele instytucji powiatowych) oraz ekspertów.

Przez największą grupę respondentów biorących udział w badaniu ilościowym, Cieszyn jest postrzegany jak miasto rozwijające się wolniej od innych miast regionu (39,3%) lub w podobnym tempie (31,0%).

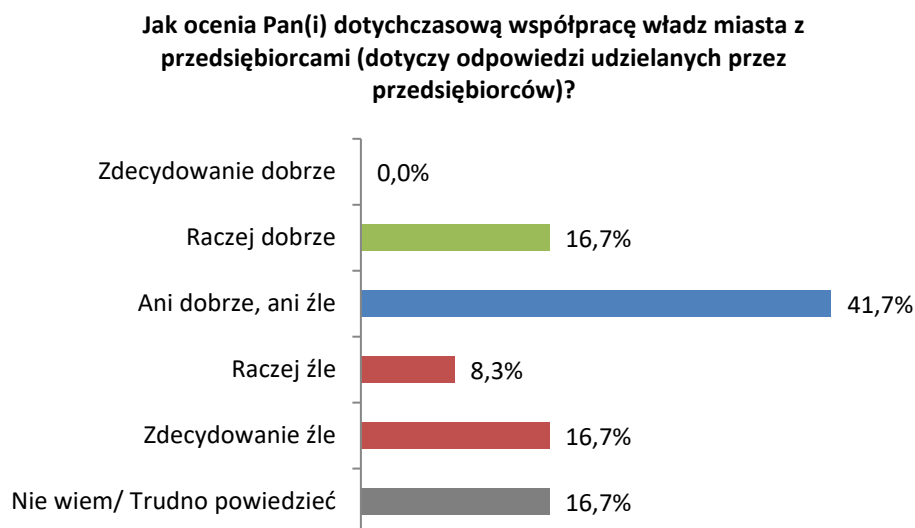
Wykres 16. Odpowiedź na pytanie „Jak ocenia Pan(i) tempo rozwoju Cieszyna na tle innych miast regionu?” (N=387, w %)

Źródło: Badanie ilościowe z interesariuszami, Cieszyn, 2023

Najliczniejsza grupa badanych przedsiębiorców (41,7%) nie potrafiła jednoznacznie ocenić dotychczasowej współpracy miasta z przedsiębiorcami, a co czwarty badany biznesman (25,0%) ocenił ją negatywnie.

Wykres 17. Odpowiedź na pytanie „Jak ocenia Pan(i) dotychczasową współpracę władz miasta z przedsiębiorcami (dotyczy odpowiedzi udzielanych przez przedsiębiorców)? (N=24, w %)

Źródło: Badanie ilościowe z interesariuszami, Cieszyn, 2023.

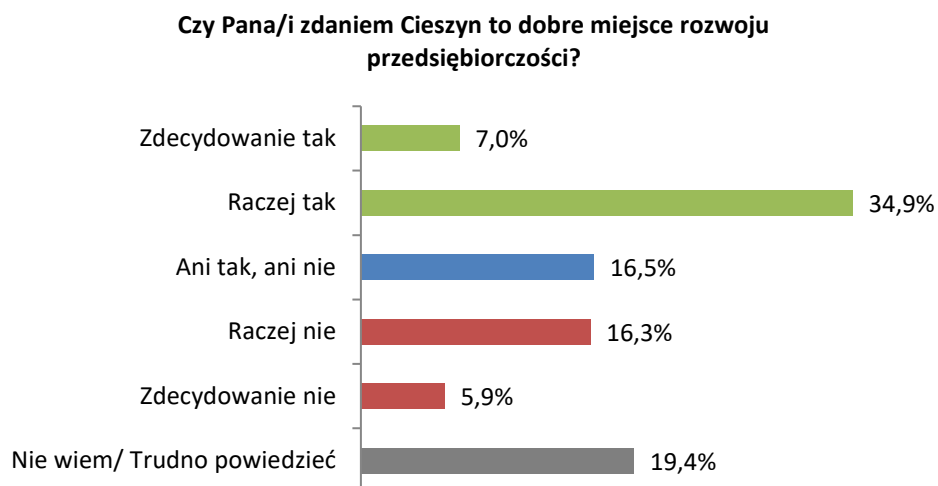
Również przedstawiciel miasta w wywiadzie pogłębionym wskazał na konieczność rozwoju współpracy między samorządem a biznesem.

Komunikacja między nami jest zbyt mała, między samorządem, a przedsiębiorcami. Może za mało jest spotkań, za mało poznania siebie wzajemnie

Źródło: Wywiad pogłębiony z przedstawicielem Miasta Cieszyn

W odniesieniu do ogółu respondentów poddanych badaniu ilościowemu, Cieszyn był jednak częściej oceniany jako dobre miejsce do prowadzenia działalności. Stwierdziło tak blisko dwukrotnie więcej ankietowanych niż osób, będących przeciwnego zdania (41,9% vs 22,2).

Wykres 18. Odpowiedź na pytanie „Czy Pana/i zdaniem Cieszyn to dobre miejsce rozwoju przedsiębiorczości?” (N=387, w %)

Źródło: Badanie ilościowe z interesariuszami, Cieszyn, 2023.

Również uczestnicy badań jakościowych wskazywali, że Cieszyn jest dobrym miejscem do prowadzenia działalności, wskazując na wiele atutów w postaci: kapitału ludzkiego, dobrej lokalizacji, przygranicznego charakteru i bogatej historii i tradycji.

Moderator: Czy pana zdaniem miasto Cieszyn jest dobrym miejscem do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej?

Moim zdaniem tak. Stworzono warunki, żeby miasto się rozwijało. Co prawda brakuje terenów inwestycyjnych, ale jest dobrym miejscem. Jest potencjał ludzki, który tu na Cieszynie można zaangażować do tworzenia nowych przedsięwzięć, nowych biznesów.

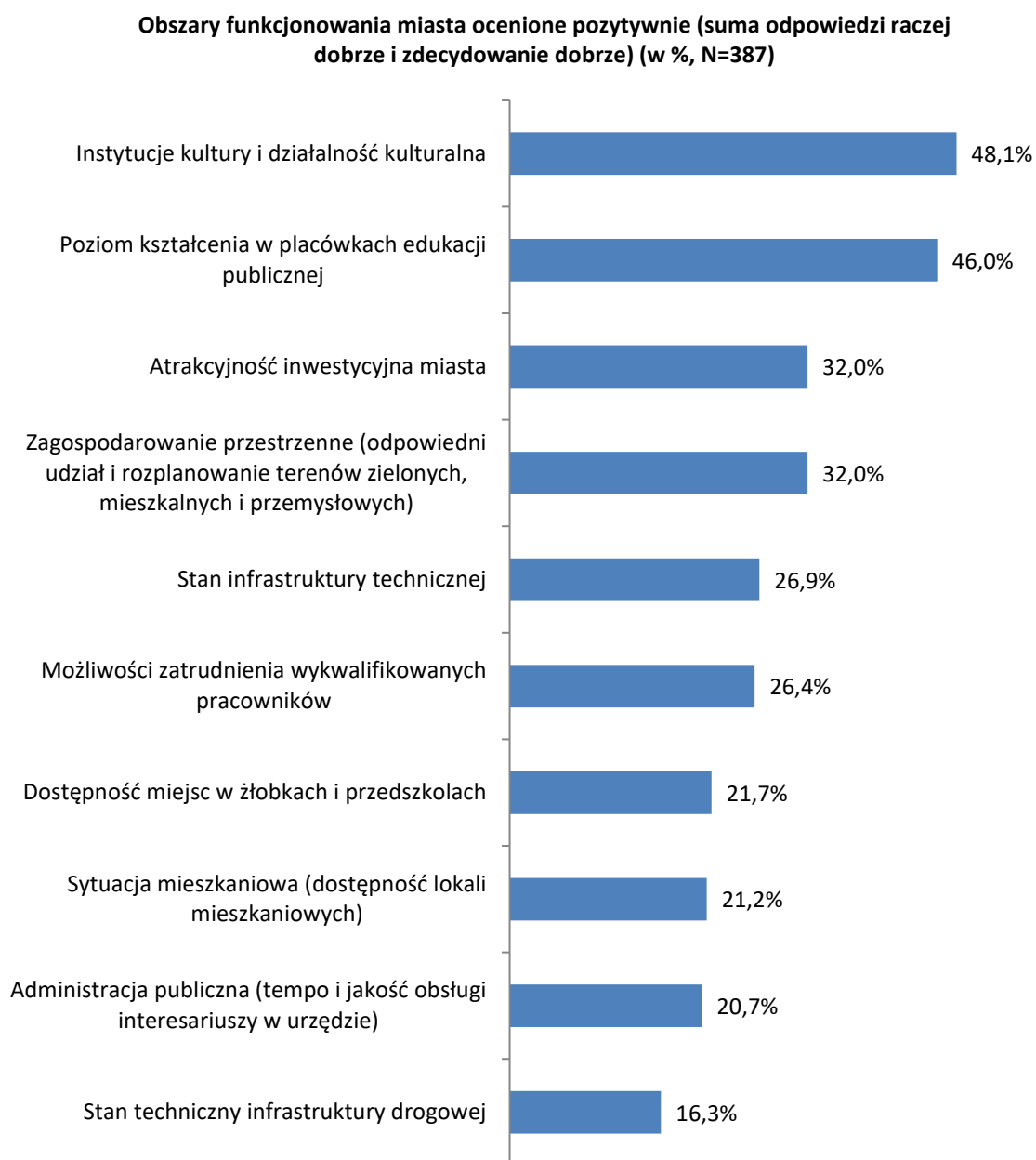
Źródło: Wywiad pogłębiony z przedsiębiorcą

Mocną stroną miasta jest ciekawe położenie na styku szlaków komunikacyjnych i handlowych między Czechami, Austrią, Słowacją, Polską. W zasadzie blisko jest do dużych miast, do Wiednia, do Pragi, do Warszawy, są te same mniej więcej odległości. Jego na pewno przygraniczny charakter i współpraca ze stroną czeską. Drugą silną stroną miasta niewykorzystaną zdecydowanie, jest jego historia, którą można spokojnie bardzo dobrze wykorzystać do dobrze zorganizowanej promocji, tutaj tego brakuje troszkę.

Źródło: Wywiad pogłębiony z przedstawicielem organizacji pozarządowej

Ankietowani interesariusze najczęściej pozytywnie oceniali takie obszary funkcjonowania miasta, jak działalność kulturalna (48,1%) i poziom kształcenia (46,0%). Co trzeci respondent (32,0%) w badaniu kwestionariuszowym dobrze ocenił atrakcyjność miasta i zagospodarowanie przestrzenne. Zdecydowanie najrzadziej wymieniano: stan techniczny infrastruktury drogowej (16,3%), obsługę inwestora w urzędach (20,7%), dostępność lokali mieszkalnych (21,2%) oraz miejsc w żłobkach i przedszkolach (21,7%).

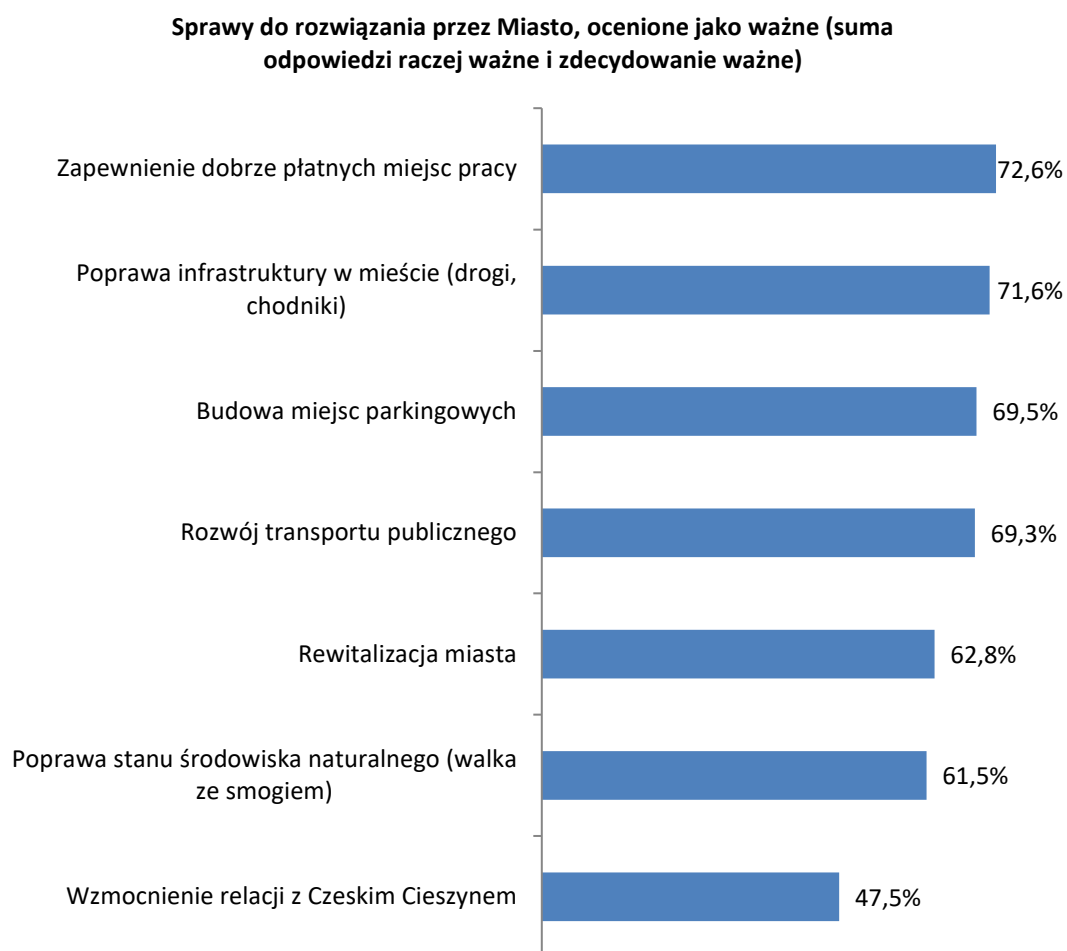
Wykres 19. Suma udzielonych odpowiedzi „zdecydowanie dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie „Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie następujących obszarów w Cieszynie” (N=387, w %)

Źródło: Badanie ilościowe z interesariuszami, Cieszyn, 2023.

Najważniejszymi sprawami do rozwiązania w opinii ankietowanych interesariuszy (suma wskazań „raczej ważne” i „zdecydowanie ważne”) są kolejno: zapewnienie dobrze płatnych miejsc pracy (72,6%), poprawa infrastruktury drogowej (71,6%), budowa miejsc parkingowych (69,5%), rozwój transportu publicznego (69,3%), rewitalizacja miasta (62,8), poprawa stanu środowiska (61,5%) oraz poprawa relacji z Czeskim Cieszynem (47,5%).

Wykres 20. Suma udzielonych odpowiedzi „zdecydowanie ważne” i „raczej ważne” na pytanie „Jak ważne dla miasta powinno być rozwiązanie poniższych spraw?” (N=387, w %)

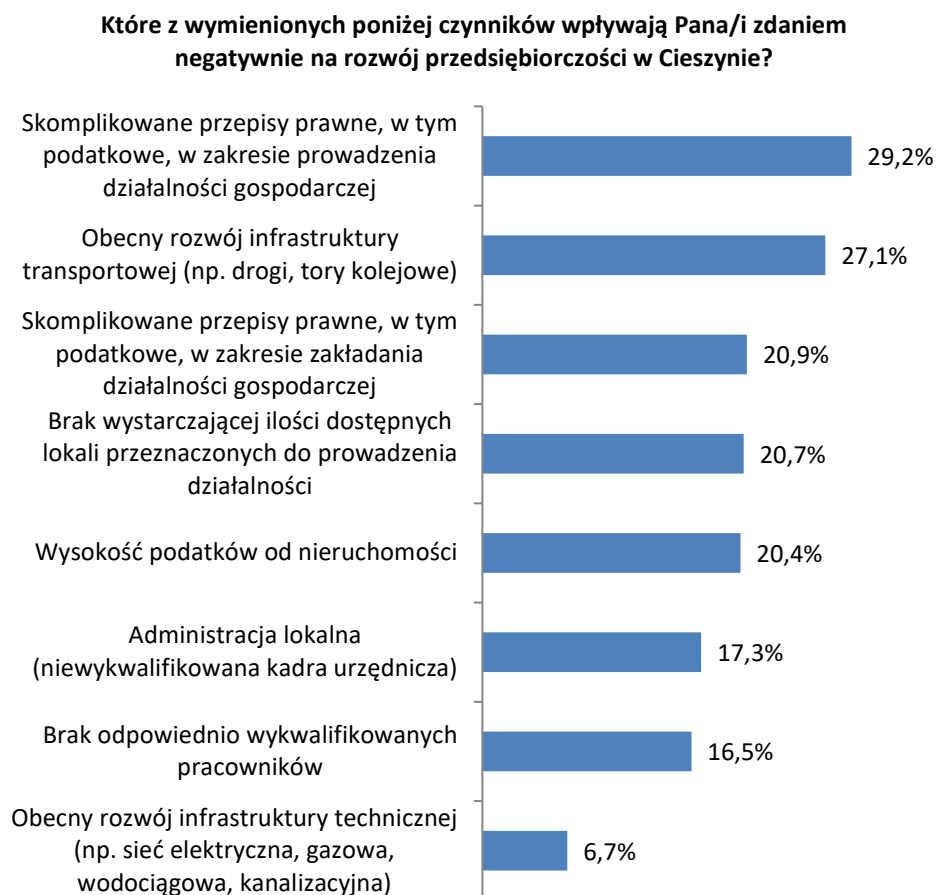

Źródło: Badanie ilościowe z interesariuszami, Cieszyn, 2023.

Respondenci w badaniu ilościowym pytani o czynniki mające negatywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości w mieście, najczęściej wskazywali na skomplikowane przepisy prawne w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej (29,2%); obecny stan infrastruktury technicznej (27,1%); na skomplikowane przepisy prawne w zakresie zakładania działalności gospodarczej (20,9%); brak wystarczającej liczby lokali użytkowych (20,7%) i wysokość podatku od nieruchomości (20,4%).

Wykres 21. Odpowiedź na pytanie „Które z wymienionych poniżej czynników wpływają Pana/i zdaniem negatywnie na rozwój przedsiębiorczości w Cieszynie?” (N=387, w %)*

*istniała możliwość wskazania maksymalnie 3 odpowiedzi

Źródło: Badanie ilościowe z interesariuszami, Cieszyn, 2023.

Natomiast w ramach badań jakościowych respondenci wskazywali na takie negatywne czynniki, utrudniające rozwój przedsiębiorczości w mieście jak: słabe skomunikowanie, zagęszczenie ruchu w centrum miasta, problemy z infrastrukturą drogową i komunikacją (brak parkingów, niedostosowanie komunikacji miejskiej do potrzeb, zagęszczony ruch w centrum).

Słabą stroną to jest jego skomunikowanie. Mimo tego, że jest ciekawie położone to jednak tych dróg dojazdowych nie ma za wiele. Komunikacja kolejowa też jest bardzo ograniczona. Co prawda mamy już dworzec od jakiegoś czasu, ale tyle lat tego dworca nie było. Połączeń z tego dworca jest zdecydowanie za mało, więc powinny z dworca kolejowego z Cieszyna odchodzić pociągi do centrów miejskich: Warszawa, Praga. Dworzec w Czeskim Cieszynie takie połączenie ma i można to w jakiś sposób wykorzystać. No myślę sobie też, że samo centrum miasta jest trochę za gęste. W związku z tym ten ruch taki samochodowy jest uciążliwy. Nie ma zbyt dużej ilości parkingów. Te parkingi są

niewielkie. Więc brakuje na pewno dużego parkingu. Na pewno brakuje jakichś dróg rowerowych, komunikacji takiej wewnętrznej, miejskiej. To też jest słabo zorganizowane moim zdaniem

Źródło: Wywiad pogłębiony z przedstawicielem organizacji pozarządowej

Celem przeprowadzonych badań ilościowych i jakościowych z interesariuszami była również identyfikacja pożądanych form wsparcia. Na podstawie odpowiedzi na pytanie o oczekiwane kierunki, zdiagnozowano niżej wymienione potrzeby:

1. **Działania nakierowane na kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży.** W badaniu ilościowym wśród trzech najczęściej pozytywnie ocenianych, oczekiwanych form wsparcia przedsiębiorczości przez Miasto znalazły się: wspieranie poradnictwa zawodowego w szkołach (41,9%) i promocja przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży przez spotkania z przedsiębiorcami.
2. **Aktywna współpraca Urzędu Miasta z przedsiębiorcami.** Liczna grupa ankietowanych osób pozytywnie oceniła potencjalne kierunki działań takie, jak: pomoc przedsiębiorcom w zakresie uzyskiwania dotacji (40,1%), realizowanie wspólnych inicjatyw z przedsiębiorcami (35,9%), działania służące integracji środowiska biznesowego (35,4%) i promocję lokalnych przedsiębiorców przez miasto (35,4%).
3. **Pomoc w zakresie prowadzenia i zakładania działalności gospodarczej.** Skomplikowane przepisy prawne w zakresie prowadzenia biznesu były najczęściej wymienianym czynnikiem mającym negatywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości w Cieszynie, a trudności związane z procedurą zakładania działalności gospodarczej znalazły się na 3 miejscu. Warto podkreślić, że zdiagnozowana bariera może się zwiększyć z powodu ograniczania/zawieszania dotychczasowych form wspierania przedsiębiorczości w Cieszynie (działalność Zamku Cieszyna, działalność punktów konsultacyjnych, Klub Przedsiębiorcy, Rada Biznesu itp.).

Wykres 22. Suma udzielonych odpowiedzi „zdecydowanie dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie „Jak ocenia Pan(i) przedstawione poniżej formy wspierania przedsiębiorczości, które mogłyby zostać wprowadzone przez miasto Cieszyn” (N=387, w %)

Źródło: Badanie ilościowe z interesariuszami, Cieszyn, 2023.

W ramach wywiadów pogłębionych podkreślano ponadto wagę takich czynników sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości, jak: preferencyjne warunki najmu lokali użytkowych, promocja przedsiębiorców przez miasto, przygotowanie terenów inwestycyjnych.

Moderator: Jakie formy wsparcia obecnych i przyszłych przedsiębiorców są najbardziej skuteczne?

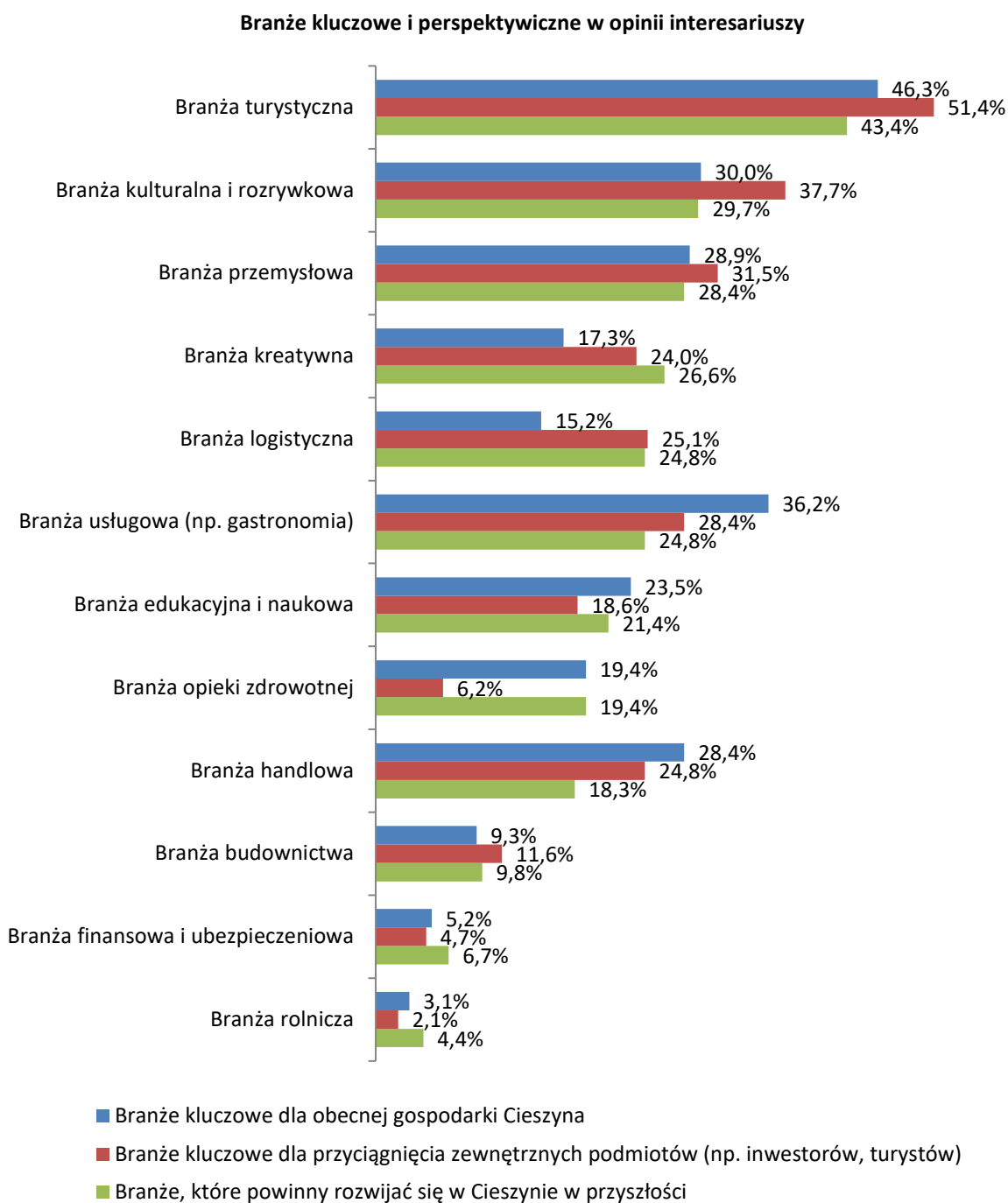
Na pewno zinwentaryzowanie przestrzeni miasta pod inwestycje. Druga sprawa to najmy, być może z jakimś preferencyjnym czynszem albo nawet zwolnieniem na jakiś czas z czynszu. To związane byłoby na przykład z zachętą do inwestowania, do remontu jakichś pomieszczeń w mieście, które byłyby przekazywane nowo powstającym firmom. Na pewno to, czego brakuje to jakiejś takiej polityki miasta w kierunku promocji przedsiębiorstw, przedsiębiorców działających na terytorium Cieszyna.

Wspólne wyjazdy na targi, pewnego rodzaju mecenat marek, które są w Cieszynie, które są rozpoznawalne już na przykład poza Cieszynem, nawet poza Polską (...) Na pewno jakaś forma rady przedsiębiorców (...) bo ten głos przedsiębiorców powinien być bardziej moim zdaniem słyszalny.

Źródło: Wywiad pogłębiony z przedstawicielem organizacji pozarządowej

Decyzja o wyborze branż perspektywicznych oparta była między innymi o analizę wyników badań ilościowych. Najczęściej wskazywanymi branżami perspektywicznymi przez ankietowanych interesariuszy były kolejno: branża turystyczna (43,4%), branża kulturalna i rozrywkowa (29,7%), branża przemysłowa (28,4%) oraz branża kreatywna (26,6%).

Wykres 23. Branże kluczowe dla obecnej gospodarki Cieszyna, kluczowe dla przyciągnięcia zewnętrznych podmiotów oraz branże perspektywiczne w opinii interesariuszy (N=387, w %)

Źródło: Badanie ilościowe z interesariuszami, Cieszyn, 2023.

Ankietowani zostali poproszeni o uzasadnienie wyboru wskazanej przez siebie branży jako perspektywicznej. Podsumowanie uzyskanych odpowiedzi zawarto w poniższych tabelach.

Uzasadnienie wyboru branży turystycznej jako branży perspektywicznej:

- Niewykorzystany potencjał turystyczny miasta

Cieszyn jako jedno z najstarszych miast w Polsce, o bogatej historii, dobrze zachowanej, zabytkowej architekturze, o transgranicznym położeniu ma niebywały potencjał turystyczny
(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

Jest u nas pięknie i powinniśmy być jednym z najczęściej odwiedzanych miejsc na Śląsku!
(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

Istnieje wielu obiektów i miejsc, które mogą być bardzo atrakcyjne (głównie wizualnie) zarówno do krótkiego odwiedzenia, jak i do prowadzenia w nich działalności
(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik fizyczny)

Cieszyn jest historycznym miastem i przyjeżdża do niego wielu turystów
(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

Położenie Cieszyna w bliskości Beskidów
(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

- Większy potencjał niż do rozwoju przemysłu i innych branż

Cieszyn nie będzie nigdy miastem przemysłowym, handlowo rozwija się dobrze, jednak dla dalszego rozwoju należy wzmacniać potencjał turystyczny i usługowy
(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

Miasto jest za małe na duży przemysł
(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

Mało terenów inwestycyjnych
(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

Cieszyn to ładne miasto, które przyciąga turystów, uważam że szkoda tutejszą infrastrukturę modernizować na strefy przemysłowe
(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

Branża turystyczna zapewnia nowe miejsca pracy oraz przynosi zyski dla miasta
(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

Raczej na budownictwie, grach i ubezpieczeniach miasto nie rozwinie drzemiącego potencjału gospodarczego
(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

- Zainteresowanie turystyką/Obecność turystów, licznie odwiedzających miasto

Aktualnie dużo ludzi podróżuje, więc branża turystyczna jest kluczowa
(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

Uzasadnienie wyboru branży kulturalnej i rozrywkowej jako branży perspektywicznej:

- Pozytywny wpływ na rozwój i demografię miasta

Miasta w USA inwestujące w kulturę rozwijają się o 25% szybciej

(Źródło: Badanie ankietowe, Artysta)

Branża turystyczna i rozrywkowa przyciąga młode osoby, sprawia że miasto ma lepsze perspektywy

(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

- Czynniki zachęcający do odwiedzenia miasta przez osoby z zewnątrz

Kultura może przyciągnąć ludzi z zewnątrz

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik fizyczny)

W Cieszynie jest wiele ciekawych miejsc związanych z kulturą, które mogą być interesującym miejscem dla turystów

(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

Atrakcje rozrywkowe oraz dobre restauracje przyciągają turystów

(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

- Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie form spędzania czasu wolnego

Mieszkańcy preferują taką formę spędzania wolnego czasu

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik fizyczny)

Mało miejsc rekreacji dla młodych ludzi

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik fizyczny)

- Wykorzystanie istniejącego potencjału w zakresie dziedzictwa historycznego i kulturalnego

Bogata historia miasta daje duże możliwości rozwoju turystyki oraz branży kulturalnej i rozrywkowej

(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

- Możliwość uzyskania synergicznego efektu z branżą kreatywną i turystyczną

Rozwój branży kulturalnej i rozrywkowej zazwyczaj dobrze się uzupełnia z branżą kreatywną

(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

Rozwinięcie potencjału turystycznego

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik fizyczny)

Cieszyn jest miastem turystycznym, powinniśmy dbać o jak największą ilość turystów.

Powinniśmy zapewnić więcej rozrywki i możliwość pogłębiania wiedzy o kulturze

(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

Cieszyn przyciąga turystów, warto więc zadbać o rozwijanie branż powiązanych z turystami

(Źródło: Badanie ankietowe, Student)

Uzasadnienie wyboru branży przemysłowej jako branży perspektywicznej:

- Tworzenie nowych miejsc pracy

Przemysł generuje dużą ilość miejsc pracy

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

- Pobudzenie rozwoju miasta przez napływ nowych technologii

Przemysł przez ostatnie 25 lat transformacji został praktycznie zwinięty przez prywatny sektor inwestorów zagranicznych. Obecnie Cieszyn potrzebuje nowinek technicznych wykształconych inżynierów itd.

(Źródło: Badanie ankietowe, Emeryt)

- Pozytywny wpływ na kondycję miasta i zwiększenie liczby mieszkańców

Rozwijanie przemysłu buduje kapitał regionu. Kapitał przyciąga ludzi, poprawia się demografia. Rośnie liczba ludzi potrzebne są usługi, gastronomia

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

Rozwój przemysłu w mieście to miejsca pracy, płacenie lokalnie podatków i zatrzymanie mieszkańców w mieście

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

Duże tereny przemysłowe w atrakcyjnej turystycznie lokalizacji powinny przynosić miastu duże zyski

(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

Przemysł sprawia, że młodzież nie wyjedzie z miasta, ponieważ praca jest głównym czynnikiem wpływającym na podejmowanie życiowych decyzji

(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

- Napływ wykwalifikowanych pracowników do miasta

Branża przemysłowa wymaga wykwalifikowanej kadry, jednocześnie oferując dobre zarobki

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik fizyczny)

Uzasadnienie wyboru branży kreatywnej jako branży perspektywicznej:

- Relatywnie niskie koszty rozwoju branży, z perspektywą osiągnięcia wysokich zysków

To czyste branże, które ściągają interesujących inwestorów i generują ponadprzeciętne zyski. Proszę o uwzględnienie DESIGNU wśród wskazanych obszarów branży kreatywnej

(Źródło: Badanie ankietowe, Emeryt)

Cieszyn jest świetnym miejscem do życia dla młodych i aktywnych ludzi. Warto promować miasto w środowisku kreatywnym, szczególnie w branży IT, ponieważ w dobie pracy zdalnej nakłady miasta na stworzenie nowych miejsc pracy mogą być żadne, natomiast dochód z podatków całkiem znaczny

(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

Branże oparte na nowych technologiach są intratne, a nie wymagają inwestycji w infrastrukturę miasta

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

- Możliwość stworzenia nowych, dobrze płatnych miejsc pracy
- Wykorzystanie potencjału intelektualnego młodych mieszkańców

Branża kreatywna ma potencjał i angażuje młodych wykształconych ludzi

(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

- Pozyskanie nowych mieszkańców z kapitałem intelektualnym
- Branża kulturalna i kreatywna przyciągają młodych, ambitnych ludzi*

(Źródło: Badanie ankietowe, Przedsiębiorca)

- Promocja i rozwój Miasta
- Branża kreatywna, bo należy poprzez marketing zainteresować miastem*

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

- Zwiększenie poziomu innowacyjności w mieście

Miasto powinno być bardziej otwarte na nowe metody i przedsiębiorstwa, nie obracać się tylko wokół handlu i gastronomii

(Źródło: Badanie ankietowe, Pracownik umysłowy)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z interesariuszami, Cieszyn, 2023.

Również uczestnicy badań jakościowych jako branże perspektywiczne wskazywali między innymi na branżę turystyczną, kulturalno-rozrywkową i kreatywną, podkreślając jednocześnie posiadane przez Cieszyn potencjały:

My ciągle kulejemy z turystyką, pewnie że nie ściągniemy tutaj jakiejś znaczącej liczby turystów, ale mimo wszystko ten potencjał do końca nie jest wykorzystywany, potencjał turystyczny, kulturalny, mimo wszystko też tak uważam nie tylko to jest budownictwo, nie tylko transport i handel

Źródło: Wywiad pogłębiony z przedstawicielem Miasta Cieszyn

Ta kreatywność to jest coś, co kusi. Wykorzystując jeszcze do tego uczelnie, które mamy na terenie miasta i kierunki, które przygotowują młodych ludzi, żeby wystartowali i żeby pozostali tu na miejscu

Źródło: Wywiad pogłębiony z przedstawicielem Miasta Cieszyn

Branża kreatywna ma również potencjał, w tym co nie jest wprost widziane jako komercyjne, a może w jakiejś odległości przynieść bardzo duży finansowy efekt. Myślę tu o kolekcjach sztuki.

Źródło: Warsztat strategiczny

Jeżeli chodzi o branżę kreatywną, mamy reprezentację sztuk plastycznych, jak i muzycznych, które osiągają naprawdę bardzo dobre noty i wygrywają wiele konkursów, są rozpoznawalni nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Myślę, że w branży kreatywnej jako Uniwersytet Śląski, nasz wydział mógłby praktycznie wejść w taką większą współpracę w ramach projektów i komercjalizacji działalności, wspierać i uzupełniać.

Źródło: Warsztat strategiczny

Mamy branże, ale może to trzeba połączyć z tym co mamy, a nie wymyślać coś nowego i tyle (...) wymyślają nowe, ale zapominają o tradycjach, o tym co było i czego można nadal korzystać jak najbardziej (...) mamy takiego rzemieślnika z dziada pradziada, który tworzy strzelby. On ma zamówienia na cały świat.

Źródło: Warsztat strategiczny

Patrzę na Wenecję, jak coś nam zniknęło. Tam była cała dzielnica rzemieślników, którzy bazowali na cieku wodnym. Nie umiemy wrócić do siły tego, co mamy. My ciągle wymyślamy zamiast popatrzeć, że mamy ten potencjał.

Źródło: Warsztat strategiczny

5 ANALIZA SWOT

Poniższa analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń sfery gospodarczej Miasta Cieszyna powstała w oparciu o wyniki wszystkich przeprowadzonych badań i analiz.

Tabela 29. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wsparcia inwestorów poprzez doprowadzenie uzbrojenia technicznego do granicy terenu przeznaczonego pod przemysł lub usługi • Ulgi w podatku od nieruchomości • Powołanie Zespołu ds. obsługi inwestora w Urzędzie Miejskim w Cieszynie • Działalność Klubu Kapitału Śląska Cieszyńskiego pod nadzorem starosty cieszyńskiego, którego celem jest integracja środowiska biznesowego w powiecie • Funkcjonowanie szkół średnich i wyższych w Cieszynie, kształcących uczniów i studentów, którzy mogą zasilać rynek pracy • Podejmowanie działań łączących kształcenie z rynkiem pracy (klasy patronackie w średnich szkołach zawodowych; uruchamianie nowoczesnych i innowacyjnych kierunków na uczelniach w Cieszynie) • Uczestnictwo przedstawicieli Czeskiego Cieszyna w zespołach roboczych opracowujących miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w Cieszynie • Dobre położenie komunikacyjne • Położenie transgraniczne • Bliskość Metropolii Górnośląskiej • Niska stopa bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak podmiotu zrzeszającego przedsiębiorców wyłącznie z Miasta Cieszyna • Bardzo słaba sieć instytucji okołobiznesowych w Cieszynie • Zaprzestanie funkcjonowania form wspierania przedsiębiorczości w Cieszynie, takich jak: Rada Biznesu; Dział Przedsiębiorczości w Zamku Cieszyn (wsparcie i doradztwo, kursy ABC Przedsiębiorczości, konsultacje dotyczące możliwości pozyskania środków na szkolenia dla przedsiębiorców oraz ich pracowników, pomoc przy wyborze usługi w Bazie Usług Rozwojowych oraz w wypełnieniu wniosku); punkt konsultacyjny Bielskiego Centrum Przedsiębiorczości; punkt konsultacyjny OWES • Niewystarczająca ilość terenów inwestycyjnych na terenie miasta • Brak zainteresowania ze strony inwestorów krajowych i zagranicznych • Zmniejszająca się liczba podmiotów gospodarczych w Cieszynie • Niski poziom przedsiębiorczości wśród młodych osób • Niechęć przedsiębiorców do przyjmowania uczniów na praktyki zawodowe przy jednoczesnym niezadowoleniu pracodawców z braku odpowiedniego przygotowania zawodowego uczniów do pracy • Niewystarczająca baza noclegowa, przede wszystkim w zakresie tanich miejsc noclegowych; trudności ze znalezieniem noclegu podczas organizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych oraz długich weekendów • Słaba promocja mocnych stron i potencjałów miasta

	<ul style="list-style-type: none"> • Słaba infrastruktura (niewystarczająca liczba miejsc parkingowych, problemy z dojazdem do Cieszyna, zła jakość nawierzchni dróg)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość uzyskania funduszy w ramach nowej perspektywy finansowej (środki unijne, środki PARP) • Możliwość pozyskania wykształconych i wykwalifikowanych pracowników, kształcących się w ośrodkach akademickich w pobliżu Cieszyna (Katowice, Bielsko-Biała, Rybnik, Gliwice, Kraków, Ostrava, Karwina) • Konkurencyjne ceny oraz wyższa jakość i różnorodność produktów i usług, względem Czeskiego Cieszyna • Konkurencyjna oferta wydarzeń kulturalnych do pobliskich miejscowości turystycznych (Wisła, Ustroń) • Zainteresowanie turystów Cieszynem (obecność turystów jednodniowych, wycieczek szkolnych, uczestników organizowanych imprez cyklicznych) • Rozpoczęcie działalności planowanego Obserwatorium Przemysłów Kreatywnych • Uruchomienie w Cieszynie kierunku na Uniwersytecie Śląskim „Język czeski w biznesie” • Położenie transgraniczne (przepływ kapitału ludzkiego i ekonomicznego przez granicę) • Rozwijająca się współpraca transgraniczna • Rozwój handlu transgranicznego • Duży potencjał turystyczny/Wzrastające zainteresowanie turystyką • Duży potencjał kulturowy jako czynnik rozwoju społecznego i gospodarczego Miasta • Wzrost aktywności w Cieszynie Klubu Kapitału Śląska Cieszyńskiego, Beskidzkiej Izby Gospodarczej z siedzibą w Bielsku-Białej, Bielskiej Agencji Rozwoju Regionalnego • Wzrost znaczenia branży kreatywnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak kontynuacji wsparcia dla przedsiębiorców i osób planujących założyć działalność gospodarczą, oferowanego dotychczas przez Dział Przedsiębiorczości w Zamku Cieszyn • Pogłębianie negatywnych trendów demograficznych • Odptyw młodych i wykwalifikowanych pracowników • Atrakcyjne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w Czechach • Odmienne systemy planistyczne polskiego i Czeskiego Cieszyna • Zagrożenia makroekonomiczne: inflacja, obniżenie zdolności kredytowej przedsiębiorców, zmniejszenie siły nabywczej mieszkańców i konsumentów • Atrakcyjna oferta turystyczna z dostępnymi miejscami noclegowymi w pobliskich miejscowościach turystycznych (Wisła, Ustroń, Brenna, Istebna) • Wycofywanie się dużych zakładów z Cieszyna z powodu braku miejsca (terenów inwestycyjnych) na rozszerzanie działalności • Brak wspólnej oferty inwestycyjnej miast Cieszyna i Czeskiego Cieszyna skierowanej do inwestorów • Brak wspólnej komunikacji zewnętrznej obu miast • Brak wspólnej tożsamości Cieszyna i Czeskiego Cieszyna

Źródło: Opracowanie własne

6 BRANŻE PERSPEKTYWICZNE

W oparciu o mocne i słabe strony miasta, szanse i zagrożenia, ale również zidentyfikowane potencjały i wskazywane przez interesariuszy oraz ekspertów kierunki działań, jako branże perspektywiczne w Cieszynie wskazuje się branże: turystyczną, rzemieślniczą i kreatywną. Działalności we wskazanych obszarach przenikają się, co pozwala na osiągnięcie efektu synergii, mającego pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy Cieszyna. Na przykład, usługi i produkty rzemieślników, wydarzenia kulturalne związane z działalnością rzemieślniczą mogą przyciągać turystów, a rękodzieło wpisuje się w definicję branży kreatywnej.

Rysunek 1. Branże perspektywiczne

BRANŻE PERSPEKTYWICZNE W CIESZYNI

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 30. Potencjały do rozwoju branż perspektywicznych

Wspólne potencjały do rozwoju branż perspektywicznych		
<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjna przestrzeń miejska • Przygraniczne położenie, na styku wielu szlaków komunikacyjnych • Bogate dziedzictwo historyczne, w tym tradycje rzemieślnicze • Wielokulturowość Cieszyna • Obecność uczestników wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych organizowanych w Cieszynie, którzy mogą stać się odbiorcami usług i produktów oferowanych w branżach turystycznej, rzemieślniczej i kreatywnej • Zainteresowanie oferowanymi w Cieszynie usługami i produktami, przez klientów z Czech 		
Potencjały do rozwoju branży turystycznej	Potencjały do rozwoju branży rzemieślniczej	Potencjały do rozwoju branży kreatywnej
<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjna lokalizacja (bliskość gór, innych miejscowości turystycznych, położenie na styku wielu szlaków komunikacyjnych) • Istniejące połączenia komunikacyjne i kolejowe, choć konieczny jest rozwój infrastruktury • Kierunki kształcenia przygotowujące do pracy w branży hotelarskiej, gastronomicznej itp. • Bogate dziedzictwo materialne i niematerialne Cieszyna (historia, zabytki, muzea, tożsamość regionalna) • Duża powierzchnia terenów zielonych • Rozwinięta działalność kulturalna (teatr, kino, festiwale) • Istniejące produkty turystyczne: Kino na granicy, Wzgórze Zamkowe, Szlakiem Cieszyńskiego Tramwaju • Brak atrakcyjnej oferty turystycznej i okołoturystycznej (gastronomicznej, noclegowej) ze strony Czeskiego Cieszyna 	<ul style="list-style-type: none"> • Tradycje rzemieślnicze Miasta Cieszyn • Doświadczenia zdobyte w ramach realizacji projektów i wydarzeń wspierających i promujący rozwój rzemiosła i designu (np. Śląska Sieć na rzecz wzornictwa; Design Silesia; Śląski Klaster Dizajnu; Szlak tradycyjnego rzemiosła; Święto Cieszyńskiego Cechu pod nazwą „Razem dla Rzemiosła – wczoraj, dziś i jutro. Święto Cechu Rzemieślników i Przedsiębiorców w Cieszynie oraz Jubileusz Edukacji Rzemieślniczej przy ulicy Frysztańskiej”; Jarmark Rzemiosła i Rękodzieła) • Wysokie zainteresowanie projektem Szkoła Rzemiosł w Cieszynie • Obecność Cechu Rzemieślników i Przedsiębiorców w Cieszynie • Potencjalna przestrzeń miejska do zagospodarowania na potrzeby branży kreatywnej (cieszyńska Wenecja z historią i tradycją działalności rzemieślniczej, Dawny browar miejski, ul. Śrutarska 39 i inne) 	<ul style="list-style-type: none"> • Innowacyjne kierunki kształcenia na WSB w Cieszynie • Realizacja projektów wspierających rozwój przemysłów kreatywnych przez WSB w Cieszynie, Zamek Cieszyn („INTRIDE - Soft, Digital and Green Skills for Smart Designers: Designers as Innovative TRiggers for SMEs in the manufacturing sector”) • Doświadczenia zdobyte w związku z funkcjonowaniem w Cieszynie w latach 2016-2019 Akceleratora gier wideo powołanego przez Agencję Rozwoju Przemysłu, Uniwersytet Śląski oraz Powiat Cieszyński. Był to pierwszy tego typu projekt w Polsce wspierający startupy z rynku gier wideo • Potencjał zawodowy, intelektualny oraz twórczy mieszkańców Cieszyna (możliwość kształcenia w Cieszynie i ośrodkach w pobliżu Cieszyna, takich jak Katowice, Bielsko-Biała, Ostrava, Karvina) • Możliwość uzyskania wsparcia w ramach projektów realizowanych przez Centrum Rozwoju Przemysłów Kreatywnych, PARP-u, funduszy unijnych

7 REKOMENDOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ

Rekomendowanym kierunkiem nadrzędnym jest tworzenie warunków zachęcających do zakładania działalności gospodarczej, umożliwiających rozwój podmiotów już funkcjonujących oraz przyciągających do Cieszyna nowych inwestorów i mieszkańców. Projektowane działania wspierające biznes i dążące do zapewnienia niezbędnej infrastruktury do jego rozwoju powinny być podejmowane z myślą o pobudzeniu aktywności w branżach, zdiagnozowanych jako perspektywiczne w Cieszynie, tj. turystycznej, kreatywnej i rzemieślniczej.

W kierunek nadrzędny wpisują się poniższe główne kierunki działań, podstawą których jest założenie, że dla pobudzenie rozwoju gospodarczego Cieszyna, właściwe jest tworzenie sprzyjającego klimatu w mieście dla wszystkich aktualnych i potencjalnych przedsiębiorców, oraz obecnych i przyszłych mieszkańców, stanowiących nie tylko niezbędny do rozwoju miasta kapitał ludzki, siłę roboczą dla przedsiębiorstw, ale również generujących popyt na wytwarzane w mieście produkty i usługi.

Tabela 31. Rekomendowane kierunki działań

Lp.	Główne kierunki działań:
I.	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości z uwzględnieniem narzędzi wirtualnych (przestrzeń dyskowa do tworzenia różnego typu działalności). Przy tworzeniu inkubatora można wykorzystać istniejące dobre praktyki w postaci preferencyjnych warunków dla podmiotów z branż perspektywicznych (m.in. wynajem lokali użytkowych należących do miasta z czasową bonifikatą)
II.	Powołanie podmiotu, złożonego z przedstawicieli dużych, średnich i małych przedsiębiorstw z różnych branż, którego celem będzie: a) opiniowanie planowanych działań Miasta, mających istotny wpływ na gospodarkę Cieszyna b) nawiązywanie i podtrzymywanie współpracy, kształtowanie pozytywnych relacji (np. sponsorowanie przez przedsiębiorców działań podejmowanych przez Miasto, promocja przez Miasto cieszyńskich przedsiębiorców itp.)
III.	Tworzenie partnerstw międzysektorowych: samorząd - biznes – uczelnie – szkoły średnie (klasy patronackie, klasy akademickie, transfer wiedzy z uczelni do przedsiębiorstw)
IV.	Kampania promocyjna Miasta Cieszyna, informująca o istniejących produktach turystycznych, ofercie kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej, dziedzictwie historycznym, materialnym i niematerialnym (np. Cieszyn na weekend)
V.	Dostosowywanie przestrzeni miejskiej pod potrzeby rozwoju branż perspektywicznych (ograniczenie ruchu samochodowego w centrum, zagospodarowanie cieszyńskiej Wenecji, budynku bo dawnym browarze miejskim, na ulicy Śrutarskiej 39)
VI.	Tworzenie przestrzeni coworkingowych, między innymi na bazie lokali użytkowych posiadanych przez Miasto, ze względu na zdiagnozowane zapotrzebowanie na tego typu przestrzeń (zwiększenie zainteresowania Cieszynem pracowników zdalnych, szukających stanowiska pracy poza domem/mieszkaniami)
VII.	Aktywna polityka mieszkaniowa rozumiana jako odpowiedź na istniejący popyt na mieszkania, lokale użytkowe do prowadzenia działalności i przestrzeń coworkingową
VIII.	Rozwój istniejącej oferty kulturalnej o wydarzenia skupione wokół działalności rzemieślniczej

IX.	Przeciwdziałanie przenoszeniu dużych zakładów z Cieszyna poza miasto
X.	Rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej, w celu zwiększenia atrakcyjności miasta (rozwój komunikacji miejskiej, miejsca parkingowe, uruchamianie nowych połączeń, podniesienie jakości drogowych powiązań wewnętrznych i zewnętrznych)
XI.	Rozwój i integracja wysokiej jakości infrastruktury turystycznej (tanie miejsca noclegowe, rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, zintegrowane ścieżki pieszo-rowerowe)
XII.	Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych i ich promocja (np. Cieszyn na weekend)
XIII.	Rozwój współpracy z gminami przygranicznymi w zakresie rozwoju oferty turystycznej
XIV.	Rozwój potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego w Mieście (wsparcie zdolności firm do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych; wsparcie procesu tworzenia rozwiązań innowacyjnych i kreatywnych na uczelniach wyższych w Cieszynie)
XV.	Kontynuacja i rozwój działań wspierających działalność rzemieślniczą w Cieszynie (np. Szkoła Rzemiosł, aranżacja przestrzeni miejskiej pod działalność rzemieślniczą, organizowanie wydarzeń dedykowanych działalności rzemieślniczych i promujących produkty i usługi rękodzielnicze)

Źródło: Opracowanie własne

8 BIBLIOGRAFIA

Banki danych:

1. Monitor Rozwoju Lokalnego, dostępny na: <https://przedsiębiorczosc.monitorrozwoju.pl/>
2. Barometr Zawodów, dostępny na: <https://barometrzaswadow.pl/#>
3. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, dostępny na: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>

Dokumenty:

1. Informacja o rejestrach, prowadzonych przez Ministra Pracy i Wojewódzkie Urzędy Pracy, dotyczących agencji zatrudnienia, instytucji szkoleniowych, klasyfikacji zawodów i specjalności oraz standardów kwalifikacji zawodowych i modułowych programów szkoleń, udostępniona przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, dostępny na: <https://cieszyn.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych>
2. „Lista 2000” – ranking dziennika „Rzeczpospolita” (2022)
3. Diamenty Forbesa – ranking miesięcznika „Forbes” (2022)
4. List of Major Foreign Investors in Poland (2020)
5. Deloitte Technology Fast 50 Central Europe (2022)
6. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, dostępny na: <https://www.slaskie.pl/content/strategia-rozwoju-wojewodztwa-slaskiego-slaskie-2030>
7. Badanie ewaluacyjne pt. Branże przyszłości o potencjale pobudzenia rozwoju technologicznego województwa śląskiego, z uwzględnieniem potencjału innowacyjnego sektorów tradycyjnych – transport oraz przemysł maszynowy regionu (2018)
8. Sektory wysokiej szansy w woj. śląskim, dostępne na: <http://invest.slaskie.pl/index.php?page=sektory-wysokiej-szansy>
9. Program Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim 2020+, dostępny na: <https://www.slaskie.pl/content/program-rozwoju-turystyki>
10. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego 2030, dostępny na: https://rpo.slaskie.pl/dokument/ris_wsl_2030_inteligentne_slaskie
11. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, dostępny na: <https://planzagospodarowania.slaskie.pl/content/1474878101>
12. Strategia Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, dostępny na: https://rpo.slaskie.pl/media/files/cms/ZIT_RIT/RIT_PŁD/Strategia_RIT_Subr_Płd_Woj_Sl_wrzesien_2015.pdf

13. Artykuł „Potencjał inwestycyjny subregionu południowego”, dostępny na: <https://invest-in-silesia.pl/content/potencjal-inwestycyjny-subregionu-poludniowego?q=cieszyn>
14. Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2017-2025
15. Strategia Rozwoju Elektromobilności Powiatu Cieszyńskiego na lata 2020-2035
16. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Cieszyna
17. Strategia współpracy transgranicznej Cieszyna i czeskiego Cieszyna, dostępne na: <https://www.cieszyn.pl/source/Projekty%20Unijne/03.Strategia%20pl%20i%20cz.pdf>
18. Strategia Rozwoju Miasta Cieszyna na lata 2010 – 2020
19. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Cieszyna (2016) <https://bip.um.cieszyn.pl/artykul/684/19915/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-miasta-cieszyna>
20. Strategia elektromobilności miasta Cieszyna w latach 2020-2030
21. Plan Strategiczny Miasta Trzyńca, 2014 – 2020
22. Zintegrowany plan rozwoju Miasta Karwiny
23. Plan Strategiczny Miasta Jabłonkowa 2015 – 2023
24. Plan Strategiczny Miasta Frydek-Mistek
25. Plan strategiczny rozwoju miasta 2012-2016 Czeski Cieszyn
26. Plan strategiczny rozwoju miasta 2017-2021 Czeski Cieszyn

9 SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Liczba ludności w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	32
<i>Tabela 2. Liczba ludności obszaru przygranicznego w latach 2012-2021</i>	33
<i>Tabela 3. Liczba ludności wg płci i grup wieku w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	34
<i>Tabela 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021.....</i>	36
<i>Tabela 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021</i>	38
<i>Tabela 6. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021</i>	39
<i>Tabela 7. Przyrost naturalny na 1000 osób w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	40
<i>Tabela 8. Przyrost naturalnych na 1000 osób na obszarze przygranicznym w latach 2012-2021.....</i>	41
<i>Tabela 9. Liczba osób pracujących w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021.....</i>	42
<i>Tabela 10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021 ...</i>	44
<i>Tabela 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w</i>	

<i>Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	44
<i>Tabela 12. Bezrobocie na obszarze przygranicznym w latach 2012-2021</i>	46
<i>Tabela 13. Liczba podmiotów gospodarczych w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	51
<i>Tabela 14. Liczba podmiotów gospodarczych w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	52
<i>Tabela 15. Liczba podmiotów gospodarczych wg kategorii liczby zatrudnionych w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021</i>	53
<i>Tabela 16. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców (ogółem) w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	55
<i>Tabela 17. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców (ogółem) w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021</i>	55
<i>Tabela 18. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	57
<i>Tabela 19. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów z sektorów gospodarki w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	57
<i>Tabela 20. Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021</i>	59
<i>Tabela 21. Pozwolenia na budowę i zgłoszenia z projektem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w Cieszynie na tle regionu w latach 2018-2021</i>	60
<i>Tabela 22. Kwota należnych udziałów gminy Cieszyn we wpływach z podatku CIT w 2021 roku</i>	62
<i>Tabela 23. Kwota należnych udziałów gminy Cieszyn we wpływach z podatku od nieruchomości od osób prawnych 2021 roku</i>	63
<i>Tabela 24. Podmioty gospodarcze wg działalności dominującego CZ-NACE w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021</i>	65
<i>Tabela 25. Opisy sekcji PKD</i>	72
<i>Tabela 26. Udział zarejestrowanych podmiotów w sektorze prywatnym wg sekcji PKD w Cieszynie na tle regionu</i>	74
<i>Tabela 27. Nowo zarejestrowane podmioty w sektorze prywatnym wg sekcji PKD w 2021 roku w Cieszynie na tle regionu</i>	77
<i>Tabela 28. Podmioty gospodarcze wg działalności dominującego CZ-NACE w obszarze przygranicznym w latach 2012-2021</i>	78
<i>Tabela 29. Analiza SWOT</i>	98
<i>Tabela 30. Potencjały do rozwoju branż perspektywicznych</i>	101
<i>Tabela 31. Rekomendowane kierunki działań</i>	102

10 SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Cieszynie w latach 2012-2021	37
Wykres 2. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Cieszynie i jednostkach porównawczych	39
Wykres 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Cieszynie na tle regionu w 2021 roku.....	41
Wykres 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021.....	42
Wykres 5. Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Cieszynie na tle regionu w latach 2012-2021.	43
Wykres 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Cieszynie na tle regionu w 2021 roku.....	45
Wykres 7. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Cieszynie na tle regionu w 2021 roku.....	46
Wykres 8. Zarejestrowani bezrobotni według zawodów w Cieszynie wg stanu na 30.06.2022 roku. ..	48
Wykres 9. Napływ ofert pracy do Centralnej Bazy Ofert Pracy (CBOP) w II półroczu 2021 i I półroczu 2022 roku w Cieszynie	49
Wykres 10. Liczba zarejestrowanych oświadczeń wydanych i liczba wydanych informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych w powiecie cieszyńskim w latach 2013-2021.....	50
Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarczych w Cieszynie w 2021 roku według kryterium liczby pracujących.....	52
Wykres 12. Podmioty wg klas wielkości na 1000 mieszkańców w Cieszynie w 2021 roku.....	56
Wykres 13. Miejsce siedziby przedsiębiorstw wiodących w subregionie południowym województwa śląskiego	64
Wykres 14. Przedsiębiorstwa wiodące w subregionie południowym województwa śląskiego według kodów PKD.....	65
Wykres 15. Udział zarejestrowanych podmiotów w sektorze prywatnym wg sekcji PDK w Cieszynie w 2021 roku.....	76
Wykres 16. Odpowiedź na pytanie „Jak ocenia Pan(i) tempo rozwoju Cieszyna na tle innych miast regionu?” (N=387, w %)......	83
Wykres 17. Odpowiedź na pytanie „Jak ocenia Pan(i) dotychczasową współpracę władz miasta z przedsiębiorcami (dotyczy odpowiedzi udzielanych przez przedsiębiorców)? (N=24, w %).....	84
Wykres 18. Odpowiedź na pytanie „Czy Pana/i zdaniem Cieszyn to dobre miejsce rozwoju przedsiębiorczości?” (N=387, w %).....	85
Wykres 19. Suma udzielonych odpowiedzi „zdecydowanie dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie „Jak	

<i>ocenia Pan(i) funkcjonowanie następujących obszarów w Cieszynie</i> (N=387, w %)	86
<i>Wykres 20. Suma udzielonych odpowiedzi „zdecydowanie ważne” i „raczej ważne” na pytanie „Jak ważne dla miasta powinno być rozwiązanie poniższych spraw?”</i> (N=387, w %)	87
<i>Wykres 21. Odpowiedź na pytanie „Które z wymienionych poniżej czynników wpływają Pana/i zdaniem negatywnie na rozwój przedsiębiorczości w Cieszynie?”</i> (N=387, w %)*	88
<i>Wykres 22. Suma udzielonych odpowiedzi „zdecydowanie dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie „Jak ocenia Pan(i) przedstawione poniżej formy wspierania przedsiębiorczości, które mogłyby zostać wprowadzone przez miasto Cieszyn”</i> (N=387, w %).....	90
<i>Wykres 23. Branże kluczowe dla obecnej gospodarki Cieszyna, kluczowe dla przyciągnięcia zewnętrznych podmiotów oraz branże perspektywiczne w opinii interesariuszy</i> (N=387, w %).....	92